

Naročnina znaša mesečno 25 Din, za
inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon števil.
3123, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
št. 440.
Celje: Kocencova ul. 2. Telefon števil. 190.
Kopirski se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocencova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. 440: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.180; Wier
Nr. 105.241

Ljubljana, 30. novembra

Ko smo lani zaključili bilanco prvega desetletja našega svobodnega narodnega življenja, so nas vse navdajale temne slutnje in skaljeno je bilo celo veselje nad onim največjim dnem naše zgodovine, ki nam je 1. decembra 1918. prinesel Osvobodjenje in Ujedinjenje. Dočim so drugi osvobodjeni narodji praznovali prvi decenij svoje samostojnosti in zadoščenju nad doseženimi uspehi in napredki svojih držav, dočim je celo avstrijska republika, mala naslednica nekdanje mogočnice monarhije, mogla o sebi trdit, da je prebolela življensko nevarne krize in da gleda pred seboj pot v mirni razvoji, se je zdelo, da se mi Jugoslaveni nevdružno bližamo katastrofi svoje mlade države in najgorčnejših src se je polasčal dvom, ali smo sploh sposobni za samosvoje življenje.

Vse je bilo v krizi: plemenski razdor je bil dosegel svoj vrhunec, stari neprijatelji našega edinstva so odkrito in trajno propovedovali, da je naše ujedinjenje laž, ustava, ki smo jo bili po dolgih notranjih bojih dosegli, je bila v rokavi brezvestnih partizanov postala sredstvo razjedanja, državna uprava je bolela na rakovini nespošobnosti in korupcije. Krvavega srca smo ob desetletnici naše države ugotovili: mi sebi ne zaupamo več. Zaupanje v državo, v njeno bodočnost gine. Mi se ne razumemo in možnosti, da se še enkrat sporazumemo, skoraj ni več, ker ne govorimo več drug z drugim, temveč le še drug mimo drugega. Kakor strahotna pošast nas je lani 1. decembra obdajala kriza 1. decembra in lanski praznik desetletnice naše države je potekel obupno žalostno.

Toda tako rekoč v samem trenutku najtežjega obupa so zasijali zopet solnčni žarki. Mesec dni po desetem 1. decembru je 6. januarja kralj Aleksander objavil svoj historični manifest, prošet globoke vere v življensko silo Jugoslovenstva in nezlomljive volje, da se z izrednimi sredstvi izvečeta narod in država iz teže krize ter se končno povedeta na pot ozdravljenja in konsolidacije. Demokratične metode niso bile sposobne, da izvršijo to delo. Svest si svoje odgovornosti pred zgodovino in v mirni zavesti svojega patriotizma se je kralj odločil, da reši državo in narod, pa bilo tudi za ceno demokracije. Izročil je izvedbo svojega velikega načrta generalu Petru Živkoviću, možu, ki ni vezan na nobeno stran, ki neče biti »politik« v dnevnem bežnem smislu te besede in neče biti v svojem delu ne Srb, ne Hrvat, ne Slovenec, temveč zvest in energičen izvrševatelj kraljeve volje v cilju končne konsolidacije naše države, kateri je edina življenska osnova ono načelo, ki jo je pred sedaj enajstimi leti ustvaril: narodno in državno edinstvo.

Nikdo ne more zanikati, da smo danes ob enajstletnici našega obstanka ven iz temnega brezdnega lanskega obupa. Povsod se pojavljajo nove pozitivne in optimistične sile, vrača se zaupanje, utrjuje se nada, da se bližamo dobi nove nacionalne solidarnosti. Temelji naše države se utrjujejo, deloma na novo gradijo. Smo sredi novega ustavnega razvoja, a na vrh naše državne zgradbe je sedaj iskreno in ponosno razvita zastava Jugoslavije, ominoze črke SHS, matematični znak naše razdvojenosti, so se umaknile imenu, ki je že na sebi nacionalni in državni program. Administrativna preureditev države z izvedeno dalekosežno dekoncentracijo oblasti odpira pot k ozdravljenju naše uprave in k intenzivnejemu delu na vseh poljih narodnega napredka.

Gotovo, vse je še v razvoju, deloma še v pripravljanju. A tem večje važnosti je, da se optimizem, ki pričinja zopet navdajati naša srca, pretvarja v pozitivno hotenje in delo. Vse se oblikuje na novo, a v marsičem tudi po novih metodah. Toda srcu, ki mu je narodna in državna misel nad vse, je mogoče, da se odprene marsikatero ljube navade, da doprinese marsikatero žrtev, da premaga marsikatero sentimentalnost. Glavno je cilj in glavno je, da bo ta cilj tem prej in bolj dosežen, čim več pridnih, čistih rok bo pomagalo pri delu, čim več iskrenih vročih src bo spremljalo napore za konsolidacijo našega naroda in njegove države, da dovršitev velike ideje, ki jo je kralj tako krasno formuliral v svojem manifestu.

Ne more biti srečnejše označbe za današnje enajstletnico naše države, kakor je ugotovitev, da se je obup lanskega decembra umaknil novim nadam. Zopet vzcveta cvetka zaupanja v nezlomljivo silo našega naroda, cvetka, ki je lani premnogim izgledala od slane zamorjena, v novem zanosu vstaja nacionalna misel in pripravila svojo končno zmago pod praporom, ki je pred enajstimi leti dobil svoje barve.

Pred ustanovitvijo nove vsedržavne sokolske organizacije

Avtentične informacije o pomenu in ciljih novega zakona o telesni vzgoji – Privatne organizacije naj prenehajo, da se ustvari velika vsedržavna enota s sokolskim programom

Beograd, 30. novembra, p. V Beogradu se mudijo že nekoliko dni voditelji Jugoslovenskega Sokolstva, ki imajo permanentne seje, da razpravljajo o vprašanih v zvezi z novim zakonom, ki bo uredil enotno telesno vzgojo v državi in predpisal enotno telovadno organizacijo.

Od avtentično informirane strani doznajam, da se izdeluje velik načrt, po katerem bi se vsa telesna vzgoja v šoli in med narodom enotno organizirala, v glavnem v duhu in po načelih sokolske gimnastike, ter Sokolstvo samo dovedlo v čim ožjo zvezo s to državno akcijo in se razširilo na narodne sloje tudi tam, kamor kot privatna organizacija ni moglo prodreti. Sokolstvo je kot organizacija privatne iniciative vzniklo v dobi borbe slovanskih narodov proti tujim oblastem in zato je vedno čuvalo svojo popolno neodvisnost od države, ki je tedaj bila tuja. Sokolstvo pa je bilo borbeno organizacija za vzbujanje narodne zavesti. Tam, kjer je že obstajalo samostojno narodno državno življenje kakor v Srbiji in Črni gori, se Sokolstvo ni moglo zadostno razširiti in ojačiti, razen v kolikor je podpiralo osvobodilne, iredentistične akcije.

Odkar je skoraj ves naš narod prišel v sklop svoje lastne svobodne države, se je organizacija za telesno vzgojo razcepila v več panog. Čeprav je Jugoslovensko Sokolstvo skušalo vse zediniti in očuvati čisto svojo ideologijo, ni moglo preprečiti snovanja popolnoma divergentnih organizacij. Enotno Jugoslovensko Sokolstvo kot vsedržavna organizacija — to je bila stara ideja, čim se je v dušah naših najboljših izoblikovala Jugoslavija. Ko so jugoslovanski Sokoli iz Amerike pošiljali dobrovoljce na fronto in takoj prve dni po Ujedinjenju se je zahtevalo, da postane Sokolstvo privilegirana vsedržavna ustanova, ki bi ji država dala vse mogoče ugodnosti in ki bi z državo najtesneje sodelovala. Zaradi naših strankarskih pretresljajev in plemenskih razprtij se ta ideja ni mogla uresničiti. Jugoslovanski Sokol je zbral v svojih vrstah velike dele naroda, vendar pa ni niti on niti kaka druga zveza, kakor Hrvatski Sokoli. Orli in slični, ni mogel zbrati skupaj tolikošte števil, kakor bi ga mogla zbrati velika edinstvena organizacija, katera bi imela delati racionalno za telesno vzgojo vsega naroda. Zato se je sedaj rodila misel, da se poskusi doseči združenje vseh organizacij za telesno vzgojo.

Direktnega sporazuma teh organizacij ni bilo mogoče doseči. A tudi nobena od teh organizacij, ne izvzemši sam velezaslužni Jugoslovanski Sokol, ne bi mogla brez nadaljnjega dobiti monopola, četudi je prevladovalo to mišljenje v krogih, ki se mnogo zavzemajo za ustvaritev vsedržavne organizacije za telesno vzgojo. Separatne dosedanje organizacije, kakršnekol vrste bile, se istotako ne morejo še nadalje obdržati. Toda sokolska misel, sokolsko delo in sokolski sistem se morajo najtesneje združiti z državno vzgojno politiko, ki jo naj vzame v svoje roke ne morda zasebna organizacija dosedanje privatne iniciative, marveč Sokol kot skupina živih sil, preizkušenih v dosedanjem delu. Tako bo mogoče sokolsko in jugoslovensko ideologijo prenesti v najširše narodne sloje in vzgojiti ves narod v duhu narodnega in državnega edinstva.

Jugoslovenska misel, ki se je gojila dosedaj v Sokolstvu, je postala danes državna misel in jo mora izvajati država. Celokupna privatna iniciativa se mora udelejevati v okviru te državne politike. Poleg državne akcije ni več potrebna zasebna privatna iniciativa, marveč je potrebno, da se vse žive sile iz naroda, ki so delale doslej ločeno, združijo in dajo vsebino in moč tej državni ideji.

Tako slikajo položaj v poučenih krogih in pričakujejo skorajšnjo rešitev tega vелеvažnega vprašanja, ki zadeva najvišje interese vsega naroda in države. S tem pa je stvarno dosežen tudi vrhovni cilj, ki ga je zasledovalo Sokolstvo v svoji dolgi in slavni tradiciji.

Kdaj pride novi telovadni zakon

Beograd, 30. novembra, p. Prvotno bi imel novi zakon o telesni vzgoji biti

ve, a ga je šele letos naš kralj z močno roko visoko in za vedno dvignil kot simbol one Jugoslavije, katera edina ima pravico slaviti 1. december.

objavljen že danes odnosno jutri. Izgleda sedaj, da je objava za nekaj dni odložena, da se zakon v gotovih točkah še bolj precizira. Smatra se kot gotovo, da bodo z objavo novega zakona razpuščene vse dosedanje telovadne zveze, torej ne samo plemenske in verske, temveč tudi jugoslovenske sokolske. Istočasno bodo pa vse telovadne organizacije odnosno ves narod pozvani, da vstopijo v novo vsedržavno sokolsko organizacijo, ki bo zgrajena na osnovi idej jugoslovenskega Sokolstva in se bo nahajala pod vodstvom preizkušenih voditeljev, ki bodo imenovani deloma iz vojaških vrst. Nova državna sokolska organizacija bo verjetno prevzela tudi vsa aktivna in pasiva dosedanjih privatnih organizacij. Osigurana bo tudi sicer v materialnem pogledu ter bo zakon naložil občinam dolžnost, da vzdržujejo primerne telovadnice in telovadišča. Člani nove državne organizacije bodo imeli posebne pravice. Računa se, da bo novi državni Sokol zbral v svojih vrstah do pol milijona aktivnih članov ter bo tudi že lahko, ako pride do tozadnega sporazuma, prevzel prireditve jugoslovenskega sokolskega zleta v Beogradu.

Tudi sportne organizacije unificirane?

Beograd, 30. novembra, p. Zatrjuje se, da bodo v smislu novega zakona o telesni vzgoji unificirane v obči državni sokolski organizaciji tudi vsa sportna društva, izvzemši onih, ki imajo izključno žensko članstvo.

Sokolova dolžnost

Kot Sokolu mi je jasno in nepobitno, da je dolžnost vsakega Sokola in sicer prva in neobhodna dolžnost ta, da Sokol služi svojemu narodu in svoji državi. Sokol mora služiti svojemu narodu in svoji državi v vsakem primeru. Ni ga primera, ki bi ga odvezal od te dolžnosti. Oklevati ne sme niti v trenutku, ko bi oblike svoje službe ne mogel takoj razumeti ali bi bile žrtve še tako velike.

Sokol je posebno poklican, da daje svojemu narodu telesno, pravstveno in duševno vzgojo v narodnem in demokratskem duhu. Bistvo narodnega duha je razloženo v prejšnjem odstavku. Demokratski duh, pa se izraža v enakosti sodelujočih članov in bratovski hubezni sodelujočih Sokolov.

Nikjer ni rečeno, da bi bil demokratski duh sokolske vzgoje okrnjen, če zahtevajo narodni — torej višji — interesi, da bi si n. pr. Sokolstvo svojih voditeljev ne volilo samo po takem ali drugačnem volilnem sistemu. Prvo je narod in država, potem šele pride kaj drugega, med drugim tudi forma uprave, ki za popolno izboljšanje sokolskih dolžnosti ni bistvenega pomena.

Čul sem vprašanje, če se sme Sokol tesneje združiti z vojaštvom. Sme in, če interes naroda to neizbežno zahteva: mora. Tyrš pravi: »uredba vojaška« — vse čete čeških legionarjev so bile militarizirano Sokolstvo. Če zahtevajo pri nas narodni in državni interesi, da se Sokolstvo strne v vrste z državno disciplino, se temu ne more in ne sme upirati noben Sokol. In Sokolstvo ostane Sokolstvo, dokler ga bodo vodili Sokoli, pa tudi, če so ti Sokoli generali, kakršnih že imamo na vodilnih mestih sokolske organizacije.

Za pravih sokolsko vzgojo o naroda ni vprašanja vodilnih oseb, temveč vprašanje, kako se vodi.

Če se je kjerkoli v imenu Sokolstva izjavljalo v drugačnem smislu, se je izjavljalo napačno.

Miroslav Ambrožič, bivši načelnik JSS.

Audijenca prometnega ministra

Beograd, 30. novembra, AA. Ni. Vel. kralj je sprejel danes v audijenci ministra prometa inž. Lazarja Radičevića.

Dr. Spalajković pri Briand

Beograd, 30. novembra, p. Iz Pariza poročajo, da je znanji minister Briand sprejel danes dopolne našega poslanika dr. Spalajkovića in rumoskega poslanika Mironosca.

Napredovanje dr. Bedekovića

Beograd 30. novembra, AA. Z ukazom Ni. Vel. kralja in na predlog ministra notranjih zadev je povišan za inspektorja savske banovine v 3a-l. dr. Janko Bedeković, upravnik policije v Zagrebu.

Vsa mesta prometnega ministrstva zasedena

Beograd, 30. novembra, AA. Kabinet g. ministra prometa je izdal danes naslednje sporočilo: Ker so v resoru ministrstva zasedena vsa mesta in ker bo izvršena reorganizacija v tem ministertvu, se do nadaljnjega ne sprejemajo več prošnje za sprejem v službo.

Jugoslovenske manifestacije v Zagrebu

Krasen uvod v velike dijaške svečanosti – Slavnostno razpoloženje v Beogradu

Beograd, 30. novembra, p. V Beogradu se bo jutri proslavil praznik narodnega in državnega ujedinjenja. Pri proslavi ne bodo sodelovali samo oficijelni krogi, marveč ves narod. Že danes popoldne v Beogradu ni bilo hiše, ki bi bila brez državne zastave. Vse mesto je že nocoj v nekakem svečanem razpoloženju. V vseh cerkvah se bodo vršile jutri svečane službe božje ob navzočnosti oficijelnih predstavnikov oblasti. Tudi v šolah bodo primerne proslave. Razen tega pripravljajo vsa nacionalna in kulturna društva spominke svečanosti onih velikih dni, ko je bila uresničena davna želja vseh iskrenih Jugoslovenov.

Zagreb, 30. novembra, n. Že kmalu popoldne so se pričele zagrebske ulice druga za drugo kititi z državnimi zastavami in je na večer zaplavalo vse mesto v državnih trobojnicah. Po ulicah, zlasti v Llici in na Zrinjevcu je bilo ves dan izredno živahno. Ob 10. dopoldne so prispeli gostje iz Beograda, Subotice in Skoplja in sicer preko 700 akademikov s svojimi profesorji in 180 članov akademsko pevškega zbora »Obilica«. Na kolodvoru so jih sprejeli zagrebski dijak in jih spremljali pred Jugos. akademsko čitalnico, kjer je bil pozdrav. Zahvalil se je beograjski univerzitetni profesor dr. Gija.

Ob pol 16. so se pripeljali s posebnim vlakom ljubljanski akademiki, ki jih je

bilo okrog 400. Ljubljaničane so sprejeli vsi zagrebski, beograjski, skopski in subotički akademiki. Ljubljanske akademike je sprejela na kolodvoru tudi vojaška godba s sviranjem državne himne. Ves sprejem je bil izredno pristrčen.

Po pozdravu ljubljanskih visokošolcev so nakazali akademikom prenočišča. Na večer se je še bolj stopnjevala živahnost na mestnih ulicah. Razen stotin in stotin akademikov je bilo opaziti v mestu tudi mnogo prebivalstva iz province, ki so nosili v gumbnicah z akademiki vred male državne trobojke. Ob 19. je bila prirejena ogromna bakljada, v kateri je sodelovalo več tisoč dijakov z lampijoni. Na čelu bakljade je svrjala godba kraljevske garde.

Manifestacije po ulicah so trajale vse do 10. ure zvečer. Občinstvo je povsod navdušeno pozdravljalo omladino. Pred oficirskim domom jo je nagovoril komandant armije general Matić, ki je v svojem lepem govoru naglasil, da je omladina nada Velike Jugoslavije. Pred bamskim dvorcem je imel nagovor na omladino ban Šilović. V Gajevi ulici pa je spregovoril še komandant mesta general Daskalović. Ko je povorka šla mimo poslopja Juzoštampe, je vzklikala pokojnemu Schleglu kot prvoboritelju jugoslovenske ideje. Manifestacija je potekla nenavadno imponantno ter je napravila v vsej javnosti najlepši vtis.

Reichstag je zavrnil Hugenbergov plebiscitni zakon

Zbornica je z ogromno večino zavrnila „Zakon proti zaslužjenju“ – Odklonitev predloga za preložitve ljudskega glasovanja

Berlin, 30. novembra s. Državni zbor je danes nadaljeval drugo čitanje zakona proti zaslužjenju nemškega naroda. Poslanec nemške ljudske stranke Kardorf je izjavil, da je § 4. zakona, ki predlaga prisilno delo za ministre globoko razžalil njegovo stranko. Doživeli smo umor min. Erzbergerja in Rathenauja in se zavedamo, kakšne posledice lahko nastanejo če nerazsodni in načuvani mladi ljudje dvignejo očitek velizdale proti državnikom. Če je danes osvobojen drugi pas zasedenega Porenja, in če bo v kratkem osvobojen tudi tretji pas, potem je to v prvi vrsti zasluga pokojnega dr. Stresemanna, ne pa morda Hugenberga. Na drugi strani ne moremo zamolčati, da je vlada s svojimi bojnimi metodami proti plebiscitu dosegla ravno nasproten namen kot je hotela. Da je bil termin za plebiscit določen tako zgodaj, je samo hvala vredno ker je treba prenehati s ščuvanjem in zastrupljanjem naroda po nepremišljenih in demagoških činiteljih.

Državni notranji minister Severing je izjavil med drugim, da vsa akcija Hugenberga za plebiscit ni služila zunanje političnim namenom, temveč, da je bila naperjena predvsem proti weimarski ustavi. Dne 22. decembra, na dan plebiscita, naj ostane doma vsak Nemec in tako obračuna s Hugenbergom in njegovo zlonosno demagogijo. Kdor pa bo s terorjem prisiljen, da se bo moral udeležiti glasovanja, naj prečrta glasovnico, ker bo s tem prečrta tudi račune g. Hugenberga, ki se mu hoče nove inflacije.

Po zaključni splošni razpravi se je vršilo glasovanje o sprejemu zakona. Poimensko glasovanje

o § 1. (odklonitev priznanja nemške vojne krivde) je prineslo odklonitev s 318 proti 82 glasovom nemških nacionalcev, narodnih socialistov in krščansko-narodne kmečke stranke, pri čemer so se 4 poslanci vzdržali glasovanja.

Predsednik Loebe je sporočil, da so narodni socialisti predlagali tudi za nadaljno tri paragrafe poimensko glasovanje. Za poimensko glasovanje o § 2 ni bila dosežena potrebna večina 50 poslancev, dasi so ga podpirali nemški nacionalisti in narodni socialisti, tako da je bil ta člen (razveljavljenje členov 231., 429. in 430. versalleske pogodbe) odklonjen z navadnim glasovanjem. Za tem so glasovali nemški nacionalci, narodni socialisti in krščansko-narodna nemška stranka.

§ 3, ki zahteva odklonitev Youngovega reparacijskega načrta je bil odklonjen v poimenskem glasovanju s 312 : 80 glasovom 4 poslanci pa so se zopet vzdržali glasovanja.

§ 4, ki vsebuje določbo o prisilnem delu za podpisnike Youngove pogodbe je bil v poimenskem glasovanju odklonjen s 312 proti 60 glasovom.

§ 5, ki govori o uveljavljenju osnutka, je bil z navadnim glasovanjem odklonjen.

Predsednik Loebe je sporočil, da je drugo čitanje zaključeno, in da so bili vsi deli osnutka odklonjeni. Zato za vracam vladi, da se bo o nlem vršilo ljudsko glasovanje. Končno so bili tudi predlogi nemških nacionalcev in narodnih socialistov za spremembo roka plebiscita odklonjeni, tako da ostane termin 22. december neizpremenjen.

Rykov o odnošajih med Rusijo in Kitajsko

Ofenziva v Mandžuriji je služila samo za osiguranje obmejne varnosti — Napovedana pogajanja med Moskvom in Mukdenom

Moskva, 30. novembra, s. Zasedanje osrednjega izvršilnega odbora s. Zasedanje je odprl ljudski komisar Rykov z govorom, v katerem je izjavil med drugim, da je bila sovjetska vojska prisiljena poseči po odločnejših merah proti vpadom kitajskih čet in belogardistov na sovjetsko ozemlje ter za zaščito mirnega prebivalstva.

Sovjetska Unija ne zasleduje na Kitajskem drugih ciljev, kot stremljenje za obvarovanje miru. Rdeča armada je izborna organizirana in odlično disciplinirana ter je povsod pokazala veliko popustljivost napram civilnemu prebivalstvu. Prizadevanje nankijske vlade, da bi dosegla posredovanje velasli, kaže, da skuša onemogočiti neposredna pogajanja med Rusijo in Kitajsko, ki so jih predlagali v Mukdenu.

Moskva, 30. novembra, g. Nastop Rykova na seji izvršilnega odbora se je pričakoval s posebno napetostjo. Njegovo poročilo naj bi bilo namreč prvi dokaz za to, da bo demision v bodoče resnično zasledovala smernice stranke. Ko je Rykov stopil na govorniško tribuno, so ga sprejeli z velikim odobravanjem, kar je nekoliko presenetilo. Navzoči so Rykov govor poslušali z največjo pozornostjo.

Pri zunanje političnem delu njegovih izjav naj je v vidnim interesom poslušati tudi Stalin, dočim se je pri drugem delu, ki govori o notranji politiki, odstranil.

Moskva, 30. novembra, o. Izvestija ostro napadajo nankinsko vladu glede njenega stališča v kitajsko - ruskem sporu in naglašajo, da skuša nankinska vlada zavlačovati konflikt in odvaliti od sebe odgovornost s tem, da se skriva za veselilami. Apel na Društvo narodov in na države podpisnice Kelloggovega pakta nima drugega namena, kot preprečiti direkten spor med Mukdenom in Moskvom.

Nankinska vlada ni dosegla svojega namena. Mukdenska vlada je sprejela ruske predpogoje za ustavitev sovražnosti in s tem omogočila direktna pogajanja.

Žalovanje radi ženitovanjskega zakona

Bombay, 30. novembra, AA. Tu je bil proglašen žalni dan v znak protesta proti novemu zakonu, ki so ga oblastva izdala in s katerim se zvišata ženitbeno dobo devojki in ženi. Obratni so bili zapeti in ves promet je bil prekinjen.

Ostri italijanski napadi na Burova

Grožnje z odpovedjo italijanskega prijateljstva do Bolgarije – Senzacionalen članek vodilnega fašističnega glasila

Beograd, 30. nov. M. Po zanesljivih informacijah, ki jih je prejel vaš dopisnik, dobivajo odnosi med Bolgarsko in Italijo vedno oostrejši značaj. V tem oziru je značilen zlasti uvodnik, ki so ga danes objavili italijanski novinar Gayda v »Giornale d'Italia«. V članku govori Gayda o odnosih med Italijo in Bolgarsko ter pravi med drugim: »Politika Burova proti Italiji nikakor ni bila in ni niti danes taka, da bi nudila Italiji razloge za kaka pričakovanja. Zato se tudi od Italije ne morejo pričakovati nobene posebne manifestacije pri srčnosti napram Bolgarski.«

Nadalje trdi Gayda, da je vsebina politike Burova bilo iskanje zaslombe v Parizu in Pragi, ob sistematičnem ignoriranju Italije in prizadevanju, da bi se ublažil in oslabil pred Evropo pomen vsakega prijateljstva Italije proti Bolgarski, kakor da bi se z njim mogli resno kompromitirati interesi Bolgarske. Mi smo zabeležili celo serijo manifestacij Burova, ki so bile spret-

ne zanjke za Italijo.

Dalje pravi Gayda: Italija ni nikdar predlagala Bolgariji takega sporazuma, ki bi bil naperjen proti katerikoli drugi balkanski državi. Burova frankofilska politika ne vznemirja Italije, ker Italija nima pretenzije na monopol prijateljstva na Balkanu ali kjerkoli drugod. Kakor vse države, tako ima lahko tudi Bolgarija prijatelje, kakršne si želi. Toda bolgarska zunanja politika do drugih držav mora biti jasna, lojalna, ter mora imeti določene smerice. Če pa želi g. Burov, da se s svojo politiko nasloni na Francijo, Češkoslovaško in morda celo na Jugoslavijo, mora prevzeti za to tudi popolno odgovornost za vse posledice. Toda g. Burov se ne sme slepiti s tem, da je on tako vešč, da bo ohranil brezpogojno prijateljstvo Italije za Bolgarijo, čeprav jo ignorira in žali njeno dostojanstvo s tem, da ceni družbo drugih bolj od italijanske.

Glavne določbe novega vinskega zakona

Važne izjave poljedelskega ministra dr. Frangeša o nalogah in ciljih novega zakona

Beograd, 30. novembra. AA. Ministrstvo poljedelstva je sprejelo, kakor je znano, več zakonskih projektov, ki so že preneseni pri vrhovnem zakonodajnem svetu in ki bodo v kratkem postali zakoni. To so v glavnem zakonski načrt o vinu, zakonski načrt o rastlinskih škodljivcih, zakonski načrt o živinoreji itd. V ministrstvu delajo na definitivni redakciji teh zakonskih načrtov in na projektu zakona o zadrugah, ki pride te dni v vrhovnem zakonodajnem svetu in pretrsa.

Minister dr. Oton Frangeš je ustregel naši prošnji in ljubezljivo podal našemu sotrudniku glavno vsebino novega zakona o vinu:

Novi zakon o vinu naj zaščiti proizvodnjo v naši državi v tistih zelo pogostih primerih, kjer vino potvarjajo ali umetno ustvarjajo, na drugi strani pa naj ustvari standard vina po kakovosti, tako da mu omogoči konkurenco v inozemstvu.

Zakon prepoveduje sajenje neplemenitih vin (direktorja, šmarnice) ki se, ker je ne-

cepljeno, naglo širi v naši državi ter je zaradi svoje škodljivosti v veliki meri krivo, da je pade naš izvoz.

Tudi v pogledu izvažanja vina vsebuje novi zakon važne odredbe, ki jim je namen omogočiti graditev velikih skladišč pod strokovnim nadzorom državnih organov in carinskih oblastev. Pri sestavi zakona je ministrstvo vodila intencija, da se osnujejo posebne vinarske zadruge, ki bi v svojih kletah mogle izdelovati nekoliko izbranih vrst vin v velikih količinah, ker je praksa pokazala, da se takih vin v inozemstvu mnogo proda. Takih zadrug je v naši državi že danes kakih 20. Razen tega gre strmenje za tem, da se na podlagi novega zakona in s sodelovanjem zadrug in države ustanove prodajalne vina v vseh velikih mestih onih držav, ki same ne proizvajajo vina. S takimi prodajalnami so si druge države osvojile velika tržišča.

no iskrenostjo in brezprimerno preciznostjo, kakor je je zmožen le zbor take umetniške vrednosti.

Prireditve se je završila prezgodaj za navdušenje poslušalcev, ki bi bili hoteli poslušati še več in več dokazov tako visoke umetniške vrednosti.

Najtoplejša čestitamo Glasbeni Matici in se ji iz vsega srca zahvaljujemo za dragocene trenutke, ki nam jih je naklonila sinoči! Ohranili jo bomo za vedno v neizbrisnem spominu.

Iz diplomatske službe

Beograd, 30. novembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta postavljena na predlog ministra zunanjih zadev: za tajnika kr. poslanstva v Sofiji 5/I Vladimir Vukmirović, sedanjí konzul v Carigradu iste skupine in kategorije; za tajnika kr. delegacije v Ženevi v 6/I Luka Luković, dosedanjí tajnik kr. poslanstva v Rimu v 7/I.

S sklepom ministra zunanjih zadev so postavljani: za pripravnika kr. poslanstva v Budimpešti v 9/I Mihajlo Babamović, dosedanjí pripravnik ministrstva zunanjih zadev iste skupine in kategorije; za protokolista kr. generalnega konzulata v Münchnu v 3/II Oskar Fišer, dosedanjí protokolista kr. konzulata v Haagu v isti skupini in kategoriji; za protokolista kr. generalnega konzulata v Münchnu v 3/II Bogdan Sparavalo, dosedanjí protokolista ministrstva zunanjih poslov v isti skupini in kategoriji.

Sofijska konferenca

Sofija, 30. novembra. AA. V teku včerajšnje in današnje seje sta jugoslovenska in bolgarska delegacija razpravljali o načinu likvidiranja dvolastniških posestev in napovedali sklenili, da je najpogostejša rešitev, ako priporočita obema vladama neposredno izmenno dvolastniških posestev med samimi interesi. Obe delegaciji smatratu to za najpogostejši način likvidacije. O ostalih načinih se bo razpravljalo na prihodnjih sejah.

Sofija, 30. novembra. AA. Bolgarski minister zunanjih zadev Burov je danes sprejel predsednika jugoslovenske delegacije v komisiji za rešitev vprašanj dvolastniških posestev g. Šapoviča ter mu izjavil svoje zadovoljstvo z dosedanjim delom. Izrazil je upanje, da bodo vsa vprašanja v interesu obeh držav naglo rešena.

Potrjena obsodba Babe Anujke

Novi Sad, 30. novembra. p. Apelacijsko sodišče je potrdilo razsodbo, ki jo je izreklo prvo sodišče proti banatski »čarovnici« Babji Anujki in njenim soobtožencem. Baba Anujka je bila obsodena na 15 let ječe.

Odlikovanja

Beograd, 30. novembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra pravde so odlikovani z redom Belegrada orla V. stopnje Sava Stojadinović, pomočnik bana savske banovine, in z redom sv. Save III. stopnje Mirko Ivan Castrateli, član glavne kontrole.

Stavbna katastrofa v Marseilleu

Pariz, 30. nov. s. V Marseilleu sta se danes porušili dve trinadstrotni hiši, v katerih je bilo takrat približno 20 oseb, večinoma žensk in otrok. Proti 12 uri so potegnili izpod ruševin 5 težko ranjenih in 2 mrtvi ženski. Menijo, da je pod ruševinami pokopanih najbrž še 5 oseb. Okoli poldneva je bilo slišati izpod ruševin obupne klice dveh otrok, katerim pa se kljub največjim naporom ni bilo mogoče približati. Poslopje sta se popolnoma podrla ob temeljev. Krivdo vane na hišni posestnici, dve stari ženski, ki se kljub opetovanim pozivom hišnih stanovalcev nista brigali za stanje svoje 50 let stare hiše.

Byrd preletel z letalom južni tečaj

Kapetan Byrd je prvi dosegel z letalom južni tečaj – Veliko oduševljenje v Ameriki

NewYork, 30. novembra. o. Mesto je živelo v zadnjem času v velikih skrbih za usodo kapetana Byrda, ki je poletel na južni tečaj. Po mestu so neprestano krožile vesti, da se je pogumni letalec ponesrečil. Razburjenje se je še bolj stopnjevalo, ko ni postal pogrešan letalec Byrd nekaj dni nobenega poročila o svoji usodi kljub temu, da je imel na letalu radijsko oddajno postajo.

Končno je list »NewYork Times« objavil vest, da je Byrd po 600 milj dolgem poletu srečno pristal na izhodni bazi. Byrd je preletel pri svojem poletu južni tečaj, kar se je prvič zgodilo v svetovni zgodovini, dočim je slavni

in tako tragično izginuli Amundsen svoječasn dosegel južni tečaj po kopnem. Na uredništvo lista »NewYork Times« je prispela ogromna množina pozdravnih brzojavk za kapetana Byrda s prošnjo, naj jih list dostavi pogumnemu letalcu.

Ameriški predsednik Hoover je poslal Byrdu nastopno brzojavko: »Govorim v imenu ameriškega ljudstva, ko Vam čestitam na sijajno uspelem poletu na južni tečaj, ki je kronal vaš trud. Ponosni smo na vaš pogum in na vaše sijajno vodstvo ekspedicije. Srečni smo, da imamo dokaz, da živi še duh za veliko podjetja.«

Angleški konservativci napadajo vlado

Brezizgledna gospodarska in socialna politika delavske vlade. — Povišanje ministrskih plač in imenovanje novih lordov

London, 30. novembra o. Na zborovanju konservativcev je lord Birkenhead ostro napadel politiko sedanje delavske vlade. Govornik je naglašal, da nima gospodarska in socialna politika sedanje vlade nobene realne podlage in da nalaga angleškemu narodu vedno večja finančna bremena.

Delavska vlada ni izpolnila svojih obljub glede omejitve brezposelnosti in je pripravila, s tem pristane delavske vlade veliko razočaranje. Končno je lord Birkenhead ostro obsodil sedanjo zakladnjo ministrstva Snowdena, ki je na haški konferenci vztrajal na nekaterih angleških zahtevah na način, ki ni običajen pri angleških državnikih. Birkenhead je zaključil, da bi konservativna vlada istotako energično branila, angleške interese, ne da bi pri tem grešila v pogledu formalnosti, ki so običajne pri pogajanjih med državnikih.

Nova čl. vlada šele v četrtek

Praga, 30. nov. gh. Pretekli teden pogajanj za sestavo nove vlade ni prinesel nobene znatne spremembe položaja, ki se je v toliko razjasnil, da se slejkoprej najugodnejše presojo izgleda mešastko - socialistične koalicije. Računajo s tem, da bo v nedeljo ali ponedeljek dosežen sporazum v naziranjih mešastkih in socialističnih strank, nakar se bo v sredo ali četrtek sestavila nova vlada ter sklical novi parlament.

Danes je zasedal v Ustju zbor nemških socialistih demokratov. Na tem zboru je bilo podano poročilo o dosedanjih pogajanjih. Plenum strankinega zbora je dal volstvu stranke pooblastilo za nadaljnja pogajanja.

Izpraznitev Porenja

Achen, 30. nov. Povsod v drugem pasu so danes zasedbene čete zaposlene z zadnjimi pripravi za odhod. Za ta pas bodo odredbe zasebnih oblasti razveljavljene danes popolnoma. Praktično je bila izpraznitev zaključena že tekotom popoldneva.

Saarska konferenca

Pariz, 30. novembra AA. o. Danes je bila seja podobdora za ureditev trgovinskih in carinskih razmer v saarski kotlini. Na seji so povzeli besedo francoski in nemški delegati. Na koncu se je bil določen dnevni red za nadaljnje seje.

Delegati so dokaj optimistično razpoloženi ter se nadejajo, da se jim bo posrečilo kljub težkim oviram najti način za sporazum, ki bo zadovoljil tako Francijo, kakor Nemčijo.

Berlin, 40. nov. AA. V pruskem deželnem zboru je staval predstavnik vladne stranke vprašanje o usodi saarskih rudnikov na predsednika pruske vlade. V odgovoru na to vprašanje je predsednik pruske vlade Braun med drugim izjavil tudi to, da se bo pruska vlada energično uprla vsakemu poskusu, ki bi hotel preprečiti povračilo saarskih rudnikov pruski deželi.

Nagla aretacija morilca

Pariz, 30. nov. o. V bližini Pariza je policija aretirala nekega moža, ki ga smatrajo za morilca bogatega trgovca Nikolaja katerega truplo so našli 60 milj zapadno od Marseillesa.

Za morilecem je bila izdana brezizčna tiranica. Mož se je izdajal za vojaškega pilota. Kakor hitro je prejela policija obvestilo, je ustavila vse avtomobile, ki so prihajali iz Marseillesa. Potniki so morali na poziv policije dvigniti roke. V mraku se je pojavil velik črn avto, ki ga je vodil neki dobro znani pariski industrijalec. Policija je avto ustavila in našla iskanega morilca. Industrijalec je policiji izjavil, da je našel tega moža v gozdu Fontainebleau, kjer je stal v bližini razbitega avta.

Zanimiva literarna tožba

Budimpešta, 30. nov. AA. Uduženja madžarskih zobozdravnikov in zobotehnikov so tožila ravnatelja nekega gledališča in nekega dramatskega pisca zaradi razlajanja časti. Pisec je v nekem svojem komadu osmislil zobozdravnike, ki so se šutili prizadevati. Inkriminirani razgovor med nekimi vseučiliškim docentom in njegovim prijateljem se glasi:

»Žene so samo v škodo znanstva. Imel sem prijatelja, ki je živel samo za vedo. Toda mahoma je v njegovo življenje segla žena, tako da je popolnoma menjal svoj dotedanji življenjski pot.«

»Ali ni morda postal alkoholik?« — »Ne, še huje, šel je med zobozdravnike.«

Sodne instance so bile izdale razne razsodbe. Prva instanca je oprostila obtoženca, med tem ko je druga instanca dala prav zobozdravnikom in obsodila avtorja in gledališkega ravnatelja. Kasacijsko sodišče je izdalo načelno razsodbo, v kateri ugotavlja, da posameznik nima pravice tožiti avtorja, pač pa, da gre profesionalnim združenjem legitimacija, ker je bil razlajen v os tan in ker so uduženja zakoniti predstavniki stanov.

Zadnja pot dr. Šestana

Maribor, 30. novembra. Danes popoldne je bilo zaključeno poslednje dejanje strašne letalske nesreče, ki se je pripetila v nedeljo 17. t. m. sredi Maribora in terjala dve mladi žrtvi. Maribor je spremljal prvega tajnika in ustanovitelja Aerokluba dr. Ivana Šestana na njegovi poslednji poti. Pogrebni sprevod je bila veličastna žalna manifestacija Mariborčanov. V mrtvašnici javne bolnice je govoril po cerkvenem obredu pokojnikov stanovski tovariš odvetnik dr. Makso Snuderl. Njegov poslovilni govor šolskemu drugu, idealnemu tovarišu in stanovskemu kolegu je zrosil slaherno oko. V imenu središnje uprave Aerokluba iz Beograda se de poslovil od pokojnika delegat g. Sava Mikšić, ki je prečital tudi poslovilno pismo znanega našega zrakoplovca Sandermajerja v družbi katerega je dr. Ivo Šestan snoval neprestano načrte o povzdigi naše civilne aviacije. Toda usoda je dr. Šestana izrgala iz srede njegovih tovarišev, ki so ga v delu podpirali prej, tedno se je utegnil veseliti uspeha in sadov svojega truda.

Ob 15.30 se je pričel pomikati veličasten sprevod izpred mrtvaškega odra v bolnici med nepreglednimi špalirji sočustvujočega meščanstva skozi mariborske ulice. Nad mestom pa je v zahajajočem solncu krožilo letalo v žalnih trakvih in sipalo na žalni sprevod sveče cvetje. Na čelu sprevoda je korakala vojaška godba in četa strumnih pešev mariborskega 45. peš. polka. Sledili so motociklisti, avtomobilisti in kolesarji. Pred vozom z venci so nosili odbojnik Aerokluba eliso, čelado in očala, simbol ideje, ki je zahtevala tako dragoceno žrtve. Voz z zemskimi ostanki nepozabnega dr. Šestana je spremljala častna vojaška straža, sledili pa so pokojnikovi bratje in ostali sorodniki, vsi odbojnik Aerokluba, zastopniki vseh državnih uradov, med njimi kot zastopnik bana g. dr. Schaubach, komandant Maribora general g. Zivko Stanisavljevič z oficirskim zborom, mestni župan dr. Juvan in podžupan dr. Lipold, ki je zastopal z dr. Boštjančičem tudi Odvetniško zbornico in končno mnogi predstavniki raznih korporacij in sportnih društev. Na kolodvoru se je poslovil od pokojnika v imenu mariborskega Aerokluba predsednik ravnatelj dr. Tominešek, vojaška godba je zaigrala žalostinko, moški zbor Glasbene Matice, pa je zapel

Prisega gospoda župnika

Novo mesto, 30. novembra. Včeraj se je pred okrajnim sodiščem v Mokronogu vršil, zanimiva razprava, katere potek je zbudil povsod po Dolenjskem veliko pozornost in se o njem splošno razpravljalo.

Jože Pleskovič iz Mirne je kupil letos koncem meseca septembra od župnika Janka Dolence v Tebelnem jabolko po 16 Din brento ter mu dal na račun 300 Din. Ko sta pogodbo sklenila, mu je župnik dogovor potrdil na listku z besedilom: »Po 16 Din brenta, 300 Din na račun. Dolenc.« Ko je čez štirinajst dni prišel Pleskovič po jabolko, pa je župnik utajil sklenjeni dogovor in trdil, da je prodal jabolko na mernik. Pleskovič, ki je prišel z vozom no jabolka, je seveda izjavil, da jih na mernik ne prevzame, ker jih je pač kupil na brento, in je odšel s praznim vozom domov. Pleskovič je na nasvet svojega pravnega zastopnika v Novem mestu kupil kasneje jabolka drugod ter zahteval od župnika Dolence odškodnino 1.185 Din in povrnitev naplačila 300 Din. Ker župnik ni hotel plačati, je vložil Pleskovič na svojem pravnem zastopniku dr. Globelniku tožbo, o kateri se je včeraj pred sodiščem v Mokronogu vršila razprava.

Župnik je prišel k razpravi osebno, kakor tudi Pleskovič s svojim pravnim zastopnikom dr. Globelnikom. Pri razpravi je župnik ugovarjal tožbi, češ, da ni prodal jabolka na brento, temveč na mernik, in je ponudil kot prič tudi svoje štiri služkinje, češ, da ni ničesar dolžan plačati.

Na ta ugovor mu je dejal pravni zastopnik dr. Globelnik: »Kaj se bomo doželo pripravili. Prišedite, da niste prodali na brento, temveč na mernik, nato pa bom umaknil tožbo in plačal stroške.« Župnik je takoj izjavil: »Jaz sem pripravljen.«

Na zahtevo sodnika je odvetnik dr. Globelnik formuliral prisego, po kateri župnik ni prodal jabolka po 16 Din brento, temveč mernik, in da je izključeno, da bi jih prodal na brento. Na zahtevo dr. Globelnika je sodnik opozoril toženca na svetost prisige in na posledice krive prisige. Župnik je to opozorilo vzel na znanje in nato prisegel.

Takoj nato pa je Pleskovičev pravni zastopnik dr. Globelnik potegnil iz svojih aktov na dan od župnika lastnoročno pisano in podpisano potrdilo, da je prodal jabolka na brento in ne na mernik, kakor je že zgoraj omenjeno. Župnik za par trenutkov sploh ni mogel priti do sape, končno pa je priznal, da je predloženo potrdilo res sam podpisal.

Dr. Globelnik je pripomnil: »Vidite, da ste po krivem prisegli! ali boste plačali stroške?« Župnik je odvrnil: »Bom plačal.«

Nato je odvetnik dr. Globelnik tožbo umaknil in se pristavil: »Vidite, kakšna krivica bi se mojemu revežu zgodila, ako bi ne imel lastnoročno od vas podpisane potrdila, ker bi ga z vašimi kuharicami kot pričami in pa z vašo prisego uničili!«

Ponlave v Angliji

London, 30. novembra. o. Vsled dolgotrajnega deževja so gornji toki reke Temze zelo narasli. Reka neprestano narašča. V zadnjih 24 urah je narasla v bližini Windsorja za 16 palcev.

V srednji Angliji so poplavile vode obsežna ozemlja. V južni Angliji so poplave tako izpremenile lice dežele, da je letalo iz Kolina zgrešilo znana kaziporta in letelo s pomočjo kompasa proti Croydonu. Mnogo trpi na povodnji tudi londonska okolica.

Hmeljski trg

Zatec, 30. nov. h. Tedensko poročilo. Pri mirnem razpoloženju je interes za žateški hmelj trajal dalje, vendar pa je bilo povpraševanje manjše, kot prejšnji teden. Dnevni promet je bil med 50 in 200 metrskih stotov. Nakupovanje po deželi je bilo večje, nego promet na trgu v Zatecu, čeprav so zaloge pri kmetih le majhne.

Pri nakupovanju na deželi, so bile dosežene cene 450 do 650 po barvi in kvaliteti. V Zatecu se je plačalo 500 — 700 za 50 kg. Javni markacijski urad v Zatecu je do petka registriral 110 metrskih stotov letošnjega žateškega hmelja.

Šivalni stroji „Minerva“

so najboljši in najcenejši! 15 letna garancija!

Brezplačen pouk v umetnem venzenju, šivanju in prirojevanju. Priporoča se

„Tehnik“ Josip Banjai Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 20

V palači Okrožnega urada

Na drobno!

Na debelo!

Prodaja tudi na obroke!

Naši kraji in ljudje

Jugoslovenska mladina v Sloveniji

Lepi spomini ob prazniku narodnega uedinjenja

V založbi »Književnega Saveza« v Subotici je izšla knjiga »Predratna omladina« (120 str.), v kateri je urednik prof. M. V. Knežević zbral zanimive podatke o jugoslovenskem mladinskem gibanju v zadnjih letih pred vojno. O knjigi smo že pisali. Voditelji in soborci mlade generacije, ki je hotela za vsako ceno uresničiti naš nacionalni ideal, so tu podali svoje spomine, ki bodo dragocen vir naše bodoče zgodovine. Slovenci se na povabilo urednika nismo odzvali (razen dr. Novaka); zato je slika, žal, nepopolna. Naj jo izpopolnimo z dokumentom, ki jasno kaže razmere na naših srednjih šolah tik pred vojno in med vojno.

Dokument se glasi:

C. kr. predsedstvo dež. šol. sveta
Ljubljana, 10. januarja 1915.

Ravnateljstvo I. in II. državne gimnazije v Ljubljani in C. kr. državne gimnazije v Kranju.

V preteklem šolskem letu so se pokazali pojavi, ki dokazujejo, da je del mladine zasel na napačno pota in nastopal tako, da se ni pregrešil samo proti disciplinarnim predpisom, ampak celo proti kazenskemu zakonu.

Vzroke teh zablod moramo iskati v bolesto razpoloženem nacionalnem čustvovanju mladine, ki izhaja iz slabega čtiva in drugih škodljivih vplivov izven šole. Vidimo pa tudi, da mladina prav vidno kaže svoj odpor proti pokorščini in da se od strani šole premalo proti temu deluje.

Mnogo dijakov na ljubljanskih srednjih šolah je preteklo leto ob 500 letnici kronanja korotanskih vojvod sledilo zunanjim vplivom in na svojevojen način vpriporilo šolsko stavko. Njih voditelji so bili tako predzniki, da so podali ravnateljstvu pismene izjave, da so glede stavke dijaki vseh zavodov solidarni in da je zanje neizogibna nacionalna dolžnost, da slave najvažnejši spomin svoje zgodovine. V svoji pretirani samozvesti in zaupljivosti so se spozabili dijaki tako

ravnali tako, da to ni bilo v skladu z avstrijsko državno mislijo. Kako pa so se zadržali profesorski zbori nasproti tem pojavom?

Naš jugoslovenski kralj

Na to vprašanje se žal ne da v ugodnem smislu odgovoriti, kar je razvidno iz sledečih podatkov:

Ravnateljstvo in profesorji so bili deloma popolnoma presenečeni, ko je nastala stavka, in niso bili prav nič informirani o dijaškem gibanju, ki je

jočim dijakom, posebno proti onim, ki so pri stavki igrali vodilno vlogo in nastopali kot agitatorji, so bile večinoma tako nizko odmerjene, da se dijaki ni- so mogli niti zadostno zavedati, kako težko so se pregrešili in torej kazni ni mogla doseči svojega namena.

Večina profesorskega zbora na nekem zavodu je v očividni stvarno neopravičljivi opoziciji proti relativno zelo mili kazni, ki jo je predlagal direktor, odmerjene kazni v celoti odklonila in s tem pokazala, kako naklonjeno stališče zavzema napram stavki in motivom, ki so jo povzročili.

Pomanjkanju primerne nadzorstva nad dijaštvom, prave zveze z njim in dolžne pozornosti od strani profesorjev je treba pripisovati tudi to, da so mogle obstajati med dijaki že dalje časa široko razvite skrivne zveze, ne da bi direktorji in profesorji o tem sploh kaj vedeli.

Da, še več! Neki profesor je malo prej, preden je izbruhnila dijaška stavka, imel javno predavanje, polno hujškanja in nacionalnega sovraštva, ne da bi najmanj vpošteval obzire, ki bi jih moral imeti glede svojega poklica in vpliva, ki ga ima kot vzgojitelj na mladino; tega predavanja se je udeležilo mnogo srednješolcev in je moral kar najbolj kvarno vplivati na mišljenje in čustvovanje dijaštva.

Zopet drugi profesor je za časa balkanske vojne v šoli proslavljal zmage Srbov. Gotovo iz istega navdušenja je učil tudi dijake v prvem razredu pri slovenskem pouku cirilice, dasi ta pisava v učnem načrtu sploh ni bila predpisana.

Svojo dolžnost so zanemarili tudi oni profesorji, ki so čuli o tem, da so dijaki zavoda po zločinu v Sarajevu delali kaznive opazke, in niso o tem informirali direktorja, kakor bi bila to njih dolžnost. Neki profesor je dovoljeval v šoli predavanja, ne da bi se bil prej prepričal o vsebini nameranih predavanj. Ta predavanja so bila taka, da je bil profesor na koncu predavanja prisiljen reči dijakom, da take stvari ne spadajo v šolo in da bo dijak še zaprt, če bo tako nadaljeval. Profesor ni dijaka takoj prekinil, kot bi bila njegova dolžnost, in tudi ni zadeve naznanil direktorju, kakor bi moral.

Neki profesor je pokazal tako malo objektivnosti, da je pri določanju reda iz vedenja predlagal za nekega dijaka, ki se je pregrešil proti disciplinarnim predpisom, red dobro. Dalje se je dogodilo, da so bili člani dveh magistratnih komisij, oziroma njih predsedniki pripravljene, dovoliti zrelostni izpit tudi dijakom, ki so se nahajali v preiskovalnem zaporu. Ko pa sodišče ni dovolilo, da bi zaprti dijaki smeli iti k maturi, se je izpraševalna komisija izjavila, da je pripravljena korporativno priti na sodišče, da bi dva kandidata tam izprašala.

O pomanjkanju vsakega zmisla za učni in vzgojni pomen ter ugled šole priča tudi to, da so ravnateljstva sprejemala na zavode dijake, o katerih so vedela, da so obtoženi zaradi tainega združevanja, oziroma so jih pustila na zavodih in so bili izključeni šele na intervencijo deželne šolskega sveta.

Tudi izven šolske službe se učno osebo ne vede tako, kakor to določajo njegove stanovske dolžnosti. Zgodilo se je, da se je neki profesor udeležil izleta sokolskega društva, katerega član je bil in da je imel pri tej priliki političen govor, ki je bil zelo izzivalen.

Iz teh pojavov se vidi, da zavzemajo nekateri profesorji ali preveč ekstremno nacionalno stališče, ali pa se čutijo odvisne od izvenšolskih faktorjev, političnih strank in njih časopisja ali pa celo od šolske mladine.

Z ozirom na to je treba poudariti, ne glede na disciplinarne preiskave, ki so bile uvedene zaradi zgoraj omenjenih slučajev, da so srednješolski profesorji C. kr. avstrijski državni uslužbenci, ki jim je strogo prepovedano zavzemati enostransko nacionalno stališče ali uganjati kako politično strankarsko agitacijo, in da so glede svojih službenih dolžnosti odgovorni samo svojim predstojnikom.

Šolska uprava mora torej delovati na to in bo, če bo treba, z disciplinarnimi sredstvi dosegla, da se srednješolski profesorji v bodoče brez izjeme ne sami primerno vedejo, ampak da se tudi v polni meri zavedajo svojih učnih in vzgojnih dolžnosti in energično in smoteno delujejo na to, da se mladina, ki je vsled zunanjih vplivov zašla na napačno pota, povrne na pravo pot.

V ta namen je potrebno, da se mladini pri vsaki primerni priložnosti poudarja, da mora imeti nacionalno čustvovanje potrebne meje v avstrijski državni misli. Na to se je treba ozirati posebno pri zerglepisnem in zgodovinskem pouku in pri izbiri prostih predavanj. Politična vprašanja, posebno jugoslovenska vprašanja, ki je naprilo v mladih glavah toliko nesrečne zmede, se morajo brez izjeme opustiti.

Po šorenjih navodilih morajo profesorji zbori tudi sicer strogo kontrolirati privatno življenje učencev, porabo in obisk javnih ljudskih knjižnic, oz. udeležbo pri predavanjih izven šole in čitanje in naročanje političnih časopisov. Vse to spada samo na sebi k dolžnostim profesorja. Žalostno je,

Najboljša odločitev

za Vas pri nabavljanju radioaparata: Vzemite si TELEFUNKEN 4. Potem ste v posesti kvalitetnega aparata, ki odgovarja vsem zahtevam: Imate izvrsten daljnospregem, prvovrstno oddajanje zvoka z Arcophon zvočnikom in električni prenos zvočnih plošč. — Postavite Telefunken cevi v vaš prejemni aparat — nedosegljive so v njih velikih učinkih in malenkostni porabi kurilnega toka. Telefunken 4 novi 4-cevni aparat stane z žarnicami Din 3060.—, Arcophon 4 stane Din 770.—.

TELEFUNKEN

NAJSTAREJŠA ISKUSTVA — NAJMODERNEJŠA KONSTRUKCIJA

da je bilo potrebno, da se je moralo to od višjega mesta poudariti.

Pričakovati je torej, da bo ta opomin zadoščal, da se bodo vse dolžnosti brez izjeme točno in vestno izpolnjevale, in da se posebno te vrste dogodki, ki smo jih zgoraj navedli, ne bodo ponavljali. Direktorjem je strogo ukazano, da delovanje profesorjev strožje kot doslej nadzirajo, da se ozi- rajo posebno na določila tega odloka, ki ga je treba dati profesorjem v polni meri na znanje. Da se je to zgodilo, morajo potrditi podpisi vseh profesorjev, na kar naj se odlok s tem potrdilom predloži sem v pregled.

C. kr. deželni predsednik Schwarz.

Ta odlok je torej jasn dokaz, kakšno nacionalno kipenje in vrenje je bilo na naših srednjih šolah l. 1914, in kako je za jugoslovensko misel boreča se mladina našla opore pri svojih slovenskih vzgojiteljih.

Lep spomin, ki ga je bilo treba zabeležiti!

Bogat Miklavž

Če bo izbiral zimske suknje, obleke, konfekcije, pletnine, trikotažo, dalje krasne športne čepice, perilo, klobuke in druge oblačilne potrebščine

v veliki in ceni izberbi pri trvdri ANTON PRESKER

Ljubljana — Sv. Petra cesta šte. 14.

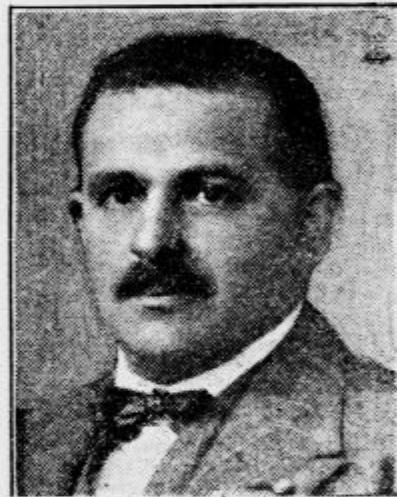
Odhod direktorja inž. Kneževića iz Ljubljane

Ljubljana, 30. nov.

V torek, 3. decembra zapusti z dopoldanskim beograjskim brzovlakom direktor ljubljanske železniške direkcije inž. Dimitrije Knežević Ljubljano, od koder odhaja na svoje novo službeno mesto v Subotico. Gospod direktor si je pridobil za časa svojega več kot 3 letnega bivanja v Ljubljani splošne simpatije; gotovo pa ni niti enega železniškega uslužbenca na območju direkcije, ki ne bi bil pripravljen, spoznati in čislati v njem najpravičnejšega, najuvednejšega in najljubeznivejšega vrhovnega šefa.

Ko je 26. junija 1926. nastopil odgovorno mesto, direktorja ljubljanske direkcije, kamor je bil premeščen kot pomočnik direktorja iz Sarajeva, so prihajali v ljubljansko direkcijo glasovi, da si slovenski železničarji boljšega direktorja niso mogli želeli. Njegovo delo in prizadevanje za procvit železnice uslužbenca, ter njegovo razumevanje do želez. uslužbenca ki jia je pokazal g. Knežević, so prekosili vse nade, ki so jih smeli staviti vanj. Ob vsaki pri-

liki, kot vrhovni predstojnik in odločen zagovornik interesov slovenskega železničarja, je g. direktor zastavil vse svoje sile, da dvigne poslovanje železnice v Sloveniji. Razen ogromnih ožjih službenih dolžno-

sti in velikega interesa za dobrobit železnicega osebja je posvetil g. direktor svojo pažnjo tudi drugim važnim vprašanjem, ki so v tesni zvezi s podvigom prometa in zadovoljstvom osebja. Prav posebno hvale in hvaležnosti je vredna njegova veljkopetna akcija za gradnjo stanovanjskih hiš, v katerih je na stotine železničarskih rodbin našlo udobne domove. Kot najskrajnejšo je treba med temi omeniti stanovanjsko hišo direkcije v Pražakovi ulici, kjer imajo direkcijski uradniki najidealnejša stanovanja. Nič manj ugodna niso upravna stanovanja v novih železniških hišah v Mariboru, Novem mestu, Rakeku itd. V dobo njegovega poslovanja spada dalje poprava borovniškega vialukta, izmenjava tračnic na dvotirni progi Borovnica-Rakek, delno zboljšanje proge Bubišarci-Karlovce in otvoritev gradnje ogromnega zveznega mostu na Zidanem mostu, ki je za Slovenijo in njen tujski promet epohalnega pomena. Njegovo podpiranje športnega gibanja med železničarji vedo najbolj ceniti oni, ki so se tudi s takimi prošnjami vedno lahklo z uspehom obrnili do njega.

Kako priljubljen je bil g. direktor Knežević med vsem železniškim osebjem ljubljanske direkcije, je pokazal sinočnji poslovni večer, kjer so se zastopniki vseh kategorij uslužbencev — brez razlike organizacij, starosti in položajev z enako hvaležnostjo poslovlili od svojega direktorja. Večer je pokazal, da si je g. direktor zagotovil med slovenskimi železničarji spomin, ki je neizbrisen.

Slovenski železničarji žele, da bi g. direktor ohranil na novem službenem mestu svoje bivanje v Ljubljani v čim lepšem spominu in našel v najkrajšem času tudi tamkaj toliko spoštovanja in ljubezni kakor v Ljubljani. Slovenski železničarji so ga spoštovali in vzljubili, ko je prevzel njihovo vodstvo, in mu bodo ohranili ljubezen in spoštovanje tudi v bodoče. Srečna pot in mnogo sreče!

Prestolonaslednik kraljevič Peter v smučarski obleki

daleč, da so izjavili, da so prepričani, da jih šolski predpisi pri izpolnjevanju njihove nacionalne dolžnosti ne morejo ovirati, ker so nacionalne dolžnosti višje od šolskih. Povzpeli so se celo do grožnje, da bodo vsi od pouka izostali, če bi bila vsled te stavke uvedena preiskava, ali če bi bili učenci kaznovani.

Ko so bili zaslišani zaradi stavke, so se nekateri učenci na naravnost drzen način zagovarjali. Tako je rekel neki dijak, da je nastop policije razburil dijaštvo, da bi se bilo vse mirno izvršilo in da bi bila stavka morda takoj končana, če bi se ne bila vmešala policija. Neki drugi dijak si je upal trditi, da je policiji gotovo znano, da slovenski dijaki niso nasilni, da pa je policija kljub temu surovo in nasilno postopala in da se je videlo, da je nahujskana. Neki dijak si je drznil trditi, da so povzročili stavko prav za prav šolske oblasti, ker niso dale dijaštvu ob tako velikem nacionalnem prazniku prost.

Dijaki so brez vednosti ravnateljev in profesorskih zborov prirejali se- stanke in ustanavljali društva, ki so privedla dijake celo v nasprotje s kazenskimi zakonom; poleg tega je dijaštvo razširjalo prevratne tiskovine in vključ prepovedi nosilo raznovrstne znake, med njimi tudi take, ki so na demonstrativen način kazali njih politično pripadnost.

Zgodilo se je celo, da so dijaki jemali politična vprašanja kot predmet za svoja predavanja v šoli in so jih ob-

prapravljalo to stavko. Ta nevednost je tem bolj obžalovanja vredna, ker pod takimi pogoji ni moglo biti nika- kega vpliva od strani profesorskega zbora, da bi odvrnil dijake od stavke.

Ko se je 18. marca 1914., na dan, ko se je začela stavka, pojavil oddelek straže pred nekim šolskim poslopjem, da bi pozvala dijaštvo, ki se je tam zbiralo, naj gre v šolo ali pa zapusti prostor pred šolo, je zahteval direktor tistega zavoda z razburjenim in močnim glasom, naj se straža odstrani, pri čemer sta mu dva profesorja tega zavoda sekundirala. Ne glede na to, kakšen vtis je moral napraviti ta nastop na prisotno dijaštvo, bi moglo imeti to vmešavanje v uradno poslovanje stražnega oddelka za dotične profesorje žalostne posledice.

Disciplinarne preiskave proti dijaškom, ki so se udeležili stavke, so se vršile površno, šablonsko in brez primerne resnosti, tako da so morali do- biti dijaki vtis, da je preiskava samo formalna stvar, ki sploh nima namena, da bi pojasnila dogodke pri dijaški stavki in da bi dognala, kdo so bili vodilni elementi in jih izročila kazni.

Neki profesor je pri disciplinarnem zaslišanju celo protokoliral omenje- ne drzne izjave proti policiji in proti šolskim oblastem, namesto da bi bil dijak takoli primerno zavrnil in ga pozval na odgovor.

Neki drugi profesor je smatral za potrebno, da je pokazal svoje simpatije za stavkujoče dijake s tem, da je opozarjal na »nemenite nagibe«, ki so povzročili stavko. Kazni proti stavku-

Proti nahodu pomaga

FORMAN

Forman

Senzacija Ljubljane so

4 V RAGI

zato hitite, da ne zamudite danes ob 3. pol 5., 6., pol 8., 9.

V ELITNI KINO MATICA

Rezervirajte vstopnice telefonično 21-24.

Spored novinarskega koncerta

Ker je bil spored za današnji koncert v Unionu v zadnjih dneh še naknadno malo izpremenjen in skrajšan, so koncertni lepaki in v listih objavljeni programi deloma netočni. Zato objavljamo točni spored še enkrat:

I. Državna himna.
II. O. Dev: Koroska narodna (mešani zbor). — Hochreiter: Praznik Ujedinjenja (mešani zbor, sopran in bariton solo s klavirjem in harmonijem). — Izjava dijaški pevski zbor I. drž. gimnazije. Dirigent: g. Luka Kramolc.

III. V. Mirk: Šumi, potok, šumi... — Z. Prelovec: Bela, rdeča je gredica. — Poje sloveski vokalni kvintet (gg. Gostič, Jug, Petrovič, Vončina in Suhc).

ODMOR

IV. M. Bajuk: Oblaki so rdeči (moški zbor). — P. Jereb: Pelin roža (moški zbor)

Otvoritev sokolske telovadnice in odra v Črnomlju

V proslavo narodnega ujedinjenja in otvoritve sokolske telovadnice ter odra se bo vršila prvič v novo zgrajenem Sokolskem domu slavnostna akademija dne 15. t. m. Na sporedu so vse lepe in izbrane telovadne, pevke in orkestralne točke. Posebno bo ugalala fantastična slika »Slavnostna povorka iz stare čitalnice v novo zgrajeni Sokolski dom«, ki jo je skomponiral starosta br. Spiro Vrankovič. Pri akademiji, kakor tudi pri plesu bo sviral kompletni orkester novomeškega sokolskega društva, za katerega vlada že danes v Črnomlju veliko zanimanje.

Sokolski dom v Črnomlju je sad sokolske vztrajnosti in velikih naporov našega gradbenega, odseka, katerega predsednik je že od nege začel br. starosta Vrankovič. Mirne duše lahko štejemo večinstno in zelo okusno dvorano med največje in najlepše sokolske dvorane v naši državi. Zato se tudi Črnomlju pripravljajo tako vneto, da na svečan način proslavi dan 15. decembra kot izreden dogodek našega mesta.

Ne samo Belokranjci, ampak tudi Novomeščani in naši sosede Karlovčani se pripravljajo, da pohite v Črnomelj, kjer bodo pričeli vsega onega, kaj premore sokolsko bratstvo, sloga, in ljubezen do ideje.

Na žalost pripominjamo, da se ta svečani dogodek ni mogel proslaviti že danes, ker niso bila vsa dela v Sokolskem domu dovršena.

Jezersko in tujski promet

Jezerško, 30. novembra. Jezersko, to prekrasno dolinico, ležečo med zadnjimi obronki Karavank in sivimi stenami Kamniških planin poznamo premalo. In vendar je to kraj, ki bi lahko tekmoval v tujem prometu z vsakim drugim, ker ima vse predpogoje, da se razvije v najlepše in najbolj obiskano letovišče.

Solčna dolinica je to, brez prahu in megla, z ne prevročim poletjem in zmerno zimo, ker gore, ki jo obdajajo, branijo dostop mrazu vetrovom. Skozi dolino vodi lepa, gladka cesta. Ob njej pa se vrste lične hiše in gospodarska poslopja, tipična po svoji obliki in vnanosti. Za njimi redke njive in pašniki. Vse drugo zavzemajo gozdovi, močvirja, ki polnijo dolino z ozonom, da človek kar okusi zdravilno moč tega zraka. Koliko teh gozdov se je dalo izpremeniti v lepe parke, če bi se malo izčistili in postavilo par klopč.

Letovišar tu z izprehodi nikdar ne pride v zadržajo, pa če hoče vsak dan drugam. In koliko je lepih razglednih točk, manjših in večjih tur v vseh smereh.

Zakaj torej ni tujski promet tako razvit, kakor bi bilo pričakovati? Velika krivda je v preveliki oddaljenosti od železnice. Nihče se ne vozi nad 30 km s počasnim poštanim vozom, kjer mu je vsaka priljaga v preglavico. Letos je vozil čez poletje dvakrat na dan avtobus iz Kranja. Posledice niso izostale. Število gostov se je v primeri s prejšnjimi leti podvojilo. In še bi prišli, mnogo več bi jih prišlo, če bi se imeli kje nastaniti. To je drugi in najvažnejši vzrok, da Jezersko v tujem prometu ne napreduje.

Edini hotel na Jezerskem je »Kazino«, ki ima 15 sob s 30 posteljami. Gostilna štular s 5 sob s 10 posteljami, nekaj tujstih sob je pri Makeku in v vili »Hoja«. To število sob pa nikakor ne zadostuje, če

z bariton solom). — E. Adamič: April (mešani zbor). — Poje pevsko društvo »Slavica«. Dirigent: g. Zorko Prelovec.

VI. J. Brnobič: Na poljani (mešani zbor). — Dr. A. Dolinar: Venček narodnih II. — Poje Glasbeno društvo »Ljubljana«. Dirigent: g. dr. A. Dolinar.

VII. Saint-Saens: Le carnaval des animaux. — Izjava Orkestralno društvo Glasbene Matice. Dirigent: g. prof. L. M. Skerjanc.

Po koncertu bo družabni večer s plesom; na razpolago bodo vse štiri unionske dvorane. Pri družabnem večeru sodelujeta dve godbi, na kar se posebno opozarjamo ljubitelje plesa.

Koncert se prične točno ob 8. uri. — Vstopnice in besedila izjavljanih skladb s točnim sporedom se dobe danes od 10. do 12. in od 6. zvečer dalje v Unionu pred vhodom v dvorano.

pomislimo, da je prišlo letošnje sezono okrog 500 gostov. Marsikateri je moral skrajšati svoje bivanje, ali pa se je celo takoj vrnil, ker ni dobil stanovanja. Mnogi, premmogi so se pa stiskali po privatnih stanovanjih, kjer marsikje ni bilo tiste udobnosti, kakor si jo želi človek, ki pride na oddih in počitek.

Letošnja sezona nam je pokazala, da je zgradba vsaj še enega hotela nujno potrebna. Ravno tako naj bi se kaj ukrenilo za večjo udobnost gostov. Ali ne bi lahko bogata jezerska občina odstopila kos sveta, kjer bi se napravile solne kopeli, tenis igrišče in igrišče za deco. Izven sezone bi se ta prostor lahko uporabil za šolsko igrišče in telovadišče. Z malimi stroški bi se dala popraviti nekatera pota, postaviti par klopč, kakšna orientacijska tabla, markacije in očistiti prirodni parki.

Eden tega ne more. Zato naj se združijo jezerski veleposelniki in naj vzajemno delajo za procvit tujiskega prometa, ki jim bo stalen vir dohodkov, od leta do leta večji.

Ko se razmere uredijo in nedostaki odpravijo, ni izključeno, da postane Jezersko kdaj tudi torišče zimskega sporta. Z lepimi smučskimi tereni nikakor ne bi bili v zadregi.

M.K.

Rekord

v nizkih cenah, kakor tudi v kvaliteti blaga je dosegla »Miklavževa prodaja« pri trdki A. PRESKAR, na Sv. Petra cesti. Doseženi rekordi: Klobuki od 37 Din dalje. Sportne čepice od 22 Din dalje. Samovoznice od 6 Din naprej. Nogavice od 4 Din naprej. Kompletna obleka od 250 Din naprej. Dovršeni suknjiči od 240 Din naprej. Zimske suknje od 490 Din naprej ter vse druge oblačilne potrebščine pri dosedaj še nedoseženih nizkih cenah. — Izdelava po meri v 48 urah. — Prepričajte se z enkratnim nakupom.

Občinska seja kamniške občine

Kamnik, 28. novembra. Pretekli teden se je vršila občinska seja. Zupan g. Kratnar je v uvodoma poročal, da se je zgradil vodovod na Grabnu in pod Zaprčami, da je bila cesta v Luče trasirana, da se je odbor Matice živih in mrtvih Jugoslovij konstituiral in pričel z delovanjem, da so načrti za napravo čistilnika za vodovod, s katerim se bo odpravilo kaljenje vode ob deževju, po arh. M. Zupanu izdelani itd.

Napravljen je bil principijelni sklep občine, da se proslavi 700-letnica mesta in to s polaganjem temeljnega kamna nove šole, otvoritvijo kopališča in spomenika padlim ter z drugimi slavnostmi.

V občinski kmetijski odbor so bili izvoljeni naslednji obč. mošje: gg. Homar Fr., Kladič Mihael, Lap Anton, Pavlič Jože, Stale Matevž, namestnika pa gg. Homar Janez in Skof Ernest.

Higijski zavod v Ljubljani se je svojačeno izjavil pripravljenega, da napravi načrte za projektirano kopališče. Naprosi se tedaj Higijski zavod za izdelavo teh načrtov.

Glede regulacijskega načrta se je vzelo na znanje, da so kat. mape naročene ter

je ukrenjeno vse potrebno, da se nivalacijska del, na podlagi novih map izdelajo v najkrajšem času.

Sklep občine je, da si imajo vsi hišni posestniki nabaviti nove enotne hišne tablice. Občina bo nabavila tablice, ki bodo v beli in zeleni barvi (zeleno polje, številke in ulica bela) pri ljubljanski trdki T. Rabič. Gospodarskemu odboru se je poverilo naloge, da pripravi predloge za ev. prekrstitve ulic in trgov v Kamniku, nakar se bo sklepalo o tem na prihodnji občinski seji in nato šele se bodo nabavile tablice.

Raznim reflektantom se je dovolila naprava vodovoda in upeljava elektrike.

Potrdil se je prevzem toka, od Kamniške mešanske korporacije po ceni, ki bo varovala po višini odvzema. Postavke so bile določene.

V občinsko zvezo so bili sprejeti: Helena Rojc iz Radomeli, Drečnik Jernel iz Nevelj in Stane Fabjančič iz Vipave. Eneza prosila se je zavrnili.

Razpravljale so se nato še nekatere tekoče zadeve, nakar je bila seja zaključena.

Vatra - Lesin

rabišo vse štedljive gospodinje pri podkurjavi štedilnikov, peči itd.

— NE KADI IN NIMA DUHA. —

40-kratna podkurjava za Din 5.—. Zahtevalje pri vašem trgovcu le VATRA-LESIN. Kdor rabi enkrat, rabi vedno. — Varstvena znamka.

Agilnost francoskega krožka v Kranju

Kranj, 30. novembra.

Tukajšnji francoski krožek se je pričel zopet agilno udeleževati. Pretekli teden so bili odprti trije kurzi za začetnike in bolj ali manj izvežbane. Vršilo se vsak petek popoldne. V začetniškem kurzu je izredno veliko udeležencev. Ker vlada še vedno nov interes, bo francoski krožek otvoril še en kurz za začetnike ob petih zvečer, namenjen za one, ki so čez dan zaposleni, ako se jih bo prijavilo dovoljno število. Ob sredah od 6. do 8. zvečer se vrši v Kocbekovi sobi Narodnega doma konverzacijski tečaj, kjer so na razpolago tudi ilustrirane revije in časopisi.

Vse tečaje vodi v obč. zadovoljstvo prof. Prezelj iz Ljubljane. Koncem šolskega leta bo javni nastop udeležencev teh tečajev. Krožek bo uvedel serijo enomesecnih francoskih predavanj; prvo bo pričetkom decembra.

Praktično

15670

Miklavžovo darilo

je pregrinjalo za otomane, katere v krasni izbiri po znižanih cenah od 350 do 750 Din naj se kupi pri Rudolf SEVERJU, Marijin trg 2.

Oglejte si nedeljsko razstavo v izložbah.

Smrtna žrtev fantovske sirovosti

Ješenice, 30. novembra.

Na Blejski Dobravi se je odigral žalosten dogodek, ki je zelo razburil prebivalstvo te idilične in mirne gorenske vasice.

V kuhinji gostilne g. Ivana Stareta sta sedel, in bila 27letni Andrej Kunčič, sin uglednega lesnega trgovca iz Blejske Dobrave, in neki njegov prijatelj. Proti 10. zvečer sta se oba odpravljala proti domu ter bi imela oditi skozi vežo ven na prosto. V veži pa sta na oba gosta čakala 27letni Ignacij Jakopič, delavec na Dobravi, in neki njegov prijatelj. Ko je stopil Kunčič s svojim tovarštem v vežo, je eden izmed napadalec takoj ugasnil udar, kakor je Jakopič z gorjaco strahovito udaril Kunčiča po glavi, da se je takoj sesedel na tla. Še na tleh ležečega je z rokami bil po obrazu. Napadalec je bil ves oškropjen s krvjo nesrečnega Kunčiča. Med tem pa je Jakopičev tovarš s nožem sunil Kunčičevega prijatelja. Oba težko ranjena so prenesli v gostilniško sobo in za silo obvezali. Navzoč je bil pri tem tudi Jakopič sam, ki je svoje dejanje priznal in obžaloval. Kunčiča so prenesli na njegov dom, kjer je naslednji dan padel v nezavest ter po hudih mukah ponoči izdihnil zaradi težkega pretresanja možgan. kajti strahovit udarec mu je vdrl lobanjo.

Vsa okolica težko obsoja ta krvavi čin ter sočustvuje z nesrečno rodbino Kunčičev, ki je na tako tragičen način izgubila sina v njegovih najlepših letih.

Smrtna nesreča družinskega očeta

Višnja gora, 30. novembra.

Zjutraj na vse zgodaj so se vznemlele po Višnji gori in v bližnji okolici vaze, da se je pripetil pod mestom v bližini kolodvora krvav zločin. Te vesti pa so se kmalu izkazale kot neresnične, kajti šlo je le za smrt zaradi nesreče. V majhnem jarku sredi grmičevja nekako 100 m proč od kolodvora so našli delavci, zaposleni pri gradbi ceste v smeri proti Polici okrog 10. dopoldne mrtvega 56letnega železniškega upokojenca Vida Kremenška iz Škofljega pri Radhovi vasi. Sprva se je res menilo, da je postal omenjeni žrtev nočnega napadaleca, pa se je kmalu izkazalo, da so te domneve brez podlage. Pri mrtvecu so namreč našli vse denar nehotatnik in je bil tudi v posesti ure ter drugih vrednostnih papirjev. Došli zdravnik tudi ni mogel konstatirati nobene rane, marveč je izjavil, da se je mož utopil v sicer komaj 15 cm visoki vodi. Mogoče je, da je smrt nastopila, tudi iz kakega drugega vzroka. Mogoče je podlegel možganski kapi.

Kolikor se je moglo doznati, je odšel Vid Kremenšek sredi petih od dela. Zaposlen je bil tudi on pri gradbi zgoraj omenjene ceste. Nameraval je na kolodvor, da se odpelje z večernim vlakom do Radhove vasi in potem peš domov. Na poti na ga je prehitela smrt. Pokojnik, ki je bil v Škofljem mal posestnik, je oče 8 otrok, od katerih jih je še 7 nepreskrbljenih. Najmlajši je star komaj 3 leta. Žalostna smrt družinskega očeta je dala povod globokemu sočustvovanju z nbrogo družino.

Rešite jih pijanstva!

Materi in žene, ki obupno gledate, kako vaši dragi v pijanstvu pogubljuje sebe, rodbino, imetje in čast, zapustivši v kavarni zadnjo paro, ve jih morete rešiti, ne da oni vedo, z »Avinatona«, izdelkom berlinskega lekarnarja Franka, docela neškodljivim za zdravje. Mnogo zahvalnic od ozdravljenih. — Cena Din 220.—. Izvirne škatle razpošilja generalni zastopnik za Jugoslavijo N. POPOVIC, Beograd, Kolarčeva 7.

Umetniška razstava na Dunajski cesti

Danes se otvori na Dunajski cesti umetniška razstava v novo urejeni trdki Zalata. Trgovina je moderno preurejena in je njen lastnik g. J. Zalata našim mladim umetnikom na razpolago za teden dni lokal, da prirede umetniško prodajno razstavo slik, grafik in kipov. Ker jim je dal g. Zalata lokal brezplačno na razpolago, je razstava brez vstopnine.

Razstavo aranžirata gg. akad. slikarja Miha Maleš in Olof Globočnik. Udeležbo se je: Mira Prezljiva, Nikolaj Pirnat, Fran Pavlovce, Olof Globočnik, Miha Maleš, Stane Cuderman, Fran Stiplovec, Ivan Čarž in Janez Mežan.

Težka je izbira pomembnih, trajno vrednih in obencem ne predragih daril. Zato so se naši mladi umetniki odločili, da bodo cene razstavljenim slikam in kipom kolikor mogoče nizke. Na ta način se bo nudila cenjenemu občinstvu ugodna prilika za nakup originalnih domačih umetnin, s katerimi si primerno okrasijo svoje domove. Umetnine se zlasti lahko uporabijo za božična in Miklavževa darila! Kupljene umetnine bo lahko vsak takoj vzel s seboj. Razstava je odprta od 10. dopoldno do 9. zvečer od danes do 10. t. m.

Požarna nesreča

Novo mesto, 30. novembra.

V Hudem je izbruhnil večeraj velik požar na posestvu Antona Novaka, čigar hiša stoji tik ob državni cesti. Novak je odšel zjutraj po kupijskih poslih v Ljubljano, žena s šestimi otroci pa je bila v gozdu, kjer je zbiralah suhjad in spravljala drva za zimo.

Med tem je nastal doma iz nepojasnjene vzroka požar, ki je upepelil vso stanovanjsko hišo z vsem, kar je bilo v njej. Novomeški gasilci, ki jih je aviziral neki voznik, so sicer takoj odhiteli z motoriko na pomoč, vendar pa niso mogli stopiti v akcijo, ker ni bilo v bližnji vode. Morali so se omejiti na reševanje pohištva in drugih predmetov, v kolikor so se sploh še dali rešiti.

Hiša je pogorela do tal in trpi posestnik občutno škodo. Zavarovan je bil samo za 6000 Din, dočim je seveda škoda znatno večja. Novaka in njegovo številno družino so sprejeli začasno pod streho sosedje.

Dve muhi na en udarec

Litija, 30. novembra.

Na vsa usta se je smejal ob vstopu fantič, učenjak litijske osnovne šole, ki hodi letos v tretji razred, pa zna še kaj več kakor hruške peč. Včasih raztegne harmoniko v tako poskočno, da pada v njegov klobuk potem rad kak »kovač«.

No, danes pa je bil ta Bojan kaj vesel! Že na vratih je molal jabolko: »Zdaj sem pa tudi jaz našel posebnost in jo vam prikažam za »Jutro«. — Vzel sem jabolko. Po debelosti si mi prav nič ločilo od ostalih. Zlata zimska parmena: ampak je posebnost. Sad ima — 2 muhi. Komično res. Dajda, se ti celo, da gledaš hišo z balkonom ali pa te celo premoči in se ti zdi, da raste iz enega jabolka drugo, manjšo, ki pa še ni povsem razvito, pač pa ima že precej veliko mulho.

Torej v resnici bi lahko rekli: dve muhi na en udarec.

Pobič je bil seveda zelo vesel, ko sem mu obljubil, da bomo v takih listih tudi to čudno jabolko v galerijo naših letošnjih naravnih burk.

Ob koncu pa me je prosil, naj damo jabolko — na njegovo ime v list. Seveda radi povemo ime našega malega prijatelja. Zove se Lajovic Bojan iz Litije. Nas list ga je omenjal že ob priliki harmonikarske tekme na jesenskem velesojmu.

Praške kradjejo

Lipica, 30. novembra.

Prijazen izprehod iz Skofje Loke nas v dobre pol ure mimo Suhe pripelje do malega selišča, kjer poleg dveh močnejših kmetov gospodari tudi več manjših kmetovalcev. To so Lipice. Antuniji Stempiharjevi, gospodarici v enem izmed domov, je šla poslednje tedne po glavi misel, kako je vendar mogoče, da ji njeni po 5 tednov stari praški drug za drugim izginevajo. Stempiharjeva je imela v hlevu nameščen svinjak, kjer je pred tedni povrgla svinja več mladičev. V prvem tednu je eden mladičev nenadoma izginil. Gospodinja, misleč, da je mladega požrla svinja, ni polagala na dogodek posebne važnosti.

Toda čudo! Prihodnji teden je izginil drug prašček. Ko pa je v tretjem tednu zmanjkal še tretji, je bila gospodinja trdno prepričana, da ji nekdo zahaja v hlev in kraje živali. Ko je potožila zadevo svojim gostem, so le-ti pripomnili, da bodo tudi

preostali praščki šli tja, kamor so se izgubili prejšnji.

V skrbih zaradi drznih tatov se je obrnila Stempiharjeva do najbližje orožniške postaje. Morda bo uspelo izslediti ljubitelje svinjske pečenke in ustvariti v Stempiharjevem prašičem rodu mir in red.

Zasledovanje detomoriške

Ljubljana, 30. novembra.

Ljubljanska policija se še vedno trudi, da izsledi kruto mater, ki je izpostavila, da je preje umorila dojenčka, čigar trupelce je bilo preteklo nedeljo najdeno zavito v omotu pri Orlovskem stadionu ob Vodovodni cesti. Kakor znano, je našel dete neki delavec, ki je stvar takoj javil najbližji stražnici. Policijski organi so takoj pričeli z intenzivno preiskavo, ki pa doslej še ni privedla do pozitivnega uspeha. Sprva so se zanimali za mlade matere v najbližji okolici najdišča, a se je kmalu izkazalo, da tu ne bo uspeha. Morilko otroka so iskali tudi po ostalem mestu ter se informirali v ženski bolnici in v raznih zavodih, ker so menili, da bi utegnili na ta način priti na pravo sled.

Uspeha pa tudi tu ni bilo, zaradi česar je skoro gotovo in tudi povsem verjetno, da se nahaja bestialna mati kje zunaj na deželi. Seveda pa tudi ni izključeno, da se je brezsrčna mati zadržala v mestu le par ur in tu umorila dete, nakar je zopet izginila. Bog zna kam.

Pri obdukciji trupelca se je ugotovilo, da je bil otrok zaduščen ter se je na vratu poznala modra črta. Otroku je živel že najmanj deset dni, ker je bila popkovina že docela zaceljena. Na ustih in dlesnih se je poznalo, da je bil otrok že dojen. Gre torej za navaden umor, ne pa za detomor. Otroku je bilo moškega spola, zavito v plenici iz bele kotenine, na kateri je bila na enem vogalu z modro svilno vstilo, črka R. Razen v plenice je bilo detece oblečeno tudi v srajčko brez vsakih znakov.

Da se izsledi brezsrčno mater, se naprošajo vse varnostne oblasti in organi, da skušajo z informacijami pripomoči k stvari.

Gledališko poročilo iz Krškega

Agilni salonski orkester Sokola v Krškem je z uprizoritvijo operete »Mam'zell Nitouche« v dne 23. in 24. t. m. dokazal vsem sličnim podeželskim društvom, kaj znore vztrajno in požrvalno delo.

Opereto je z večjo roko dirigiral gosp. Josip Vutkovič. Orkestralno del pa je nastudiral z le njemu lastno vno in znanjem gosp. Josko Pfeifer. Igra je potekla v gladkem tempu, tako da smo se mestoma kar čudili enotno vigrani operetni družini. Najbolj se je odlikovala ga. Varlova, ki je težko, a ljubko vlogo Denise rešila povsem vzorno, tako igralsko kot pevsko. V tretjem dejanju pa nam bo ostala kar nepozabna. G. Zrimšek je bil v igri popolnoma ravnorasel drug. Ne pretirano komičen, zato pa tem bolj efektan. Gosp. Počivavšek je podal kavalirja Champlatiuxa prav dobro. Tudi majorja gosp. Herzoga in prednice gg. Slugoce z vratarico vred smo bili na moč veseli.

Lonit pa je s svojo komiko izval kar salve smeha. Corinna je bila morda za spoznanje prenežna. Ravnatelj in režiser v gledališki sceni sta povsem zadovoljiva. Zbor gojenk in oficirjev je bil na mestu in je z ostalimi tvoril prijetno celoto.

Občinstvo, ki je napolnilo dvorano obkraj do zadnjega kotička, ni štedilo z živahnim odobravanjem.

K zasluženemu uspehu čestitamo in želimo še več takih predstav. Opereto uprizori baje isti ansambl v Brezicah, Rajhenburgu, Sevnici, Radečah in Novem mestu. Kot prihodnja opereta je v načrtu prireditelj »Netopir« ali pa »Lepa Galateja«.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 1. decembra ob 15.: Janeček Nosanček. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20.: Zivljenje je lepo. Izven.

Ponedeljek, 2.: Naš gospod župnik. D. (V operi.)

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Nedelja, 1. decembra ob 15.: Grof Luksenburgski. Opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 2.: Zaprti. (Dramska predstava v operi.)

Torek, 3.: Gorenjski slavček. C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Nedelja, 1. decembra ob 15.: Wormski orožar. Kuponi. — Ob 20.: Piskrovec. Kuponi.

Ponedeljek, 2.: Koncert eterijske glasbe. Izven.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 2. decembra: Velika abeceda. Gostovanje Mariborčanov.

Proti bolečinam v ledjih

uporabljajte Sloan-ov Liniment (mast). Zakaj trpe ti neznosne bolečine, ako jih lahko odpravimo z malo Sloan-ovega Linimenta (masti)? Sloanove masti ni treba utirati v kožo, ona sama prodre vanjo, greje in umiri obolele dele, ukinjajoč bolečine. Imejte vedno eno steklenico v rezervi. Enostavna uporaba. Ne tvori madežev na koži.

Uporabljajte Sloan-ovo mast proti revmatizmu, bolečinam v križu, ishijski, bolečinam v ledjih, bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam bolečin mišičevja.

Glavno zastopstvo:

MISKOVIC & CO, BEOGRAD, SARAJEVSKA 70.

Sloan-ov Liniment odpravi bolečine

Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah

Prekrasne damske toalete

za večer in dan, velemestnega sijaja ter elitne obleke in suknje za gospode ter vse modne potreščine, priporočila kot galantna darila

Fran Lukič, Stritarjeva ulica

Domače vesti

* **Spomenik kralju Petru v Ljubli.** Ob desetletnici našega uedinjenja se je v Indijci pokrenila akcija, da se tamkaj postavi spomenik kralju Petru Osvoboditelju kot viden znak avlačnosti velikemu kralju. Akcija je našla v občinstvu ugoden odziv. Spomenik pokojnemu kralju Petru bo danes odkrit na slavnostnem načinu.

* **Z beograjske univerze.** Na medicinski fakulteti beograjske univerze je dosedanjí asistent dr. Uroš Ružički imenovan za docenta otroške medicine.

* **Diplomirali so včeraj** na ljubljanski univerzi za inženjerje arhitekture gg. Lavoslav Pavlin iz Sarajeva, Ciril Tavčar in Avgust Ogrin iz Ljubljane ter Mušič iz Novega mesta. Čestitamo!

* **Osebnost v.** Pooblaščenje za izvrševanje državnih in ostalih javnih stavb je podelilo ministrstvo javnih del g. Antonu Varšku, mestnemu stavbeniku v Kragujevcu.

* **Himen.** Dne 27. novembra sta se poročila v Ljubliani g. Stano Pelan, uradnik Ljubljanske kreditne banke, in gđ. Gusti Kastnerjeva iz Ljubljane. Bilo srečno!

* **Za našo vojno mornarico.** Pred letom dni so bile pri neki hamburški ladjedelnici naročene nekatere nove pomožne enote za našo vojno mornarico. Razen velikega doka, o katerem smo že poročali, so bili naročeni tudi ladja za reševanje na morju, ki je dobila ime »Spasilac«, ter štiri moderne remorkerji. Naročene enote so že prispele v Boko Kotorsko. Ladja »Spasilac« je opremljena z najmodernejšimi pripravami za potapljače, za izvlačevanje naslednih ladij za izčrpavanje vode iz potonulih objektov itd. Ta ladja, ki je bila naši mornarici že nujno potrebna, je nekoliko večja, kakor so naši minonosci. Tudi novi remorkerji so tehnično na višku. Eden izmed njih bo dodeljen pomorski zrakoplovni soli v Divuljah.

* **Pismenost v naši državi.** Beograjska »Politika« je objavila zanimive podatke o pismenosti v naši državi. Nepismenih je v Sloveniji s Prekmurjem vred 8,85 odstotkov, v Vojvodini 23,31 %, v Hrvatski in Slavoniji 32,15 %, v Dalmaciji 49,48 %, v Severni Srbiji 63,43 %, v Bosni in Hercegovini 67,2 %, v Črni gori 80,56 % in v Južni Srbiji 83,86 %.

* **Zahvala Gortanovega brata.** Prejeli smo: Za vse tolažilne besede kakor tudi za vse znake naklonjenosti, ki ste jih izkazali meni in mojim, iskrena hvala! Dolžnost mi je tudi, da se zahvalim vsem onim, ki so spremili mojega draga brata Vladimirja k zadnjemu počitku, če tudi samo v mislih. Podružnicam Jugoslovanske Matice v Litiji Zagorju, Kranju, Trbovljah, Splitu, Nisu in drugod ter ostalim organizacijam in vsem, ki so naročili naše zadušnice in pomolili za miren počitek nedolžne žrtve: hvala! Posebno pa si štejem v dolžnost izreči zahvalo svojim znancom, vsej litijski javnosti, šolski mladini in vsem, ki so tako polnoštevilno prisostvovali zadušnici. Litija, 30. novembra. — Vinko Gortan.

* **Smrtna kosa.** V Brestovcu je po daljši bolezni za zapustljenim krmu umrl posestnik g. Simon Narat v 70 letu starosti. Pri ljubljani pokojnik je bil dober gospodar in trden naprednjak. Bil je tudi večletni župan male občine Brestovac pri Rogški Slatini. Pogreb pokojnika bo danes ob 3. popoldne na pokopališču k Sv. Trojici. — V Kranju je umrla po dolgi bolezni gđ. Ivanka Pagonova. Pogreb pokojnice bo danes ob pol 4. popoldne na pokopališču v Kranju. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Društvo za zračni promet.** Promet na zračni progi Beograd-Skopje je do prihodnje pomladi ustavljen. Piloti sedaj le letajo, imajo pa težko nalogo, da peš prehodijo vso progo od Beograda do Skopja, lekogonosirajo ta teren, proučijo vsa pripravnost mesta za spuščanje na tla in izdelajo prometne karte.

* **Telegrami »L.T.« med našo državo in Avstrijo.** Ministrstvo za gradbe je izdalo naredbo, s katero so se uvedli med našo državo in Avstrijo pisemski telegrami. Za eno besedo v »L.T.« telegramu, ki se izmenja med našo državo in Avstrijo, se plača 9 zlatih santimov, minimalna pristojbina pa je 1.80 franka.

* **Razpis natečaja za mesta pogodbenih poštarjev.** Oblastna pošta uprava v Ljubliani naznanja: Nezasedene so še naslednje pogodbene državne pošte: Blace, Medvedje Predeje, Črna Trava, Gredlica, Lipi, Janjevo, Klenke, Velika Drenova, Cer, Gradnja, Ristovac, Obilič, Strelac, Topliško, Kočane, Doljevac, Veliki Bončim, Stracin, Izvor in Veleški, vse o območju

p. t. uprave v Skopju. Za mesta pogodbenih poštarjev lahko prosijo osebe, ki so: 1. državljani kraljevine Jugoslavije, 2. dovršile 21. leto starosti, 3. dovršile štiri razrede srednje šole ali vsaj osnovno šolo, 4. moralno neoporečne in 5. popolnoma zdrave ter sposobne za pošto in telegrafsko službo. Razen teh pogojev mora prosilec svojeručno pisani prošnji priložiti vse predpisane dokumente, iz katerih so razvidna omenjena dejstva kakor tudi potrdilo pristojnega oblastva o imovini in pa potrdilo krajevnega oblastva, da ima zagotovljene prostore za pošto v kraju, kamor prosi in da ustreza ti prostori predpisom člena 16. pravilnika o pogodbenih državnih poštah. V prošnji so prosilci dolžni navesti svoj poklic, znanje jezikov, družinske odnose (samec, oženjen itd.) števílo otrok in njuno starost (pri poročenih poklic moža) in kraj stalnega bivališča. Prošnje s prilogami je treba vlagati na oblastno pošto in telegrafsko upravo v Skopju najkasneje do 1. februarja 1930.

* **Proslava 1. decembra v gorah.** Prejeli smo: Vse domoljubne planinarje, ki ne bodo prisostvovali proslavi uedinjenja doma, opozarjamo, da lahko store svojo patriotično željo na Sv. Gori pri Litiji. Začetek ob 10. dopoldne s slovesno mašo, kateri bodo sledili v dvorani glasbene točke, petje slavnostni govor in igra »Narodni praznik« (igrali bodo otroci).

* **Nov moderni hotel v Beogradu.** Danes se bo v Beogradu otvoril novi moderni hotel »Praga« na oglu Balkanske in Kraljice Natalije ulice.

Danes velika kriminalna premijera!

Sloviti roman:

Edgar Wallace

„Rdeči krog“

V glavni vlogi LJA MARA in FRED LOIS LERCH.

Mladini prepovedano!

ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

KINO »IDEAL«

* **Tiskovne napake.** V raznih člankih sobotnega »Kulturnega pregleda« je zaostalo več tiskovnih napak, ki motijo smisel ali dajajo napačne podatke. V članku »Kupimo knjige!« popravil v 8. vrsti: »Danes opazimo že vsepovsod znake novega usmerjanja. V članku »Prof. Taranovski o marksistični koncepciji zgodovine« je napačno natisnjeno ime obravnavanega komunističnega ideologa, ki se piše Reiser in ne Riser.

* **Pozne maline.** Tudi z malinami se igra letošnja hudomušna narava, ki jih je v marsikaterih bolj solnčnih kotičkih pustila dgruči dozoreti. Tako je prinesla cel šopek vejic z dozorelimi malinami učenka Burgerjeva v Zgornji Šiški svoji učiteljici, a našemu uredništvu je poslala vejico s prav lepo zrelimi malinami čitateljica našega lista Dama Kukčeva iz Zalea. Maline so prav lepe barve, a okusne niso tako kakor polti, ker pač niso zorele v vročem solncu.

* **ABC za zdravje.** Tako je naslov s slikami opremljeni knjižici. To je mali katekizem zdravja za naše macke, koristil pa bo tudi marsikateri odrasli osebi. Pridenite med darove svetega Miklavža tudi to knjižico. Nava'ala bo deco k snagi, redu in zdravemu načinu življenja. Mali izdatek 12 dinarjev vam bo večkrat povrnjen z zdravim otrokom. Knjižico je dobiti v vseh knjigarnah in pri izdajatelju, razposlana pa bo tudi na vpogled. Želimo, da knjižico, kateri bo priložena položnica sprejmete, v nasprotnem primeru pa prosimo, da jo takoj vrnete na naslov: Konzorcij lista »Zdravje«, Ljubljana, Zaloška cesta 2.

* **Huda nesreča v Vevčah.** Pri adaptaciji delih vevške papirnice je bil med drugimi že dalje časa zaposlen tudi delavec 45 letni Anton Korošec, stanujoč v Zg. Kašlju. Korošec je imel včeraj opravka na visoki stropi, kjer pa mu je nenadoma spodrsnilo. Korošec je omahnil in se skušal upreti, kar pa se mu ni posrečilo. Ostali delavci so preplašeni pričakovali grozne nesreče, ki se je prihodnji trenutek res zgodila. Nesrečni zidar je omahnil čez žleb in zgrmel v globlino. Priletel je na tla naravnost na glavo. Obležal je s hudimi poškodbami in prebito lobanjo nezavesten. Iz papirnice so

takoj telefonirali v Ljubljano po rešilni avto, ki je ponesrečenca odpeljal v splošno bolnico. Koroščevo stanje je izredno nevarno in bo ponesrečenec le težko ostal pri življenju.

* **Volkovi v Gorskem kotaru.** Kakor poročajo iz Ogulina, so se v tamkajšnji okolici, zlasti pri Brlogu in Brinju pojavili v večjem številu volkovi, ki povzročajo veliko škodo. Pri Brlogu so v zadnjih dneh volkovi raztrgali dvanajst ovc in eno kravo Potniki, ki so se z avtomobilom vozili proti Žuti Lokvi, so doživeli zanimiv dogodek. Na sto metrov razdalje je šofer opazil sredi ceste pet volkov, ki so drug za drugim šli preko ceste. Šofer je hitro ustavil avto, da so opazovali sprehod volkov, ki se niso plašili nitj bližine ljudi.

* **Nevesto na svatovski ustreli.** V bosanskem Rajlovcu se je prošli četrtek na svatbi Ahima Neretnjaka pripetil tragičen dogodek. Med svati se je nahajal tudi mladenič Ibro Omeragić. Hotel je pokazati svojo radost na ta način, da je začel streljati z revolverjem. Pri tem pa je po nesrečnem naključju zadel nevesto v glavo. Nesrečnica je ostala na mestu mrtva. Ibro se je takoj prijavil orožništvu, ki ga je aretiralo in izročilo sodišču.

* **Aretacija nevarnih tihotapcev.** V zadnjem času se je v veliki meri razvilo tihotapstvo v Hercegovini v Dalmaciji. S tihotapstvom se bavijo večinoma kmetje. V petek popoldne je znani tihotapec iz Hercegovine Pero Popović na periferiji Dubrovnika naletel na finančno stražo. Čim je Popović opazil stražo, je vrgel v morje več paketov tobaka ter zbežal proti notranjosti Lapada. Proti finančnemu stražniku, ki ga je zasledoval, je pričel streljati z revolverjem. Ena krogla je zadela čeln, ki se je nahajal v bližini, in je malo manjkalo, da ni bil zadet ribič. Zandarmerija iz Gruža je pozneje zalotila in aretirala tihotapca Popovića in njegovega pomagača Pavičića.

* **Ali 150.000 Din ali smrt!** Znani milijonar Jovan Gjurjić v Rumi je prejel te dni pismo z naslednjo grožnjo: »Ako v roku osmih dni ne prinesete 150.000 Din ter jih pustite v grmovju pri električni centrali, ste mrtvi človek. Ista usoda Vas čaka, ako priivate oblastvu, da ste prejeli to pismo.« Pismo je bilo brez podpisa. Gjurjić se ni ustrašil ter je sam nesel paket v omenjeni grmovje. Po paket je prišel izvošček Gluikić iz Rume, ki ga je na pomoč poklicani detektiv takoj aretiral.

* **Ustreljen repar.** Kakor nam poročajo iz Podgorice v Zetski banovini, je bil v četrtek popoldne v tamkajšnji okolici ustreljen Jevrem Radović, za katerega glavo je bila razpisana nagrada 20.000 Din. Pri njem so našli tri bombe in oficirski daljnogled. Odmetnik je bil pokopan na kraju, kjer je bil ustreljen. Zandarmerija nadaljuje čiščenje tega kraja, kjer se je pojavilo še nekoliko drugih odmetnikov.

* **Podpirajte Ciril Metodovo družbo,** ki je edino slovensko obrambno šolsko društvo v Jugoslaviji!

* **Vsa vaša družina** lahko živi v poslušnosti radija, ako uporabite PHILIPSOV sprejemni aparat »ZMAGOVALEC«.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Gospodine!** Vaše perilo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos. Reich.

* **Darujte Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Ključavničarska ulica 3-II.**

* **Sušilna zadruga mesarskih obrtnikov na Sušaku** obvešča zainteresirane, da bo imela 5. decembra t. l. ob 11. dopoldne v svojih prostorih pri mestni klavnicni pisarno licitacijo loja in govejih, vinskih ter ovčjih čev in telečjih žolodcev za l. 1930.

* **Največje izbiro pletenin** nudi tovarna »Lana«, Selenburgova ulica 7.

* **Opozorjamo na današnji oglaš** tvrdke A. Šinkovec nasl. K. Soss.

* **Minila je nevarnost nalezljivih bolezni.** Posamezni primeri škrlatinke in tifusa se niso razširili zaradi skrbnih in brzih zatiranjih mer, ki so jih ukrenila oblastva. Mnogo je pripomoglo k zatretju tudi to, da občinstvo ni izgubilo prisotnosti duha ter je že s higijenskim načinom življenja ter pogostim umivanjem preprečilo nevarnost nalezjenja. Za take primere uspešno uporabljajte milo Albus za umivanje, ki četudi ga uporabljamo večkrat na dan, koži ne škoduje, daje hitro obilno peno in se dobiva v vsaki trgovini za malten denar.

* **Obleke in klobuke kemično čist,** barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Niaboljše kvalitete

letošnjih vin

bela in rdeča, vsako soboto in nedelo domače klobase

vsako nedelo štajerske purane

priporoča P. KOŠAK, Krekov trg.

ZNIŽANE CENE!

JOSIP SNOJ

manufaktura v Ljubljani

v palači »Mestne hranilnice«

se priporoča za nakup

MIKLAVŽEVH IN BOŽIČNIH

DARIL 156

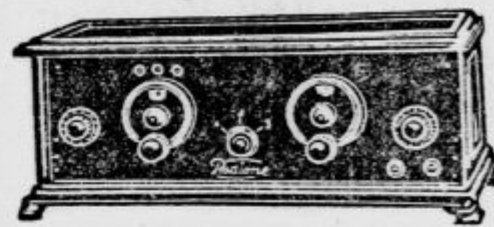
Velika izbira! Velika izbira!

Ko greste z denarjem v žepu

po mestu. hoteč si kupiti Miklavževa ali božično darilo

pomislite

da je dober radjski aparat

darilo, ki povzroči največje veselje. Zato se obrnite na naš prodajni oddelek

Radio Ljubljana

Mikloš čeva cesta 5 Telefon 3190

Sreča in slučaj igrata v človeškem življenju, kakor se je to tako pogosto pokazalo, največjo vlogo. Ta trditve se je pokazala kot točna vsako leto o priliki žrebanja državne loterije, ko so često nimovitosti po srečnem slučaju v enem trenutku prileli do bogastva. Iz tega razloga ne bi smeli ni eden čitatelj prezreti okusno in originalno prilogo našega lista, temveč ji posvetiti svojo pažnjo, kajti ne ve se, kaj ga mogoče doleti že v najkrajšem času...

Iz Ljubljane

u— **Ponovno prosimo občinstvo,** ki se udeležijo drevi novinarskega koncerta, da si nabavi vstopnice pravočasno. Blagajna je odprta od 10. do 12. in zvečer od 6. naprej v Unioni pred vhomom v dvorano. Pri blagajni se dobe tudi tiskani sporedi z besedilom izvajanih pesmi. Da ne bo občajne nervoznosti in gneče pri garderobi, prosimo dalje vse posetnike koncerta, da ne prispejo šele v zadnjem hipu, temveč kolikor mogoče zgodaj.

u— **Odhod ljubljanskih akademikov na akademsko slavo v Zagreb.** Včeraj ob četrtn na 13. se je odpeljalo z glavnega kolodvora okrog 300 naših akademikov k današnjemu slovesnemu razviltju zastave Jugoslov. akademске čitalnice v Zagrebu. Z istim vlakom se je odpeljal tudi profesor in pravni fakultete g. dr. Rado Kušej, ki bo pri slovesnosti govoril v imenu ljubljanske univerze. Akademike med katerimi so bile številno zastopane tudi slušateljice z naše univerze, so spremljali do kolodvora v znatnem številu sorodniki, tovariši in znanci.

u— **Proračun mestne občine Ljubljane za leto 1930.** in sicer mestnega zaklada, 6% nega obližacijskega posojila iz leta 1927., zaklada meščanske imovine, mestne klavnice, mestnega vodovoda, mestne elektrarne, mestne planine, mestnega pogrebnega zavoda, mestne zastavljavnice, mestne priprege in ustanovnega zaklada so dogotovljeni ter bodo 14 dni (od 2. do 15. decembra) občanom v mestnem knjigovodstvu (šolski dvorovi 2) na vpogled. Opatke, ki bi jih občani navedli o proračunu, bo občinska uprava vzela pri pretresanju v premislek.

u— **Mati.** Današnji film ZKD, ki se bo predvajal ob 11. v kinu Matica, je posvečen počastitvi matere.

u— **Dramske predstave v opernem gledališču.** Ker se bodo pričela v ponedeljek 2. t. m. popravljala dela odra v dramskem gledališču, ki bodo trala vse teden, se bodo vršile prihodnji teden dramske in operne predstave v opernem gledališču. Prva dramska predstava v operi bo v ponedeljek 2. t. m. ob 20. Predvajal se bo »Naš gospod župnik« z go Nablocko, gg. Cesarjem in Lipahom v glavnih vlogah.

u— **Iz gledališča.** Danes ob 15. se bo ponovila v drami priljubljena mladinska igra »Janezek Nosanček«, drevi pa komedija »Življenje je lepo«. Cene za obe igri običajne dramske. — V operi bo ob 15. priljubljena Leharjeva opereta »Grof Luksenburški« z Drenovcem v naslovni vlogi. Ostali igralci: Poličeva, Balatkova, Peček, Povhe in drugi. Pri nižjih cenah. — V ponedeljek zvečer bo izjemoma v opernem gledališču komedija »Naš gospod župnik« za abonma D.

u— **Tek uedinjenja.** Prejeli smo: Naprosila se cenjeno občinstvo, ki bo prisostvovalo teku uedinjenja, ki se bo vršil skozi mesto danes ob 16., da se po ulicah, kjer se bo tek vršil, drži po možnosti stranskih hodnikov ter da se pokorava rediteljski službi: vojaškemu kolesarskemu bataljonu ter skavtom, ki bodo razvrščeni po proci. Upamo, da bo občinstvo samo pripomoglo k temu da bo sportna manifestacija potekla brezhibno.

u— **Otvoritevna predstava dramskega odseka NSZ.** Ljubljanska podružnica Narodne strokovne zveze si je ustanovila dramski odsek, ki bo imel svojo otvoritveno predstavo v soboto 14. decembra ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Uprizori se trojejska drama »Reka«. Pridite!

u— **Najlepša in najcenejša Miklavževa darila** so za mladino edino knjige in slikarnice. Pridite v knjigarno Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54, in ogledajte si letošnje novosti.

u— **Ravnateljstvo mestne elektrarne Ljubljane** ponovno sporoča svojim konzumentom, da mora v nedeljo 1. decembra od 8. do 15. ustaviti električni tok na trofazni strani, ker preureja svoje naprave.

u— **Poslušalcem radija.** Danes ob 3. p. n. b. oddajala mestna ženska realna gimnazija svoj slavnostni program. Spored: govor deklaracije, petje in »Majke Jusovičev« I. dejanje. Opozorjamo občinstvo na ta program.

u— **Knjige Vodnikov družbe** so v Dvorski knjižnici članom na razpolago. Obenem se knjižnica priporoča za obilen obisk.

u— **Predavanje o gospodarskih problemih mestne občine Ljubljane.** Zveza društev privatnih nameščencev v Ljubljani priredi prvo predavanje v terek pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Predaval bo občinski svetnik g. Ivan Tavčar o aktualnih gospodarskih problemih mestne občine Ljubljane. Posetite zanimivo predavanje.

u— **S predavanjem »Na smučeh preko švicarskih Alp«** nas bo v terek 3. decembra ob 20. v dvorani Uniona uvedel znani dunajski alpinist in odlični fotoamater Koranek v novo smučsko sezono. Predavatelj se bo na svoji vseskozi zelo zanimivi poti pomudil tudi v Arbergu, tem svetovnem središču nemškega smučskega sporta v Vzhodnih Alpah in v prelepih moštrskih posnetkih prikazal idealne smučske terene, o katerih toliko čujemo in čitamo. Posebna zanimivost tega večera pa bodo posnetki s prelaza Splügen, ki zaključujejo veličastno gorško skupino Bernina proti zapadu. Vabimo prijatelje zimskega sporta, da predavanje čim številneje posetijo. — TK Skala.

u— **Nezgodna pri sušenju barake.** Delavec France Ravnikar, stanujoč začasno v Medvoda, si je postavil na Galjevič lastno leseno stanovanjsko barako, ki jo je tudi ometal in pobelil. Ravnikar pa je hotel, preden se vseli, barako pošteno izsušiti, zaradi česar je že par dni kurlil v baraki s koksom. Tako tudi predvčeršnjim popoldne. Med sušenjem pa je postala Ravnikarju nenadoma slabo in je zaradi utrujenosti zaspal. Med tem pa so se začeli tvoriti v baraki zaradi kurjenja s koksom strupeni plini, ki so Ravnikarja popolnoma omočili. K sreči je prišel Ravnikarja okrog 15.45 obiskat delavec Miha Keinar s Stozice, ki ga je spravil globoko nezavestnega na zrak. Tam se je Ravnikar zavedel čez čas. Zastrupljen je že močno napredoval, zaradi česar so morali ponesrečenca nemudoma odpeljati z rešilnim vozom v bolnico.

u— **Ogenj v dimniku.** V noč od četrta na petek je zapazil stražnik Andrej Pirih ki je patroliral v Gradišcu, da se vali iz dimnika hiše št. 15. močan dim. Stražnik je navzlic pozni uri kmalu priklkal hišnika. Nato pa v veri, da obstoja nevarnost požara, telefonično obvestil gasilsko postajo. V hišo je prispelo kmalu za tem več gasilcev, ki so ga ugotovili, da položaj ni nevaren in da so se vnele le saje v dimniku. Ogenj je kmalu nato ponehal ter je bila odstranjena vsaka nadaljnja nevarnost.

u— **Nesreča pri delu.** Včeraj dopoldne se je hudo poškodovala v Bonačevi kartonažni tovarni v Čopovi ulici 23 letna delavka Izabela Lobetova, stanujoča v Trnovskem pristanu 16. Revica je prišla tako nesrečno z desno roko pod nož da ji je odtrgal kazalec skoro pri dlan. Takoj ji je nudil pomoč sodelavec, izprašan samaritar g. Pirc. G. Bonač je dal na razpolago avto, ki je ponesrečenko odpeljal v bolnico.

u— **Neprijeten obisk v stanovanju natarkarjev.** V spalnno sobo natarkarjev v »Zvezdi« so bili v poslednjem času vlni zelo pogosti. Skoro sleherni teden je bila prijavljena kaka tatvina obleke ali prijava. Nereditelj so zman'kale tudi razne druge

Lepa in praktična

Miklavževa darila

Ivan Bonač, Ljubljana
Selenburgova ulica številka 5.

Miklavž kupuje primerna darila za deco in odrasle najceneje v trgovini **M. Tičar, Ljubljana.** Ogledate si izžbe in razstavo!

Triumf!

Pikantno!

Dina Gralla

zmaga na vsej fronti! Vzela je sicer

Mali predujem na blaženost!

marsikaj je pri tem riskirala, toda procenti so bili dobri! Samo še danes in jutri imate priliko videti jo v raznih kočljivih položajih, v raznih toaletah in pikantnih prizorih.

Ne zamudite!

Rezervirajte vstopnice!

Ob pol 11., 3., četrt na 7., pol 8. in 9.

KINO LJUBLJANSKI DVOR. — Telef. 27-30.

stvari. Predvčerajšnjim popoldne je zopet posetil omenjeno sobo neznani zlikovec, ki je pokradel na škodo natakarskega valenca Martina Strelca 5 belih srajc, več kravat ter sive hlače, kar vse je pobasal v tamkaj našeno pleteno košaro in odnesel.

u— **Skešan vlomilec.** Predvčerajšnjim smo poročali o divjem pogonu vlomilca Roberta L., ki je ponoči vdrl v Sossovo trgovino na Mestnem trgu ter ukradel tamkaj razne kozmetične preparate, Roberto, ki ga je zasledil detektiv doma v stanovanju na Starem trgu, se je posrečilo takrat zbežati čez Grad. Očividno pa se je pomanjkljivo obelene ni počutil kaj dobro na prostem, zaradi česar se je prednočnim pritepel nazaj v mesto, kjer se je prostovoljno vdal stražniški patrulji. Roberta L. so vtaknili zaenkrat v policijski zapor, nakar ga bodo izročili sodišču.

u— **Tatinski drobci.** Progovni delavec Tomaž Vrščaj, stanujoč v Zalogu, je prijavil, da mu je nekdo ukradel ponoči na petek iz kurilnice gorenjskega kolodvora suknjič in plašč. — Čevljarji mojster Vinko Ravbar v Predovičevi ulici je imel navado, spravljati ponoči kolo pred stanovanjem v veži. Zato je izvedel neki tat, ki mu je predvčerajšnjim ponoči ukradel raz kolesa karbidno svetilko. — Nesrečnejši je bil poštni uslužbenec Anton Svetišč iz Rožne doline, kateremu je drznj tat odpeljal prednočnim iz veže viškega župnišča celo kolo. Ukraden kolo je znamke »Waffenrade«. — Učiteljeva soproga Ivanka Kochova, stanujoča v Židovski stezi 2, je prijavila, da sta zmanjkala iz predsobe stanovanja v drugem nadstropju dva dobro ohranena ženska dežnika. — Enako je bil iz predsobe stanovanja sprovedena cestne železnice Franceta Barliča, stanujočega na Dolenjski cesti 52, te dni ukraden nov plašč.

u— **Redni občni zbor Stokovnega udruženja** jugoslovanske likovnih umetnikov sekcija Ljubljana bo dne 21. decembra ob 21. v Prešernovi sobi pri Mraku. 1530

u— **Miklavžev večer** Atene se bo vršil 5. decembra ob 5. popoldne v dvorani Kaine s prav lepm sponzorom. Informacije in legitimacije v pisarni Atene, Dunajska cesta 1-V. 1534

Официрские камгарне, диагональ, габардем и друго, за служба и сечана одела

код Новака

Льбљана,

Конгресни трг 15

Најбоље и најјефтиније!

u— **Miklavžev večer** priredi prirediteljski odsek UJNZB v četrtek 5. decembra ob 7-30 zvečer v salonu bivše restavracije »Ljubljanski dvor« (glavni vhod iz Pražakove ulice). Vstopnina za odrasle 5 Din. Otroci v spremstvu staršev vstopnine prosti. Darila za obdarovanje otrok se sprejemajo v navedenem salonu v četrtek 5. decembra ob 3. popoldne dalje.

u— **SK Jadran** priredi v četrtek 5. decembra v restavraciji Mrak običajni Miklavžev večer. Darila se sprejemajo na dan prireditve istotom ob 16. dalje. Začetek ob 20.

u— **Plesne vaje ASK Primorja** danes odpadejo zaradi novinarskega koncerta. Prihodnje bodo 8. decembra ob 15. v beli dvorani Uniona.

u— **Zamenjan klobuk.** Pred par dnevi je bil v Zvezdi ali pa v upravi »Jutra« pomočnik zamenjan klobuk tvrde Habig, kupljen pri Ketteju s klobukom iste avrdke Klobuk je na razpolago v upravi »Jutra« v Knafjevi ulici št. 5.

u— **Kam pa v soboto in nedeljo?** Vsi ljubitelji pristne dolenske in štajerske kaplice ter dematičnih jeternih in krvavih klobas v novo gostilno Sveti, Gerbičeva ulica 7, v bližini Kolezije. 1496

u— **Običajna razstava** bo zopet danes v nedeljo. Ne zamudite si jo ogledati! P. Magdič, Aleksandrova cesta 16.

u— **Cevalne dame** opozarjamo na današnjo razstavo moderne kožuševine tvrde L. Rot na Mestnem trgu 9.

u— **Mrzli vaj se približuje.** Kdor potrebuje zimsko suknjo, jo kupi pri Novaku, Kongresni trg 15, najceneje in najbolje.

Nekaj kar zanima dame!!!

Danes pri Ketteju v trgovini.

Tudi gospodje najdejo nekaj zanimivega!

Iz Celja

e— **Andrejev sejem v Celju.** Včeraj je bil v Celju običajni vsakoletni veliki Andrejev sejem. Kramarjev in raznih drugih prodajalcev vsakovrstnega blaga je bilo precej, kupčija pa je bila letos izredno slaba zaradi letošnje katastrofalne hmeljske krize v Savinjski dolini. Čudno pa je bilo tudi, da skoro vse dopoldne ni bila prijavljena niti ena žepna tatvina.

e— **Novi obrati.** V Škofji vasi pri Celju je otvorila Marija Vrstoškova novo kovačnico. Komisijonela poizvedba in obravnava se bo vršila 2. decembra s sestankom ob 12.30 na licu mesta. — V Zgornjem Motniku, občina Sv. Jeronim, pa je otvoril Ivan Novak nov velik kramolom. Komisijonelni ogled bo 2. decembra ob 10. dopoldne na licu mesta.

CELJE NARODNI DOM

e— **Nepreviden kolesar.** Predvčerajšnjim se je peljal na svojem kolesu po občestnem banketu proti Gaberju 28 letni zidar Martin Č. iz Zadobrove pri Celju. Po nesrečnem naključju mu je prišel pod kolo 2 in pol letni Slavko Uršič, katerega je neprevidni kolesar podrl na tla in povozil. Deček je dobil pri tem lažje telesne poškodbe.

Damsko in posteljno perilo, fino in elegantno izvršuje proti naročilu in po meri M. ŠRIBAR, Aleksandrova ulica št. 2 (Poleg D. Zamparut), Bogata izbira vseh vrst čipk in krasnih filat motivov.

e— **Kakor junak iz Like.** V Zangerjevi uti na Savinjskem nabrežju je bil zaposlen predvčerajšnjim 16 letni delavec stavbenika Gologranca Anton Cokan. Poleg ute je stal na cesti izprežen tovorni voz, kateremu pa se neki voznik ni mogel zogniti. V stvar se je vmešal mladi brivski mojster Maks P. iz Gaberja, ki je izpreženi voz potisnil s tako silo v uro, da jo je podr. Ubogi Cokan se je naenkrat znašel pod ruševinami razpadle ute. Pri tem je dobil tudi težje poškodbe na hrbtu.

Iz Maribora

a— **Iz gledališča.** Danes 1. decembra se vršita v gledališču dve predstavi: popoldne ob 15. velezabavna in komična opera »Wormski orožar« zvečer pa obče priljubljeni »Piskrove«, ki je dosedaj že zmerom napolnil hišo. — V ponedeljek, 2. t. m. pa bo priredil ruski profesor Lev Theremin, izumitelj fenomenalne godbe iz ozračja, enkratni koncert z zelo peštrm sponzorom. Godba se bo proizvajala le z bližanjem ali odnikanjem rok od aparatov. Nakupite vstopnice v predprodaji.

a— **Ustanovitev tvornice letal v Mariboru.** Nemška tvrdka Raab-Katzenstein, ki je nameravala prvotno ustanoviti v Mariboru samo zastopstvo za Jugoslavijo in eventualno tudi za ostale države na Balkanu, se je sedaj odločila, da ustanovi tovarno za letala. Tovarna, ki bi se zgradila na Teznu v bližini bodočega letališča, bi izdelovala vse dele aeroplanov razen motorjev, ki bi se izgotovljili uvažali iz Nemčije. Produkcija bi bila usmerjena zaenkrat po potrebi privatnega letalstva in bi se izdelovali mali in večji sportni in prometni aparati, namenjeni za Jugoslavijo in ostale balkanske države. Vodstvo bi bilo v rokah strokovnjakov nemške tvrdke, delavstvo bi bilo domače, osnovni kapital pa bi bil nemško-jugoslovanski. Vse to je v načelu že rešeno in gre sedaj samo še za koncesijo in odobritev s strani naše vlade.

a— **Proslava uedinjenja v Sokolskem domu v Studencih pri Mariboru** bo danes ob 16. s telovadnim nastopom. Na sporedu bo tudi kratek govor ter razdelitev diplom onim studenjskim Sokolom, ki so si jih na lanskih in letošnjih župnih tekmah v Mariboru priborili. Ob tej priliki bo zaobljuba članstva. Pripomnimo, da so Studenci odnesli na letošnji župni tekmi prvo in drugo mesto, zaradi česar zasluži društvo svojo pozornost prebivalstva. Prost vstop.

a— **Liudska univerza v Mariboru** (Apolo kino). V ponedeljek, 2. t. m. ob 8. zvečer predava naš dobro znani pedagog prof. dr. Zžec iz Maribora o temi: Nova šola na Dunaju. Govoril bo o poskusih, ki so bili

doseženi na šolskem polju mesta Dunaja. S številnimi projekcijami bo predložil notranji in zunanji ustroj novih dunajskih šol.

a— **Zgodovinsko društvo v Mariboru** ima dne 8. t. m. ob 10. dopoldne v čitalnici Studijske knjižnice svoj letni občni zbor. Na dnevnem redu je poročilo odborov in razne aktualne zadeve, ki se tičejo zgodovinsko-narodopisnega dela v Mariboru.

Glavno zastopstvo

zavarovalne zadrage

„Croatia“

je prevzel g. IVAN ROGLIČ
Maribor, Grajski trg št. 1. (trgovina Sport-Roglič). 15656

a— **Prva narodna organizacija v Lokavcih.** Pred kratkim je Narodna odbrana iz Maribora sklicala v Lokavcih ob naši meji ob Muri sestanek tamkajšnjega prebivalstva, na katerem je bila ustanovljena tudi nova kraljeva organizacija, ki je sploh prva slovenska organizacija v vsem tamkajšnjem obmejnem predelu. V okrilju te organizacije se pripravljajo sedaj živahno narodno in prosvetno delo. Ustanavlja se knjižnica, prirejale se bodo prosvetne in za bayne prireditve, predavanja itd. Zelo razveseljivo pa je, da je vzbudila ta tako potrebna narodno-obrambna organizacija v Lokavcih nepričakovano veliko zanimanja. Naj bi tem prvim korakom za preporod tako zanemarejene naše meje čimprej sledili še drugi ob vsem toku reke Mure!

a— **Nov most pri Zgornjem Dupleku.** Dajna želja okolčanov južno Maribora, da se pri Zg. Dupleku zgradi preko Drave most, bo v kratkem izpolnjena. Na mestu, kjer je bil sedaj brod, bodo postavili most iz hrastovine. Delo je prevzela tvrdka Špes iz Maribora in se pričnejo tozadevna dela že 15. decembra.

a— **Mestno kopališče v Mariboru** bo danes, 1. decembra zaradi državnega praznika zaprto.

a— **Miklavžev večer z izbranim otroškim sporedom** in nastopom Miklavža z velikim spremstvom v vsem silaju se bo vršil v veliki dvorani pivovarne Union. Prireditve bo kot otroška strokovnaško pripravljena in bo po pripravih sodeč izpadla najlepše. Novost za Maribor bo v to pripravljeno veliki oder z odhodom za Miklavža je višin in ognjenim žrelom, iz katerega bodo prilekli peklenščki. Večer priredi Slovensko žensko društvo s sodelovanjem Pomladka Rdečega križa v prid slabotnih otrok.

a— **Miklavž v Mariboru** naj kupuje knjige in slikarice kakor tudi druge šolske potrebščine v knjigarni Tiskovne zadruge Maribor, Aleksandrova cesta 13. Tu dobi Miklavž za mal denar lepa in najcenejša darila.

a— **Dr. med. Klara Kukovec** se je vrnila in zopet ordinira v Krekovi ulici 18.

Iz Kranja

r— **Maša zadušnica za Gortanom.** Na inicijativu tukajšnje podružnice Ciril Metodove družbe se je vršila v mestni cerkvi pretekli četrtek maša zadušnica za narodnim mučenikom Vladimirom Gortanom. Spominski slavnosti je prisostvovala lepo število meščanov.

r— **Prevoz pošte na Jezersko.** Z današnjim dnem bo pričela avtobusna družba Paar & Stravs voziti z avtobusom državnega pošto Kranj-Kokra-Jezersko. Avtobus bo odhajal ob 7. jutraj z Jezerskega ter imel zvezo v Kranju z avtobusom, ki odhaja ob 9. v Ljubljano. Popoldne bo odhajal avtobus ob 16. iz Kranja na Jezersko. Moderna tehnika povsod zmaga. Tako se je moral tradicionalni »furman« umakniti s konjsko vprego modernemu avtobusu.

r— **Nova gradbena dela pri »Jugobruni«** Pri tekstilni tvornici »Jugobruna« na Gorenji Savi bodo znatno povečali skladiščna poslopja in zidali novo hišo za vratarja. Sresko načelstvo je razpisalo za dan 4. decembra ob 14. komisijono obravnavo.

r— **Dražba** V ponedeljek 2. decembra ob 16. se bo vršila pri sreskem sodišču javna dražba za dobavo letniške hrane za čas od 1. januarja do 31. decembra 1930. Pogoji so na razpolago v pisarni sreskega sodišča.

r— **Današnji nogomet.** Danes ob 14. se bo vršila nogometna tekma med »Svobodo« iz Ljubljane in domačim moštvom.

Iz Škofije Loke

sl— **Adaptacije in drugo.** Kljub že dokaj pozni sezoni se vendarle ta in oni še podvzda, da opravi najnujnejša mizarska in zidarska dela pred nastopom zime. Stavba podjetja inž. Schneiderja za izdelovanje vodnih turbin je ometana in železnico omrežje v velika okna vstavljen. Tik poleg imenovanega objekta gradeča se sestavljajo hiša in delavnica g. Paulusa je pod streho ter ometana. Ostrešje je izvajal Franc Bernard iz Heste. Manjša popravila so se izvedla v »Seširuc«. Napravile so se nove stene, betonirala in iz vidalo okno. Posestnik Ivan Jugovic pri Sv. Duhu je kupil hišo in ji pridelal balkon. Znatno je razširil svojo gozdno jamo Kuralit iz Žabnice. Podstrešno sobo si je zidal Martin Brenk iz Virmas. Popravil je svojo stanovanjsko hišo Janko Potočnik iz Stare Loke in preuredil del stavbe v stanovanjske sobe.

sl— **Splašen konj.** V petek popoldne je vozil preko kapucinskega mostu kmetijski človek. Istočasno je privozil v nasprotni smeri avto, ki oskrbuje vozi promet s koldvorom. Konj se je nenadoma splašil in zlomil ojnico. Žival je deloma pomiril Ogorečev mesarski pomočnik, ki je prihitel na kraj nezgode.

Z Jesenic

s— **Nova delavska knjižnica na Jesenicah.** Agilna podružnica Narodne strokovne zveze na Jesenicah odpravi svojo knjižnico v nedeljo 1. decembra ob 10. dopoldne v društvenih prostorih gostilne g. Kobala na Savi Knjižnica bo poslovala vsak torek od 17. do 19. Knjižnica ima lepo število knjig, ki se bodo posejevale članstvu in prijateljem organizacije proti mali odškodnini. Odbor vabi delavstvo, da se poslužuje te knjižnice in jo podpre.

Iz Kamnika

ka— **Konstituiranje občinskega kmetijskega odbora.** Na seji 25. m. m. so izvolili za predsednika g. Mihaela Kladnika, za podpredsednika pa g. Franca Homarja. V sreski kmetijski odbor je bil delegiran gospod Kladnik, kot namestnik pa g. Franc Homar.

ka— **Preimenovanje ulic v Kamniku** je problem, ki je zainteresiral ne samo občinske može, temveč tudi širšo javnost. Umestno bi bilo, da se skliče ob priliki anketa, ki bi razpravljala o tem. Umestno bi bilo, da dobi Kamnik ulico Vladimira Gortana. Mnoge druge ulice pa naj bi se preimenovala po raznih zaslužnih možeh.

Iz Litije

i— **Proslava narodnega praznika.** Litjsko sokolsko društvo proslavi praznik jugoslovanskega narodnega uedinjenja danes zvečer ob 20. v Sokolskem domu s svečano akademijo, pri kateri nastopijo vsi oddelki litijskega Sokola. — V četrtek istotom ob 17. Miklavžev večer.

i— **Na novinarski koncert!** Današnjega novinarskega koncerta se udeležijo tudi več Litijanov. Ostale, ki žele obiskati to lepo prireditev, opozarjamo na ugodno vlakovno zvezo ob povratku: z nočnim brzovlakom iz Ljubljane ob 0.30. Vstopnice se dobe še zvečer pri blagajni.

i— **Opustitev pošne dostave ob nedeljah.** Z današnjo nedeljo je ukinjena dostava vsakonedeljske dostave pošte na dom. Ljudstvo se je že močno navadilo na to ugodnost, ki jo je uvedel uvideni poštni starešina g. Kocmur. Zeleli bi, da bi se nedeljska dostava zopet obnovila. Ob nedeljah se bo izdajala pošta doslej v uradu strankam od 9. ure dalje.

Iz Zagorja

z— **Otvoritev ljudske kuhinje.** Stavbna zadruga v Zagorju si je na polju ob glavni cesti zgradila enonadstropno hišo. V nedeljo se bo v spodnjih prostorih otvorila ljudska kuhinja z brezalkoholno gostilno. Gornji prostori pa bodo služili za stanovanja strankam.

z— **Nevarna pot v Čolnise.** Zaradi višezga skalovja, od katerega se večkrat odtrga kaka plast je pot v Čolnise nevarna in zahteva opreznosti. V ponedeljek se je zopet vsula na pot velika plast skalovja, ki je pokalo, da je prebivalstvo Lok in Kisovca čulo tresenje zemlje. Posebno v sedanjem mokrem vremenu je nevarnost velika.

z— **Ustanovitev gasilnega društva.** Na Lokah pri Zagorju se bo na inicijativu župana gosp. Cencija ustanovilo gasilno društvo. Županstvo že sedaj razpolaga z zneskom 80.000 Din za nabavo gasilnega orodja. Nabaviti nameravajo za posamezna mala naselja 13 malih brigadnic, za Loke pa motorno brigadno. Akcijo za ustanovitev gasilnega društva prebivalstvo toplo pozdravlja.

z— **Za električno cestno razsvetlavo Loke-Zagorje.** Prebivalstvo arške občine je pričelo poudarjati veliko potrebo občinske električne razsvetljave. Posebno potrebna bi bila cestna razsvetljava v zvezi z Zagorjem, Mala občina Kotredelj je želja občinstva že davno ustregla s cestno razsvetljavo, še lažje bi to storila Loška velika občina. To bi bilo važno za vse prebivalstvo in potrebno tudi v interesu tujkega prometa glede na toplice v Medji.

Iz Trbovelj

t— **Gledališče.** Dramatični odsek »Svobode« uprizarj danes ob 4. pop. v Delavskem domu L. Ganghoferjevo narodno igro »Podobare«.

t— **Rezervni oficirji.** Svečana služba božja v proslavo narodnega uedinjenja bo danes v nedeljo ob 9. v farni cerkvi.

Iz Hrastnika

h— **Blagoslovitev Logarjeve dvorane** v začasno kapelo se bo vršila slavnostno v nedeljo 8. t. m. Od tega dne naprej se bo brala vsak dan ena služba božja in v nedeljah celo dve.

h— **Osebnosti v šole.** S 1. decembrom prevzameta pouk iz verouka na obeh naših šolah prvi hrastniški duhovnik g. Zalar in novi kaplan z Dola, ki pride iz Hajdine pri Ptuj. Trboveljski kaplan g. Bošte pa je s tem razrešen katoliške službe v Hrastniku.

h— **Nesreči.** V jami je padel v sredo rudarju Francu Kohnetu na glavo precej velik kos premoga. Ker je ponesrečenec držal glavo postrani mu je težak kos poskoval gornjo čeljust. Kohn se je podal v svrhu lečenja v ljubljansko bolnico. — V steklarni je v četrtek dobila mladoletna delavica Anica Dušakova desno nogo v nek stroj. Stopalo je precej poškodovano. Prvo pomoč je nudil zdravnik g. dr. Neuberger. Deklica je ostala v domači oskrbi.

Iz Novega mesta

n— **Sokolsko društvo** proslavi državni praznik s slavnostno akademijo drvi ob 20. v Sokolskem domu.

n— **Impozanten pogreb pokojnega Josipa Koširja,** trgovca z manufakturnim blagom, je pričel, kako priljubljen je bil pokojnik v Novem mestu in v okolici. Na čelu sprevoda je korakala godba tukajšnje Godbenega društva, za njo Sokol v kroju s starostno Marinčkom in župnim načelnikom dr. Vašičem in nosilci vencev, med katerimi je vzbujal pozornost zlasti zeleni venci tukajšnjega Lovskega društva. Dijaški pevski zbor je zapel pokojniku pred hišo in ob grobu. Pokojnik se je, kakor znano, prehladil na lovu v bližnji okolici meseca oktobra. Kljub najskrbnejši negi svoje ljubljene soproge in zdravnikov je izdihnil v najlepši moški dobi.

n— **Smrtina nesreča.** V kandijski bolnici je včeraj jutraj preminul 50letni Franc Bečele, hlapec gostilničarja g. Sitarja iz Toplice. Franc Bečele je 28. novembra vozil s tremi polnimi sodi vina naložen voz ob Sv. Križu proti Kostanjevici in je na vsem klanecu, ko je hotel zavreti težko natovoreni voz, prišel pod kolesa. Konji so peljali voz brez voznika v Kostanjevico, dočim so našli Bečele na kraju nesreče z zlomljenimi nogami in z razbito glavo. Tapredov avtobus iz Brezje je ponesrečenca odpeljal v kandijsko bolnico, kjer pa mu niso mogli rešiti življenja.

n— **Vojaški begunec.** Uvedeno je zasledovanje Rudolfa Potočnika, rojenega leta 1906. v Trstu in pristojnega v Novo mesto. Potočnik je pobegnil od 3 čete neborakkega bataljona v Beogradu.

Iz Šoštanja

št— **Miklavžev večer.** V soboto 7. decembra pride v Sokolski dom sv. Miklavž, in sicer popoldne ob 4. za deco in naraščaj, zvečer pa za odrasle. Darila za odrasle je oddati v soboto popoldne pri hišniku. Prireditve bo družabnega značaja pri ognjenih mizah, zato naj pride, kdor se želi skupno z nami malo porazvedriti.

št— **Plesna šola** se bo otvorila v četrtek 5. decembra v Sokolskem domu pod vodstvom br. Robinsčaka. Vabljeni mladi in starejši, ki se naj javijo ob priliki prve vaje pri imenovanem.

Iz Konjic

nj— **Davčna uprava se namerava preseliti.** Kakor slišimo, se preseli v kratkem davčna uprava iz dosedanjih, za ta urad popolnoma neprimernih in nehygieničnih prostorov v prvo nadstropje Ogorečeve hiše, kjer je pošta. Tudi strankam, ki so sedaj ta urad le težko našle, bo z novo nastanitvijo urada nad postjo zelo ustreženo.

nj— **Pisarniški izpit** je napravila pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani gospodična Ljuba Ferencova, uradnica pri tukajšnjem okrajnem sodišču. Cestitamo!

nj— **Podružnica Slovenskega planinskega društva v Konjicah** je priredila za člane plesni tečaj pod vodstvom g. Milana Debelaka. V deževnih jesenskih dnevih ima članstvo zabavo v dvorani, ko pa bo zapadel sneg, bomo šli s smučmi v hribe.

nj— **Sprememba posesti.** Katoliško izobraževalno društvo v Konjicah je prodalo nedavno postavljeno poslopje z vsem inventarjem in s kinom vred ter z gledališkim odrom Kmečki hranilnici in posojilnici v Konjicah za 145.000 Din.

nj— **Prevzem gostilne Narodni dom.** Gostilno v Narodnem domu v Konjicah je prevzel g. Adolf Krajnc, ki je vodil doslej gostilno »Planinko« v Guštanju z najboljšim uspehom.

nj— **Smrtina kosa.** V bolnici v Ljubljani je umrl mlad posestnik Jakob Furman iz Konjske vasi, ki je bolehal že dalje časa za vodenico in na ledvicah, katero bolezen si je nakopal zaradi prehlajenja. — V Konjicah je umrla v visoki starosti 90 let občinska uboga Liza Jeričeva. To je bila brezdomno najstarejša ženska v konjiškem okraju.

nj— **Požar.** V sredo jutraj je pričelo goriti gospodarsko poslopje Ivana Kanglerja, posestnika v Zrečah. Vzrok požara je neznan, ker so ob tej uri že vsi domači spali. Ogenj je upeljal gospodarsko poslopje do tal. Pogorelec ni bil zavarovan za več kakor za 5000 Din, čeprav je bilo poslopje šele lansko leto postavljeno. Obstoja je nevarnost, da se vname tudi lesno skladišče veletrgovca Matije Vidmarja. K sreči pa ni bilo vetra.

nj— **Nevarna vlomilska tolpa.** V noči od 23. na 24. t. m. je bilo vlomljeno v trgovino Josipa Juraka, trgovca v Plotnici. Nepoznani tatovi so odnesli blaga v vrednosti 16.000 Din in izginili brez sledu. V teku tega leta je bilo v okraju že več vlomov, pri nobenem pa niso zasledili zločinca. Tako je bilo vlomljeno v trgovino trgovca Brudermana v Konjicah, Petra Flecka v Ločah, Leskovarja v Plotnici. Vsem so bile pokradene velike množice blaga. Neznani tatovi se menda poslužujejo avtomobila.

nj— **Iz zaporov je pobegnil** Mastnak Adolf, trgovski potnik iz Grada, ki je bil v zaporu zaradi tatvine suknje na škodo učitelja g. Alojza Malenska, kakor je »Jutro« že poročalo. Lastnik je suknjo sicer dobil nazaj, vendar je pa tat pobegnil preko meje neznan.

Iz Slov. Bistrice

sb— **Pri slavnosti proslavi nastopi** danes naša znana umetnica, pianistka gospa Mirca Sincinova. Prireditve obeta velik umetniški užitek.

Iz Ptuj

j— **Velika abeceda** v ptujskem gledališču. V ponedeljek, 2. decembra si bodo Ptujčani ogledali komedijo najnovejših dni, ki je kljub svoji mladosti že preromala skoro vso Evropo, Marcela Pagnola moderno komedijo »Velika abeceda«, ki polni v Zagrebu in Ljubljani hišo za hišo in je bila v Mariboru zelo topla sprejeta.

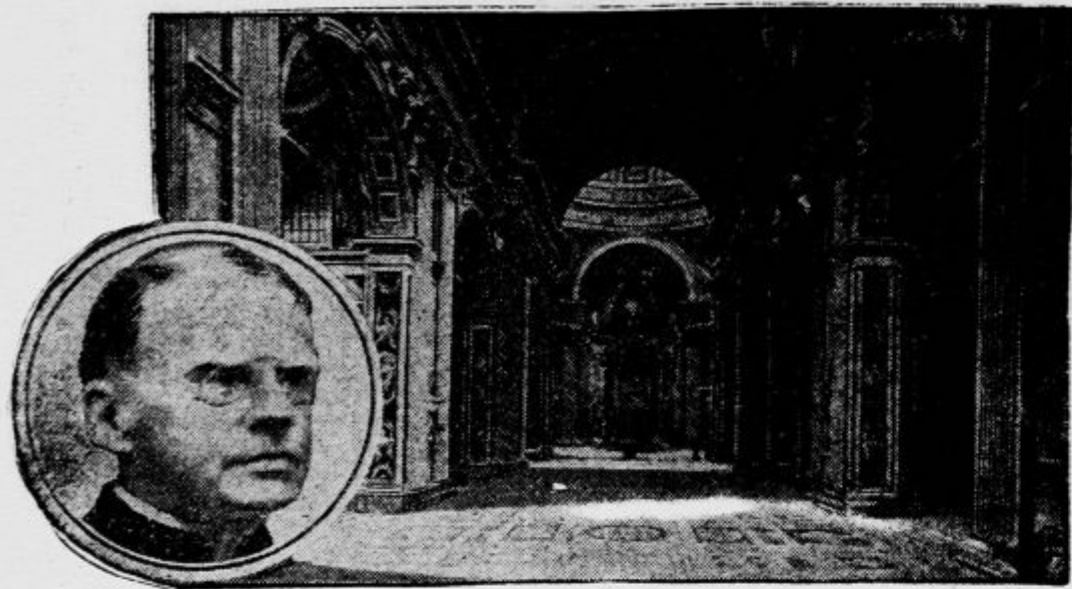
Iz Gornje Radgone

gr— **Miklavžev večer.** V četrtek 5. decembra ob 19. priredi tukajšnja osnovna šola v posojilnični dvorani običajen Miklavžev večer. Spored: »Širota Jerica«, pravljica v štirih slikah s petjem, ter nastop Miklavža s spremstvom. Ves čisti dobiček je namenjen za revne šolarje.

gr— **Zasilni zapor.** Tukajšnje

Iz življenja in sveta

Atentat v cerkvi sv. Petra v Rimu

Veliko komentarjev vzbuja te dni v svetovnem tisku poskušeni revolverski atentat Švedske Ramstadove na švedskega kanonika Smitha v cerkvi sv. Petra v Rimu. Ramstadova je bila kanonikova ljubica, a ta se ji je zadnje čase izogibal in je zato sklenil, da se mu osveti. Umor na cerkvenih tleh je v zadnem hipu preprečil prelaz princa Jurija Bavarke, ki je ogolju- Švedinji izrgal morilno orodje iz rok. Na sliki prizorišče razburilnega dogodka, v krogu princ Jurij.

Naselbina v Ledenem oceanu

Ruski kolonizacijski poskusi na Wranglovem otoku

Po triletnem bivanju na otoku Wranglu se je vrnil v Moskvo vodja tamošnje kolonije Ušakov in podal zelo zanimivo poročilo o svojevrstnem življenju na tem otoku.

Prvi kolonisti so pristali tam 8. avgusta 1926.

Bilo jih je 54 Eskimovcev in 9 Evropecev. V prvih dveh letih so se morali ti naselenci boriti sveda z ogromnimi težkočami, posebno kar se tiče prehrane. Tretje leto je poteklo že dokaj ugodnejše. Eskimovci so se zadovoljili z mesom ujetih kitov in tujinjev. Začetkom je trpelo malo ljudstvo precej zaradi raznih bolezni, zlasti pa zaradi skorbuta, ki se pojavlja po pomanjkljivi hrani. Sčasoma so poskrbele sovjetske oblasti, da so se prehranjevalne prilike spremenile in s tem so izboljšale tudi zdravstvene razmere na osamljenem otoku pod polarnim nebom.

Posebno presenečenje so priredile prebivalstvu, ko so jim poslale ledolomilec »Lidtker«, da bi jih odpeljal domov. Prvotno je bilo namreč določeno, da ostanejo na otoku eno do dve leti. Tedaj pa so izjavili, da

otoka sploh ne marajo ostaviti,

ker se jim ne godi tako slabo, kakor so prej pričakovali. Hrane so imeli sedaj dovolj, v skrajnem slučaju pa bi bili pripravljeni živeti nekoliko boljše. V tem so si bili edini vsi, Eskimovci ka-

kor Evropci. Samo Ušakov se je vrnil, potem ko je predal svoje posle svoemu pomočniku Minejevu. Kolonija se je bila v teh treh letih bavlja večinoma z lovskimi posli, a je izvršila tudi važna raziskovalna dela. Lov se vrši predvsem na severne lisice, medvede in mrože, zelo izdatno je tudi nabiranje mamutovih okostij. Naselbina je danes številnejša nego v prvih dneh, ker se je med tem rodilo več otrok. Lahko bo precej narasla, ker je otok vrlo bogat divjadi in ostankov predpotopnih živali, ki se dajo dobro spraviti v denar.

Ob koncu nekoliko podatkov

o otoku Wranglu

ali Wranglovi deželi. Leži severno od Vzhodne Sibirije in je zelo gorat. Rastlinstva na njegovi površini 4680 kvadratnih kilometrov skoraj nič ni. Najvišji vrhovi mu segajo 700 m nad morsk gladino. Ime je prejel po ruskem morskem potovalcu in raziskovalcu Wranglu, ki ga je skušal doseči pred kakšnimi sto leti. Takrat so smatrali otok, ki so ga poznali samo po pripovedovanju kitolovcev, za južni rob velikega severnega kontinenta. A Wranglu ni uspelo, da bi se preril do njega. Šele Američani pod kapitanom Longom so ga dosegli. Pod kapitanom Hooperjem so ga pa objadrali, s čimer so podali dokaz, da gre za otok, a ne za kos kakšne celine.

Zaplenjeno imetje Konfucijevih potomcev

Kitajski modrec, državnik, zakonodavec in začetnik kitajske narodne vere je živel in deloval v l. 550. — 478. pr. Kr. Po njegovi smrti so si njegovi potomci kot veleugledna rodbina nagrabili silno imetje s trgovskimi privilegiji, ki so jih cesarji radodarno dovoljevali potomcem velikega moža. Današnje imetje Konfucijeve rodbine poteka večji del iz zapuščine Šeng-Kung-paa, ki je bil veleindustrijec še v dobi cesarjev, in se ceni danes na več milijonov dolarjev. Nankinška nacionalistična vlada je sedaj zaplenila ogromno imetje, ker rabi denar za organizacijo državne uprave. Razen upravnika rodbinskega imetja se je zaplenbi uprl tudi predsednik najvišjega sodnega dvora John Vu, ki je raje podal ostavko, mesto da bi izvršil odlok vlade. Vu smatra zaplenbo za svetoskrupstvo, dasi vlada v odluku navaša, da je bilo imetje pridobljeno na nepošten način, ki sramoti ime velikega svetnika Konfucija. Pred tem sta že dva predsednika najvišjega sodnega sveta iz tega razloga podala ostavko. Vlada pa se na te proteste ni ozirala, marveč je oktobra meseca po svojih izvršnih organih zaplenila in zapečatila silna bogastva svetnikovih potomcev.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo. Odobrena od zdravstvenega odseda pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguran in trajen. Cena steklenice brez poštne Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radičeva (Duga) ul. 32.

Lekarnam, drogerijam, parfumerijam, brivnicam in trgovinam mešanega blaga damo v komisijo.

Uboga vdova

Parški sodrnik »New-York Herald« ima zdaj dosti posla z obiskovanjem nesrečnih jeklenih, svinskih in drugih kraljev, ki so zapustili Ameriko kot bogataši in izgubili premoženje pri borznem polomu. Najbolj obupana je bila neka vdova, ki se joče v svojem hotelu od jutra do večera. — Ali je mogoče, da vam ni nič ostalo? — jo je vprašal novinar. — »Ah, dragi mister X, ne vem, kako bom sploh živela. Ostalo mi je samo nekaj malega!« — Ali si boste drugače uredili življenje? — »Ne vem, res ne vem... Ostali so mi kvečjemu kakšni trije milijoni dolarjev!«

Reformirana moška obleka

Londonško Društvo za reformo moške obleke je uvedlo na Angleskem novo modo za frak. Prikriven bo zdaj á la Biedermeier in bo lahko različne barve: črne, rumenkaste, zelene ali živo rdeče. K takšnemu fraku oblačeš belo svileni srajco z Byronovskim ovratnikom, dokolenske hlače, črne svilene nogavice in odprte lakaste nizke čevlje z zaporkami. Te so okrašene z dragulji ali zlatom. Za modo navdušena moška javnost ugovarja samo, da bo stala nova obleka dosti več kakor dosedanja.

Nova igra

V kraljevini Šaha vlada močno razburjenje. Kraljevska igra je dobila nevarnega tekmeča, za katerega se zdaj navdušuje Angleska. Nova igra se imenuje vej-či. Kakor kaže ime samo, je prišla z Daljnega Vzhoda. Izumil jo je baje kitajski cesar Jao pred 4000 leti. Deska, na kateri se vrši igra, predstavlja vesoljstvo, kakor so si ga razmišljali nekdanji kitajski zvezdogledi. Oba tekmeča se potrudita osvojiti čim več tujega ozemlja. Figure so podobne šahovskim. A težkoča je v tem, da sme vsaka figura zapustiti na novo osvoje no polje samo takrat, ko jo obkolijo sovražniki. Igra nudi še več kombinacij nego šah, dasi ima enostavnejša pravila. Na Kitajskem je vej-či od nekdaj zelo priljubljen in je omenjen celo v spisih velikega Konfucija.

Mali junaki

so otroci, ki se veselo igrajo. Samo skrbna mati pozna muke njihovega življenja. Prvi zob, prvi korak, mnoge preteče bolezn, vsi ti so priče velike potrošnje telesne moči, ki jo potrebuje malo telo za svoje življenje, za rast, zlasti pa za razvoj. Pomozi mu, majka, da obvlada potežkoče raste, da pride do zdrave krvi in močno izgra enega telesa, daja oči mu naravno, krepilno hrano.

Ovomaltine, ki jo priporočajo zdravniki. Ovomaltine je koncentrirana krepilna arana, ki sestoji iz najdragocenejših hranilnih sestavin. Ona draži tek in uspešno pripomore k izgradnji telesa in živcev. Raztopljena v mleku ali drugi pičici je Ovomaltine prava slaščica za otroke. Ovomaltine je najboljša jamstvo za zdrav razvitek otrok.

Dobiva se povsod za ceno Din 18.50 za zavojček.

Zahtevajte brezplačni vzorec, sklicujoč se na ta list

od Dr. A. WANDERA D. D. ZAGREB

Macdonaldove sanje

Macdonald je izkoristil dolgo morskovožnjo iz Amerike v domovino za lasten portret. Med drugim je povedal slikarju, kateremu je sedel, da ga večkrat motijo čudne sanje. Po navadi so se pričele prav običajno, in sicer je sanjal ministrski predsednik, da se je udeležil nekega uradnega sprejema ob navzočnosti Thomasa, Lloyda Georgea, lorda Bircenheada in drugih vodilnih politikov. A vedno je opazil v svoje veliko začudenje, da imajo vsi povabljeni na glavah čudne vence iz starih čevljev, morskih školjk, posve-dramih konzervirnih škatelej in sl. Macdonald je moral govoriti. Čim se je pa vzel na podij, je nenadoma občutil nekaj na glavi. Otapa! jo je z roko, bil je venec iz debele čebule! Kaj bi to pomenilo? Neki dnevnik je poslal svojega sodrnikarja po sanjske bukve. Izkazalo se je, da slutit Macdonald velike zapreke, ki ga pričakujejo, a se premalo zaveda, da jih v znatni meri povzročuje sam.

nejo na svojih sedežih, če vstopi kate-rakoli gospa ali gospodična, se ozre naokrog in zaničevalno zaupa sosedi v natrpano polnem vozu, da ni več pravih gentlemanov na svetu. »Tudi jaz osebnost,« pravi ta Francoz »odstopim svoj prostor samo starki, materi z otrokom ali bolni ženi. To se bolj poredko zgodi, a jaz hočem biti le prostovoljno vlu-den. Če pa kdo od mene vlnudnosti zahteva, tedaj nalašča ne — je ne marche pas!«

Največje ameriško letalo žrtev katastrofe

V Mineoli v Ameriki so preizkušali novo 4 motorno Fokkerjevo letalo, največje med vsemi doslej v Ameriki zgrajenimi letali. Še predno se je dobro dvignilo v zrak, je zadelo ob streho neke hiše in tresčilo na tla. Ogromen plamen je švignil iz razbitega zračnega vozila in preskočil na dve bližnji poslopji, ki sta pogoreli do tal. Doslej so izvelikli izpod razvalin dve težko ranjeni osebi, med njimi zastopnika trgovinskega oddelka Boggsa. Kifko madalnih žrtev je zahtevala katastrofa, ni znano, ker ognja še niso pogasili. Znano je le, da je imelo letalo prostora za trideset oseb brez posadke.

Moška obleka jamči za prostost — v goljufivih poslih

V Bresciji so aretirali 30 letnega trgovca Marija Lindo, ki si je bil naprtil na vest več goljufivih vinskih kupčij. Linda je bil elegantno oblačen mlad moški z ameriško pristrženimi brki. Ko ga je pa dobil sodni zdravnik v roke, se je izkazalo v veliko presenečenje vseh navzočih, da ni bil mlad mož, temveč — mlada in lepa ženska. Imenuje se s pravim imenom Ermelinda Chini in je iz Brescije doma. Pred desetimi leti si je bila nadela napačno ime in moško obleko. »da bi imela prostost roke v svojih poslih«. Ti posli so bili pa manj čedni od njene zunanosti z ameriški brčicami.

Plače nemških umetnikov

Po nekem poročilu je danes najbolje plačani nemški umetnik znani tenorist Rihard Tauber, ki prejema za svojo nastope vsak večer 700 dolarjev. Igralka Elizabeta Bergnerjeva mu dela konkurenco z dohodkom 2500 do 3000 mark na večer. Na tretjem mestu sledi Mihael Bohnen s 1700 markami, na četrtem Massaryjeva s 1500 markami, to je kakšnih 300 mark več, nego jih prejema nje mož, znani igralec Pallenberg.

Strupeni poljubi

Več let je opravljala švedska baronica Karla Jönsenova vohunske posle za neko veliko državo. A pred kratkim so jo razkrinkali in je morala ostaviti svoj poklic. Zato se je vrgla na žurnalistiko in v »Daily Mailu« priobčujo spomine na svoje razgibano življenje: Prav za prav nisem bila vohunka v ožjem pomenu besede,« pravi med drugim. »Moja zunanost mi je name-nila drugo področje. Pošiljali so me tja, kjer je bilo treba izmakniti kakšne listine, in sicer moškim. Nastopala sem kot zapeljivka, razvnela moža zase in ga potem uspavala z zastrupljenimi poljubi. Ta posel je bil včasih jako nevaren. V začetku so me na primer poslali po dokumente vodilnega boljševika, ki je potoval v oddaljeno kolonijo da zaneti upor med domačini. Sledila sem rovarju v neko odlično belgijsko kopališče in si nadela krinko zabave željne bogate Američanke. Nekoliko dni pozneje sva že sedela dokaj pozno zvečer v njegovi hotelski sobi. Naposled me je poskusil poljubiti. Planila sem ven in zbežala v svojo sobo, kjer mi je moja hišna namazala ustnice z močnim indijskim uspal-valnim sredstvom, ki sem ga dobila od svojega predstoinika. Vtaknila sem si v žep tudi majhno kocko v obliki navadnega peciva, ki je ustavljala posledice zastrupljenja. Potem sem se povrnila. »Tovariš« me je zopet hotel objemati. Zdar se nisem več branila

Miklavževa izbira

vseh modnih potrebščin, samoveznic, rokavic, nogavic, krasno perilo, je popolna. Vabim na prav ugoden nakup!

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

in ga sama čvrsto poljubila na usta. Strup je takoj učinkoval. Zleknil se je v naslanjač, zaprl oči, zamrmral neumljive besede in trenutno zaspal. Zaužila sem iz previdnosti svoj protistrup in pričela brskati po kovčgih. Baš sem našla potrebne listine in jih ogledovala, ko je zadonel za mano glas: »A, prokleto vohunka! Le čakaj!« Revolucionar se je bil zbudil, ker sem menda predolgo iskala. Pograbil je revolver in mi je krogla prevrtala bedro. Drugača strela ni imel časa od-dati, ker sem ga pričela mlattiti z žilavko po glavi. Izgubil je zavest. Po polnoma zmehdana sem planila iz hotela, skočila v avtomobil in nekoliko minut pozneje sem že drvela v vlaku proti belgijski meji. Šele v vagonu sem se prepričala, da mi na srečo ni poškodovana kost in si zavezala krvave, črno rano. A vendarle sem odnesla listi-ne in je naletel pripravljeni upor v kolonijah na nepričakovane težkoče. To se je zgodilo takoj ob začetku mo-gega delovanja. Pozneje sem postala seveda dosti previdnejša!

Velika zaloga

gramofonov

svetovnih znamk

Najnovjši ameriški šlagerji, plošče za plese.

Orkestralne in simfonične plošče prvih umetnikov.

Lepe izbrane domače pesmi.

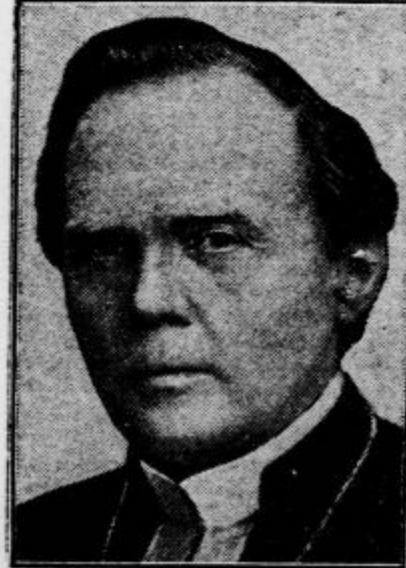
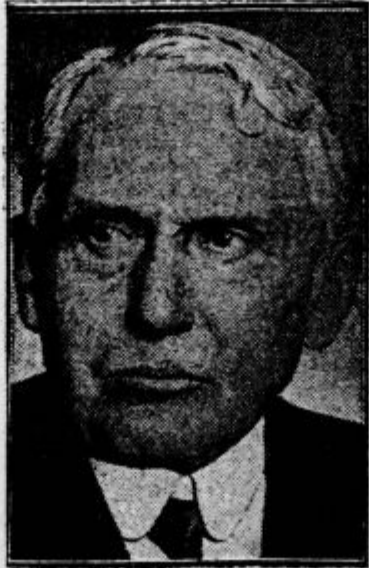
EDISON BELL PENKALA
LONDON ZAGREB

zastopnik

IVAN BONAČ LJUBLJANA

18657

Šelenburgova ulica

Med letošnjimi kandidati za Nobelovo mirovno nagrado

Imenujejo (od leve proti desni) Kellogg, očeta znanega pakta, Etzo Brandströmova, ki si je pridobila s svojo skrbjo na sibirsko vojno ujet-nike lue »Angol Sibirije«, in škola Söderbloma, pobornika za sporazum med narodi.

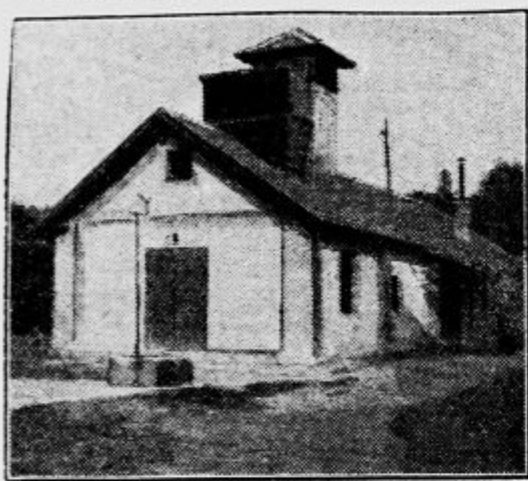
»Popolnoma sem poučena o vsem in tudi g. Vergand ve, kaj se dogaja...«
Preko mene vas zato prosí, da ne bi več prihajali sem in se približevali otroku, ki mu je bilo rečeno in ki živi v veri, da je megova mati mrtva...
Težko bi ji bilo dopovedati, da še ži-

Sveta Barbara, zaščitnica rudarjev

Četrty december — god zaščitnice rudarjev — Škofjeloški čevljari in njih ceh — »Pumpenhaus« v Potoški vasi — pljuča kotredreškega rova

Svoje čase je bilo tako, da je imel vsak stan svojega patrona ali posebno zaščitnico. Pred stoletji je bil vsak stan združen v svoj ceh, in so taka združenja imela še posebno veljavo. V Škofji Loki imajo čevljari še zdaj v veliki časti svoj ceh. Vsako leto odpro člani ceha na svojem sestanku staro skrinjico, ki je videla že nekaj stoletij. In drže ti Škofjeločani na star obred, in želimo tudi mi, da ne utone ta lepa navada v pozabljenju, kakor jih je že toliko iz naše pestre zgodovine. Potem pa si pripraviš škofjeloški čehovci tudi lepo ce-

Kompresor v Potoški vasi, pljuča zagorskega rudnika

ho in pozabljajo tisti dan vse neprijetnosti, ki so se zgodile od lani in niti ne mislijo na konkurenčne zadeve, ki se sicer kaj rade primerijo med letom.

Veselo zazvene čase ob sestanku čevljarskega kolegija na zdravje vrednih članov cehovcev in potem zapre novi načelnik skrinjico, ko so ugotovili, da so vse listine in pečati nedotaknjeni in v redu.

Lepo je to, da drži vsak stan na svoje zgodovinske običaje. In so take sorte ljudje, ki časte svojega patrona tudi — knapje, kakor se najraje nazivajo med seboj, kar zveni že prav po mednarodnem njihovem leksikonu, drugače jih pa jezikišlovni pikočenci imenujejo le — rudarje.

Kakor tudi se dele rudarji v raznovrstne strokovne položaje in imajo najrazličnejša imena ... in si vsakdo želi, da bi prišel v položajni lestvici čim višje, pa je lepo, da se spomnijo prav vsi na god sv. Barbare, da so vsi člani velike — podzemeljske družine, da so »knapje«, ki so se zagrizli v zemljsko drobovje in trgajo kos za kosom črno rudo — črni diamant, in se spomnijo na ta dan, da so le majhni črvčki, skrivajoči in plazeči se v zemljski lupini, nemočni in stalno izpostavljeni elementarnim nesrečam in zahrbtnostim temne usode; zato praznujejo god svoje patronke kar najpriskorneje in v zavesti, da so si med seboj številna rodbina, ki so navezani na podporo in prijateljstvo drug drugega.

Zato je 4. december, god sv. Barbare, njih dan, in ko vržejo rovnico v kot in zapuste dvigalo, se poglode v družine misli, obnavljajoč med seboj prijateljstva, utrjujejo priščne vezi. Naplajo si na zdravje in srečo, do drugega knapovskega razdobja, prihodnjega dne sv. Barbare ...

Motil bi se pa, kdor misli, da je posvečena njihovi zaščitnici le ena sama misel v dolgem svetu. O, bratje knapovskega ceha imajo prav na odličnih mestih podobe ali kipe te svoje priprošnice, in če se skloniš — n. pr. v Zagorju v »Aleksandrovi rovi«, ti bo običaj pogled je kot ob vstopu na majhen oltarček, kjer kraljuje Ona, zaščitnica teh, ki si služijo tamkaj dvajset, petdeset, sto in še več metrov pod zemljo, v vrtnah, med tem ko sopirni drugih strok delajo za vsakdanji kruh na zraku, na soncu med zelenjem ... med ljudmi ...

Zadnja prošnja v rov vstoparčnega fe posvečena njej, ki je obdana od žara

svetlih luči ... In ko stopa rudar po osemurnem delu črn, zdelan, zgaran, utrujen, mu je spet prva misel »Hvala ti, dobrotinica! Da sem prišel živ iz temnih globin!« ...

In kako priskrčno priteče nato otrok črnemu očetu v naročje, ko je prišel s šilta in kako hvaležno ga objame žena s pogledom, da je prišel »njen« srečno domov! Zopet hvaležen vzdih k sv. Barbari ...

Da, kolikokrat se pa zgodi, da zaman čaka rudarjeva žena s skromnim kosilom, in so ji vprašanja otrokova: »Ali še ni očeta domov?« kakor nož v srce. In jadrno ogrene črno ruto, najmlajšega, ki je še v zibelki, pa neobglenca nima komu prepustiti v varstvo, zvije v naročje, leto starejšega drži z drugo roko, za njo pa capljajo ostali in vsi hite s težko brigo v srcu do vhoda v rov

Lahko je ženam tedaj, ko čujejo, da so se možje le malo zakasnili v rovu, ali pa so posedli, zbiti od skrbi in dela, v gostilni, da pri poliču utešajo nadloge. Kaj pa takrat, ko se zgrinjajo reve pred rovom, ko priča obupen plač iz stoterih grl, da se je zgodila v rovu nesreča?

Kako jim je po takrat pri srcu, ki se krči v tugi in bojznosti pred negotovo bodočnostjo? ...

Kadar se prikazuje iz jame mrki obraz prepahljen knapov, ki prinesejo na dan ponesrečenčev truplo, zavalovi v tirkost vsa množica: »Ali je naš?« ... »Ali je — moj?« ... »Joj! Čigav je?« ...

To so obupni kriki ... in muka na cente težka, ko je treba dopovedati mladi ženi, da jo je usoda potisnila med — vdove, ali pa upov polnemu dekletu, ki ji je še pred osmimi urami šepetal šepetki mladenci o sladkih načrtih, zdaj pa je skrušena njena sreča, njenega fanta je pokopalo v jami ... Ali pa dopovej stari samotarski ženi, da je njenemu rejniku, njenemu sinu, ki je imel samo njo v mislih, in le en namen: da sladi svoji majki zadnje življenjske dni, dopovej ji, da ga ni več med živimi; usoda ga je pregnala preje s sveta, kot njo, betežno starko ...

Preveč dolgo bi bilo naštevane raznih neizgovornosti, ki preže na rudarja od trenutka ko vstopi v rov pa do takrat, ko se s hvaležnim vzdihom prerije mimo oltarja svoje patronke. Res, preveč in bi bilo tega črnega naštevanja, omenjamo naj le eno izmed hudih in duševnih zaprek, ki jim je izpostavljen človek ... ki je ves svoj živ dan v hudi borbi z nasprotujočimi elementi v podzemlju.

To so predvsem nevarni dušilni plini, gorilni »gazi« po rudarsko rečeno. V kotredreškem rovu nagajajo večkrat tudi strupeni plini, če udariš na razpoko, kjer se skrivajo kakor v nekakšnih gnezdihi. To niso oni nevarni eksplozivni plini, ki se vžgo in povzročijo detonacijo in paniko v rovihi, ter ne prizanašajo delavcem, ki so na ta čas na delu v tamošnji bližini. Kronika v drugih rudokopih pozna tudi take nesrečne dogodke, ki zlože po trideset in še več pridnih življenj v mrko krsto, drugo vstric druge ... V Kotredrežu pa nagaja »bergmandel« s tem, da vžiga te pline v neznosno vročino. »Gaz« gori do nevdržljive temperature in se mu mora ukloniti. Delo na takem kraju je silno težavno, tam šele občutiš, kakšna igračka je človek v podzemni borbi, sto in še več metrov pod svetlim dnevom. Soparica je huda, kakor bi jo žgal sam peklenšček in zastruplja zrak prav do onemoglosti in izčrpanosti. Poginil bi na mah, in se ne bi niti zavedel nevarnih trenutkov, ko ne bi delovale zurni v Potoški vasi: orjaška pljuča. Zidama stavba je to, imenovana »pumpenhaus« kompresor, ki žre in sesa iz ogroženih rogov strupene pline, obenem pa pritiska v rove svežega zraka. Res! Pravi

govoriva enako? Kaj naj to pomeni? Tedaj se je sprostila v guvernantu vsa zloba:

»Le poidite, kar tecite k nj... Pokličite jo nazaj, posteljite ji mehko, njej, ki vas je varala, mučila, trpinčila vas dušo... Molčala sem, da bi vas bila odvrnila od nje. Nu, vidite: povedala sem ji, ali če hočete, lagala sem ji, da nočete o njej nič vedeti... Vi pa jo ljubite — torej poidite kar tja... Vzemite si jo, če jo hočete imeti!«

G. Vergand ni mogel razumeti položaja in je slišal kakor skozi meglo:

»V tem času, kar sem bila pri vas v službi, sem vas vzljubila, a vi niste ničesar opazili. Zdaj pa grem in nikoli več me ne boste videli. Vi imate rajši žensko, ki vas je opalala dušnega miru kakor žensko, ki vam je želela vse dobro... Pa poskusite zopet živeti z njo. Boste že videli, kako se bo končalo. Z Bogom za vedno!«

Guvernantka je zaloputnila vrata.

G. Vergand je za trenutek pomislil, kaj naj stori. Hotel je steči za njo in jo poklicati nazaj, a ni imel za to dovolj poguma. Potem se je za trenutek zavedel, da bi mu bila ta ženska morda prinesla srečo. Morda... Tako je nekaj časa stal, naslonjen na podobo, in slednjič vprašal samega sebe:

»Katero izmed obeh zdaj ljubim moje srce?«

člani organizem za podzemlje.

Niso vsak dan v rovu enake težave, in kdaj bolj kakor druge kratki nagaja »bergmandel«, ki spušta otrovne pline. In pomnijo že nekaj dekad, da je tako v kote trežkem rovu, še od časov, ko sta bila tamkaj inž. Klotz in njegov drug Hajtman.

Se danes se primerjajo take nagajivosti. Ljudje izpod Sv. Planine in tamkajšnje okolice, ki morajo že zarana v Zagorje radi povedo, kako jih včasih duši, ko korakajo mimo Kompresorja v Potoški vasi.

»Salamensko jih mora žgati šele notri pod zemljo, ko že tu zunaj tako peklenško diši, da ti zapira usta in kar omočen bežiš mimo« mi je razkladal zadnjič možak iz kotredreške vasi.

In so v resnici muke za one, ki si služijo v takih zadušljivih gnezdihi več kakor sto metrov, v drugi etaži spodaj, težak kruh. Dogodi se, da prihajajo plini v taki množini, da ni moč zdržati vsega šilta na enem kraju, in se menjajo tam delavci vsake dve uri ali pa imajo še krajši delovni čas. In kadar je gorski škrt prav zdvigan, ne zdržiš niti eno uro, pa si že izmučen do smrti. Deset minut dela pa ti je dovolj, in si že omamljen, da se komaj plaziš do kraja, kjer veje iz »pumpenhaus« svež zrak, ki ti vrača moči, kakor čarobni eliksir. Seveda skušajo take razpoke, koder uhajajo dušiči plini, takoj zadelati ali kakor pravijo v rudarskem narečju, »zacicati«.

Vendar ne gre vedno gladko izpod rok, kakor bi bilo želeti. Se pred časom, pripovedujejo ljudje, se je v tem rovu dogodila nesreča, ki bi znala biti usodnejša, ko ne bi prevladala med rudarji tovariška zavest, da si v nesreči pomagajo kakor bratje.

Plini so omamili trojico izmed rudarjev, ki so kopali v samotnem rovu. Po njih bi bilo, da ni čul eden izmed sedmih robotarjev klica: »Na pomoč!« Pogumnik je hitel v naznačeno smer. Že med potjo ga je oviral dušljiv zrak. Pogumnik pa ni odnehal! Junaško je hitel do svojih tovarišev, ki jih je omočen zrak uspal in bi bilo po njih, da jih ni zanesel na svojih ramenih iz nevarnega kraja.

Ta plin-uhajajoč je spočetka tako sladak, da utrujenca kar premoti, omamljen je v trenutku, in ga zasvira v sladak sen... Sam se ne rešiš več zlepa, če ni v bližini odprtega tovaršarja.

To so tisti junaki! Skriti v zemljskih plasteh pazijo, da otmu z lastno življenjsko nevarnostjo svoje drugove, vedo, da z lastno življenjsko nevarnostjo samo utrjujejo zavest tovaršstva. Kar jaz danes drugemu, to meni moj tovariš jutri... Saj nosi rudar mrtvaško srajco in ne ve ure ne dneva, kdaj se razdivja nad njim zlohotni bergmandel, ki je dostikrat hušji kakor pa vse prošnje sv. Barbare, zaščitnice knapov.

Domač glas iz severne Perzije

Zdaj pa si predstavite ta mali, pol-drugmilijonski narod, razdeljen med tri države, in še na četrto velesilo Ameriko, ki ima navzlic vsem delitvam še toliko sile v sebi, da daje živeli v zahvalnem rudniku. Franciji, Belgiji in Nizozemski, pa še pošilja svoje sinove po daljnem svetu — v brazilsko velenista, na mehiške prerije in na perzijsko visoko ravnico.

Te besede so nam prišle na misel, ko smo prelistavali pisma naših prijateljev iz tujine, korespondenco Zlatka Gvidona Juga iz Brazilije in Vilka Zebreta iz Mixcoaca pri Mehiki ter pošilko rojaka g. Josipa Hajnskega iz severne Perzije.

Gosp. Hajnske se mudi tačas med Teheranom in Kaspiškim morjem, živi torej onstran Transkavkazije, v deželi, ki se jedva začneja civilizirati. Železniška zveza, pri kateri sodeluje, meri na Hamadan in Bagdad ter proti Bender-Buchirju na Indijski ocean in ko bo proga speljana, bo kača dolga 1800 kilometrov. To pa bo ne le prva železnica v Perziji, ampak tudi ena najvišjih železniških prog na azijskem ozemlju, za kaj trsira jo po 1900 m visokem ozemlju nad morjem. Tehnična dela so poverjena nemškima tvrdkama Holzmann in Siemens. Po tej poti je prišel v te kraje naš človek.

Perzija, ki leži med Kaspiškim morjem in Perzijskim zalivom, je tipična visoka planota z vedrim, skoro vedno jasnim nebom, z jako skopimi padavinami, s suhimi, na steno in puščavo mejicimi pokrajinami, skratka, dežela suše. Vroče kraje ob suhem nabrežju Perzijskega zaliva in Arabskega morja zo vejo Perziji Gernaziv, hladno, suho planoto v notranjosti dežele pa Serhad. Šele med tema dvema pasoma leži »srečna zemlja«, Tenzir. Če obrnemo visoki, pusti planoti hrbet in krenemo na jug, dospemo v nekoliko rodovitnejše kraje. Tam uspeva pšenica v višini do 1300 m, oranže pa cvetijo in raste celo 975 m nad morjem. Rože in južno sadje ne zori na grmih, ampak na drevesih.

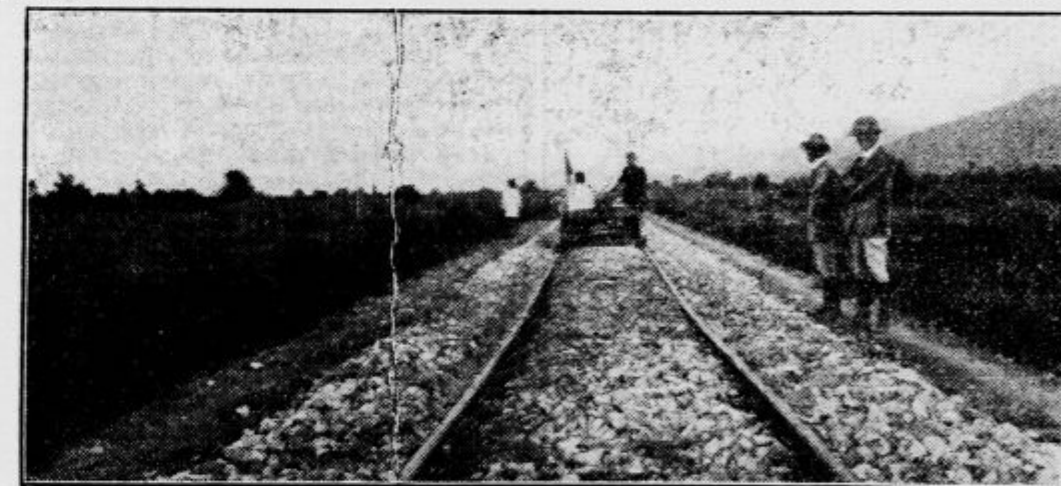
Toda krajev, kakor so pravkar opisani in po katerih se človeku zbudi željenje, je malo. V notranjosti je dežela večinoma podobna slabim, nerodovitnim pašnikom, stepi in skoro puščavi. Nekatere pokrajine imajo tudi planinsko vegetacijo. Kraji ob Kaspiškem morju se ponašajo s kavkaško floro, v Aserbejdžanu pa najdeš z malimi izjemami podobno rastlinje kakor v Evropi. Pomlad se začne tu zelo zgodaj.

Drugeče je podnebje suho in podvrženo velikim izpremembam. Dasi pozimi ne pade živo srebro pod 30 stopinj

Celzija, so vendar temperature 15 do 25 stopinj C pod ničlo nekaj vsakdanjega. Prav tako je poleti vročina obilna. Toplomer stoji do 60 stopinj nad ničlo. Padavin je malo.

V južnih krajih uspeva sadje, ki so ga prejšnje čase izvažali v Rusijo. Goji se murva in neguje sviloreja.

Ker je dežela v pogledu prometnih sredstev zelo zaostala, opravljata službo sla med oddaljenimi kraji konj in kamela, ki sta v nekem oziru važnejša nego v Arabiji.

Perzijska železnica pred vstopom na visoko ravnico

80 km severovzhodno od Teherana. Proga je tod speljana po Mazandoranski puščavi

Prebivalstvo Perzije se deli v glavnem na stalna in nestalna ljudstva, v naseljenost in nomade. Prvi, tudi tadski imenovani, so s tujo krvjo pomešani potomci prvotnega prebivalstva starih Perzov. Nomadi ali ilijati, ki jih je kakšna dva milijona, pa potekajo iz turških plemen in žive poleti s svojimi čredami v dolinah. Največ teh potujočih selilcev je v Masenderanu in Aserbejdžanu. Ilijati se le izjemoma pečajo z obdelovanjem polja in z živinorejo. Cestovanje jim je v krvi. Vsako potujoče plemo ima svoj rob zemlje, po kateri se premika. Če prekorači določeno »mejo«, se vsujejo nanj nasprotniki, ki pazijo na vsak premik. Pravde in spori se tedaj odločajo z orožjem in šele na koncu pridejo do besede razsodniki, stari moške z belimi bradami. Ilijati tudi ne priznavajo denarja, ampak plačujejo z drobnico in strižjo, bodisi z ovcami ali z volno. Moški so vojniki in črna plemena, ženske pa so večje plemeno.

Perziji, ki pridelujejo tam, kjer so stalno naseljeni, sladkorni trs, ovi, riž in sadje (hruške, marelice, breskve, citrone, oranže, mandlje, datlje in splo-

kve), so dovolj podjetni, po značaju pa zelo nezanesljivi. Lažjejo tako, da jim stežka najdeš para. Hinavščina, zvijača in laž ter prekanjenost so njih sredstva, ki z njimi užugajo slehernega nasprotnika. V značaju so nestanovitni, in tudi pogum jih ne diči. Edino, kar si lahko štejejo v čast, je neizmerna ljubezen do materiščine. Imajo mnogo zmisla za pesništvo in njega lepoto, njih umetniška nadarjenost se kaže v arhitekturi in drugih izdelkih, n. pr. v preprogi in v porcelanu. Vsek, še tako preprost Perzijski pozna moke, ki so oblikovali perzijskega duha v domači poeziji. Redki so, ki bi jim bila nezna-

na domača velepesnitev »Šah-Namé«.

Knjiga kraljev, obravnavajoča novejšo zgodovino perzijske dežele v verzih. Zaradi zgovornosti, živahnosti in prožnosti veljajo Perziji za nekakšne vzhodne Francoze. Toda njih zgovornost je samo krinka za pretkanost in prevejanost. V Perziji in na Vzhodu je perzijski jezik običaj, ki se more do neke meje primerjati s francoščino na evropskem Zapadu.

Perziji so mnogi zenci in drže hareme (zenane). Zanimivi so njih svatbeni običaji. Prijatelji pridejo in ugrabijo devojko ter jo odvedejo kot nevesto k ženi. Dota, ki jo prinese žena k lihi, ostane njena last, če ne zapusti moža, kar se lahko doseže brez posebnih težav, samo da v tem primeru obdrži mož to, kar mu je prinesla žena k lihi. V haremi so žene dobre kuharice in slaščičarke, dočim se možje posvečajo družini in zelo skrbje zanjo.

Perzija je razmeroma redko poseljena. Na kakih sto mest odpele jedva 2 milijona prebivalcev, na ostale distrikte kake 4 milijone ljudi, 2 milijona je nomadov.

Hiše v mestih in vasi so nizke, ve-

Vedno dobrodošle

so pod božičnim drevescem Elida kasete. Te kasete so kot ustvarjene za darila ter naredijo s svojo čudovito lepo ubravo vsebino, veselje vsaki ženi. Ne pozabite v Vašem seznamu za darila

ELIDA KASETE

činoma enonadstropne. Narejene so iz opeke in ilovice, pa tudi iz kamena. V nekaterih pokrajinah so razdeljene samo na dva prostora. Hodnik vodi na dvorišče (hajati) k vodnjaku. Imovitejši Perzijci imajo za moške in ženske ločena bivališča.

Preprosto ljudstvo ne pozna mize in stolov ter sedi pri jedi s prekrizanimi nogami na petah. Za sedala jim služijo preproge, jed pa zajemajo kar s prsti in jo nosijo v usta. Edini pribor, ki ga poznajo, je nekakšne vrste lesena žlica.

Bili so časi, ko je Perzija veljala za

interesno sfero velikih držav, posebno Rusije in Anglije, zadnje posebno zaradi tega, ker leži blizu Indije. Trenutno pa je v deželi mir in tako tudi mogoče delo. Perzija stoji pred velikimi problemi civilizacije, pri katerih ji odpirajo Nemci pot na Bagdad. Gradivo za železnico prihaja iz Rusije preko Bakuja. Ta reč pa bo menda malo vseh Veliki Britaniji, ki že začena čutiti sovjetsko konkurenco angleško-mezopotamski petrolejski industriji. Čakajmo torej, da bomo videli, kaj prinese bodočnost.

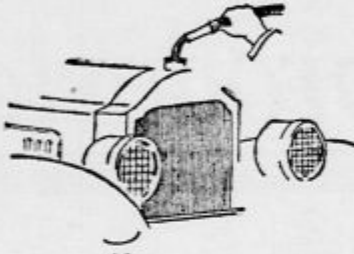
Tehnični del rubrike urejuje avtotehnični oddelček Vacuum Oil Company, d. d.

Običajne motnje

(Nadaljevanje.)

Motor tolče. Dva vzroka sta najbolj pogosta: Zaostanki v prostoru zgorenja ali iztekli ležaji. V prvem primeru bomo cilindre očistili od zaostankov, v drugem bomo dali ležaje popraviti.

Motor se je zelo segrel. Vzrok leži morda v nepravilnem hlajenju. V tem primeru moramo skrbeti za pravilno odstranitev napačnosti. — Mogoče je za hladilnik prazen ali pa v odstopaj nepravilen. V tem primeru bomo nalili vode do pravilne višine.

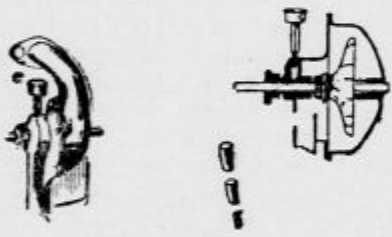
Vzrok tiči lahko v tem, da je hladilni sistem onesnažen. Tedaj bomo pustili en dan krožiti 10% raztopino sode in nato splaknili sistem s čisto vodo.

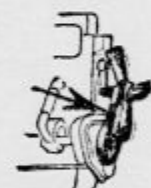
Nadalje utegne biti poškodovana vezna cev k uplinjaču. Ta vezna cev naj se vsako leto zamenja z novo.

Vzrok, da se je motor zelo ugreel, tiči dalje lahko v tem, da je odpovedala sesalka za vodo. Treba je pogledati pri lijaku v hladilnik, ali voda kroži. Mogoče je zatih za pritrditev uhljatega kolesa zlomljen.

Jermen na ventilatorju polzi: Treba ga je napeti ali ga nadomestiti z novim.

Ce je šoba prevelika, je treba vzeti manjšo. — Vstopni ventil se odpira prepozno: Ventil je treba pravilno naravnati. — Ako je izpuh založen, ga je treba očistiti. — Morda je mazanje nezadostno. V tem slučaju je treba pregledati dovod olja, eventualno očistiti sistem in ga napolniti s svežim mineralnim oljem visoke kakovosti. Vžiganje je

DIŠAVE SLON

G. Blondel:

Umor

V »Paris-Midi« je izšla suha vest: »Dne 1. aprila bo izvršen umor.« Drugi dan jutraj ji je sledila skoro na istem mestu beležka: »Umor, ki je bil včeraj najavljen, bo izvršen 1. aprila ob petnajsti uri.«

Ljudje so zmejavali z glavami. Komentirali so zmejavali z glavami, da kak prodajalec vabi kupce in da jim bo vse potrebno še o pravem času razkril.

Ob tistem času je sedel Hektor Garulli, najlepši vseh Italijanov, kar jih je kdaj živel v Parizu, na balkonu svojega hotela. Može je z aparati so bili namerili objektivne na njegovo glavo. Tedaj se je filmski zvezdnik skril za list, ki ga je bil razgrnil pred sabo.

Pogled mu je bil obstal na novinski vest, najavljajoči umor. »Tepec!« je dejal nejevoljno. »Kako more napovedati takšno neumnost in to v listu, ki ga čita vsak Parižan med obedom! To je pač le slučaj! Slučaj!« je ponovil in malo pomislil. Domislil se je bil Rije, najlepše Parižanke, s katero je bil začel filmati pred tremi meseci.

Ko je naslednjega dne obiskal Rijo v njenem stanovanju, mu je pomnila pod nos svežo izdajo lista, kjer je bilo rdeče obrobjeno besedilo:

»Dne 1. aprila bo izvršen umor na Lyonski postaji.«

Garulli je prebledel. »Kaj praviš ti k temu?« je vprašal Rijo. »Pravim, da bom vključ temu sedla na vlak in se odpeljala s teboj v Rim.«

Njena svileni pižama višnjevkaste barve je bila kakor spomladna pesem. Pod njo so se skrivale obline Rijnega telesa, drhtele so vabeče grudi, ki ni bil še nikoli tako omamljen in zapeljiv kakor danes.

Garulli se kljub vsemu temu ni oziral na razvezo lepotic. Bil je razburjen. Nervozno je hodil sem in tja po sobi, nato je prošil policijskega komisarja, naj izve, odkod je prišla beležka v list.

Uredništvo je javilo, da je plačala inserat neznana oseba, ki je položila pri blagajni 9000 frankov. Komisar je še pristavil: »Veste, kaj me čeno novinarji? Da se še ni zgodilo, da bi bil morilec najavil svojo zločinsko nakano v dnevniku. Stvar je absurdna.«

Filmski zvezdnik se je trenutno pomiril. A dva dni pozneje je izšla v istem listu nova vest: »Znana filmska zvezdnica Rija X odpotuje 1. aprila z Lyonskega kolodvora proti jugu.«

Garulli je zmeden pritekel naravnost k Riji.

»Ali si znorela, da naznanjaš svoj od-

Kmetijski vestnik

Sadno drevje v zimskem času

Pri nas so ljudje mnogi, da rodi sadno drevje le vsako drugo leto. To se sicer res pri nas tudi dogaja, ker drevje po obilni letini navadno tako opeša, da ne more v prihodnjem letu zopet iz zemlje nabaviti si toliko hranilnih snovi, da bi rodilo. Seveda so včasih vzroki nerodovitnosti tudi slabo vreme, zlasti ob času cvetenja, kakor tudi nenaden pojav škodljivcev in boleznih. To so dejstva, ki jih moramo vedno ponavljati.

Prihajamo v čas, ko sadnemu drevju prav za prav najbolj lahko pomagamo, to je pozni jesenski in zimski čas do pomladi.

Predvsem naj se drevje očisti in osnaži mahu in lišaja ter stare skorje. Ostranimo naj se vse veje, ki so suhe, polomljene, ali pa se križajo in delajo goščavo v kroni. Prikršajo naj se tudi vse navzdol viseče veje, zlasti pri žlahtnih sortah (zlata parmena, kanadka, Baumanova reneta), ki so se iznosile.

Ko smo drevje lepo očistili in obrezali, ga moramo poskrbeti. Domače sredstvo, ki se je najbolj izkazalo za škropljenje sadnega drevja pozimi, je »arborin«. S tem sredstvom zatiramo ne samo živalske škodljivce, temveč tudi glivične bolezni, če namreč pravilno izvršujemo to škropljenje. Prvič škroplimo jeseni pred zimo, drugič pa pomladi, malo poprej nego drevje odžene. Za pečkasto sadje je vzeti 10 odst. raztopino arborina, za košččasto pa 5 do 8 odst.

Sedaj imamo izborne škroplilnice na razpolago, s katerimi obavimo kaj hitro in tudi pravilno zimsko škropljenje drevja. So to škroplilnice sistemov »Holder«, »Vega« za večje posestnike. »Ideal« in Flickova nahrbtna škroplilnica pa za manjše posestnike. Vsak napreden sadjar bi moral imeti prav za prav eno izmed teh škroplilnic ali pa vsaj razne podružnice in društva, ki se bavijo s pospeševanjem kmetijstva.

Izredno važno delo, ki ga moramo sedaj jeseni obaviti v sadovnjakih, je tudi gnojenje. V našem kmetijstvu gotovo ni bolj zanemarene kulturne rastline, kar se namreč tiče gnojenja, kakor je sadno drevje. Le redki so kmetovalci, ki gnoje sadnemu drevju in se zavedajo, da je treba to drevje tudi negovati, kakor se spodobi.

Kako hvaležno je sadno drevje za vsako popolno gnojenje, ki ga izvršimo, je marsikdo že dognal.

Ce gnojimo sadnemu drevju pravilno, postanejo plodovi mnogo bolj in tudi debelejši, drevesa so vztrajnejša proti raznim boleznim in škodljivcem kakor tudi proti pozehi. Da sadje prezgodaj odpada, je krivo tudi običajno pomikanje potrebne hrane. Zaradi tega bi se moralo gnojiti sadno drevje redno vsaj vsako tretje leto s hlevskim gnojem in vmes z umetnimi gnojili. Marsikdo se bo potem prepričal, da rodi pogojeno sadno drevje skoro vsako leto redno, če ne nastopi kaka vremenska neizgoda.

Pomislimo moramo, da stoji drevesa po 30 do 40 let na enem in istem prostoru. Zaradi tega je to drevje navezano le na redilne snovi dotične zemlje, v kateri rasejo korenine. Razumljivo je potem, da mora zemlja sčasoma obubožati zlasti na onih redilnih snoveh, ki jih vsako leto največ potrebujejo. Te redilne snovi so dušik, kalij, fosfor, kislina in apno. Za eno srednje veliko drevo zadostuje: 1 in pol kg apnenega dušika, 1 kg 40 odst. kalijeve soli in 2 do 3 kg Thomasove žilindre, ki se lahko tudi skupno zmešamo sedaj v tem času uporabljajo. Izborni gnojilo predstavljata tudi mešana gnojila nitrofoskal, ki vsebuje 5.1 odst. dušika, 8.6 odst. fosforne kisline in 8 odst. kalija. Na eno drevo je vzeti vsaj 5 kg nitrofoskala. Važno gnojilo je tudi apno.

Ali se gnoji sadnemu drevju jeseni ali pa pomladi, vselej se mora umetno gnojilo potrositi okoli dreves, in sicer vsaj en korak proč od debla pod ka-

hod iz Pariza?« je zagrmel nanjo.

»Dragi moj,« je odgovorila, »kaj pa morem za to, če mi dela podjetje reklamno, ker sem lepa?«

Hotel je že reči: »Gos!« a se je pre-magal in požrl besedo.

V večerni izdaji je zopet stalo: »Kakor slišimo, je potoke angažman filmskemu igralcu Hektorju Garulli, ki se vrne v Italijo dne 1. aprila ob petnajstih.«

Zvezdnik je bil razkačen. Jel je razgrajati in razbijati. Dragocene kristalne vaze so se drobile v prah, pohištvo se je lomilo na kose. Telefoniral je Riji, a ni mogel takoj dobiti spoja. Sebe po četrtturnem čakanju je čul njen mili glas: »Pravkar sem te hotela klicati! Kaj ti je pa prišlo na um, da javno oznanjaš svoj odhod in pobeg z mano? Ti si res pameten dečko!«

Garulli je kiel kakor pijan kočijaž. Zahteval je, naj ga zvežejo z uredništvom, kjer je zahteval pojasnila. Odgovorili so mu, da ne vedo, kdo je prinesel vest. S tem je bila zadeva končana.

Pariški bankir Gaston Devive je sedel pri svojem prijatelju, državnem tožiležu dr. Geudronu. Držal je na kole-nih potni kovček, prekriplek preplepen z listki najrazličnejših inozemskih hotelov.

Razpoke, popokanje kože in rdeče lise bi pokazile najočajnejše obraze, če bi jih

CRÈME SIMON

blagodejno ne čvarovala.

Ta odlična toaletna krema varuje vrhno plast ženske kože pred solncem, vetrom, hladom in mrazom.

PUDER & MILO SIMON - PARIS

pom. V tem krogu se lahko tudi izreže ruša ter napravi 70 do 80 cm širok in 20 do 25 cm globok pas, kamor se potresejo gnojila; na to se krog s prstjo in rušo pokrije. Obilen sad na drevju v jeseni dokazuje potem, da smo pravilno ravnali.

Socijalna politika

Okrog novega rudarskega zakona. V ministertvu za šume in rude se je nedavno vršila konferenca, na kateri so delegati Delavskih zbornic dr. Zivko Topalović, Luka Pavčević in Filip Uratnik predložili redakcijskemu odboru novega rudarskega zakona zahteve rudarskega delavstva. Delodajalci niso predložili enotnih zahtev v pogledu novega rudarskega zakona in zato tudi ni moglo priti do skupne konference z zastopniki delojemalcev. V glavnem so pa delodajalci složni v tem, da načelno odklanjajo ustanovo kulturno - podpornega fonda in vsako obliko kooperacije z delavstvom ali njegovimi zastopniki. Namera ministrstva za šume in rude je, da se novi rudarski zakon hitro redigira. Pričakovati je, da se ne ustanove posebne rudarske zbornice, kar se pa tiče zavarovanja rudarjev v Bratovskih skladnicah, bo to zavarovanje urejeno s posebnim zakonom o Bratovskih skladnicah.

Pritožbe nezgodnih rentnikov. Po zakonu o zavarovanju delavcev imajo pri delu ponesrečene osebe v slučaju nepriznanja nezgodne rente ali v slučaju drugačne kršitve zakona pravico pritožbe na delavsko razsodišče. Proti odločbam tega razsodišča je obema strankama dopustna pritožba na Stal sedmorice v Zagrebu, oddelek B. Prihajajo pa pritožbe, da morajo rentni upravičenci nesorazmerno dolgo čakati na rešitve svojih vlog. Ker so tu prizadete socijalno najpoboljšane osebe, je potrebno, da pristojne instance ugotovijo, kje leži vzrok za te pritožbe in kje se zadržuje rešitev vlog. Ako je ta zadržek pri okrožnem uradu, bo uprava gotovo mogla temu nedostatku odpraviti.

Zanimivosti iz ameriškega starostnega zavarovanja. V zakonodajni periodi I. 1929. so tri države Zedinjenih držav Severne Amerike sprejele zakone o starostnem zavarovanju. Po teh zakonih je starostna doba določena na 65-70 let, mesečna renta pa znaša 25-30 dolarjev, t. j. 1400-1600 Din.

Izseljevanje v Nemčiji in Italiji. V letu 1928. se je iz nemških pristanišč izselilo v prekomorske dežele 57.241 oseb. Največ oseb pripada industrijskim delavcem in rudarjem, najmanj prostim intelektualnim poklicem. — Stevilo izseljencev v Italijo pa je znašalo po uradnih podatkih 150.566. Večina izseljencev je šla v Severno Ameriko in Argentino, na kontinentu pa v Francijo in Monako. V Jugoslavijo, odnosno na Balkan je šlo 6186 oseb, od tega v svrbo iskanja dela 1643 oseb iz drugih vzrokov 4493.

Gibanje plač v Angliji. V stavbinski industriji so se plače napram predvojnini plačam (l. 1914.) dvignile za 92 %, upoštevajoč skrajšani delovni čas pa za 112 %; v rudarski industriji je dvig 43 %; v strojni industriji 50 %; v ladjedelnicah 70 %; v kemični industriji 50 %; v tekstilni 61 - 86 %. Za podlago je vzeta realna, normalna meza.

Preprečevanje nezgod pri novih delavcih. Izkušnje uče, da novostopivši delavci v prvih mesecih zaposlitve utrpel petkrat več nezgod, kakor stari delavci. Zato so večje nemške tovarne vpeljale obilgaten enodnevni pouk za vsakega novostopivšega delavca. V tem dnevu se delavcu razkaže stroji, opozarja se na razne nevarnosti in sploh pouči

o vsem, kar je važno za preprečevanje nezgod.

Internacionalizacija bolniškega zavarovanja. Zveza češkoslovaških bolniških blagajin je Mednarodni zvezi bolniških blagajin poslala predlog, ki je dalekosežne važnosti za izpolnitev zdravljenja zavarovanega članstva. Kopaljšča in sanatoriji, kateri so last nosilcev bolniških zavarovanj, naj bodo pod enakimi pogoji kakor lastnim članom, na razpolago tudi vsem drugim članom, ki so po svojih zavodih priključeni Mednarodni socijalno - zavarovalni zvezi. Če so kopaljšča itd. v javnopravni lasti, naj imajo tujenarodni člani - pacienti iste ugodnosti kakor domači zavarovanci. Znižanje prevoznih tarif naj velja tudi za tuje državljane.

NAJ-
STAREJŠA
HISA
SVETA
OSNOVANA
LETA 1712

za zobe

za nego kože

za britje

Zemlio

za kakteje, palme in druge cvet-
lice nudi Ivan Šimenc, cvetličar-
na, Ljubljana, Selenburgova ulica
14590

MLEKARSTVOM
K
BLAGOSTANJU
ALFA D. D.
SEPARATORJI IN STROJI ZA MLEKARSTVO
ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 46
195
Zastopniki se iščejo povsod!

Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše!

KUVERTA d. z o. z.

TVORNICU KUVERT in KONFEKCIJA PAPIRJA
se nahaja samo na Karlovski c. 2 ali Vožarski pot 1
Priporoča se za cenjena naročila za izdelovanje vseh vrst kuvert

bilo, ki bi se bil drznil pristopiti k nje-mu.

Rija je bila malce zmedena, a se je kmalu znašla. »Lepo, da si prišel,« je dejala možu. »Garullija itak ni. Bova vsaj skupaj potovala.«

»Saj sem vedel, da se samo široko-usti,« je rekel bankir. »Pa če bi vendar še prišel?« je nemirno vprašala Rija.

»Ne govori o tem!«

»Pač, treba je govoriti... V tem primeru bi pokazal Garulli več resnosti in plemenitosti od tebe. Kaj bi storil ti?«

Bankir je potegnil iz žepa revolver: »Ustrelil bi ga kakor žival!«

Rija ni čakala. Prestregla je možu roko, hipoma namerila samokres v njegove prsi in sprožila petelina. Devive se je zgrudil na tla z besedami:

»Naj te ta čin ne skrbi. Državni tožitelj mi je rekel, da more kaj takega storiti le norec. Oproščena boš. Če stitim ti na najnovejšem reklamnem trku!«

Gosta struja krvi je obilila ustnice nesrečnega bankirja, ki je hrope izdihnil svojo dušo.

In tedaj se je pojavil na oknu spal-nega vagona Hektor Garulli. Skril se je bil v kupeju celo uro pred odhodom vlaka...

MLADO JUTRO

Valjhum:

Jesen

Lačni vran na golem hrastu
mi poseda —
drobna miška iz zemljice
v sivi dan pogleda.

»Vam je dolgčas, ljubi sosed.
črni vran?
Kaj se hoče! Spet imamo
moker dan.

Pač jesen... in zima pride...
spet bo stiska. —
Vam seveda pač ne zmanjka
dobrega prigrizka!

Ali me smo borne rove
pod zemljo ostale —
kar dobimo, vse pojemo —
pa še Vam bi dale...»

Vran je od gladi in jeze
kljun nabrusil,
nizko kakor blisk na miško
se pognati skusil.

Švignila je urna miška
pod zemljico —
v dežju lačni vran otresa
črno perutnico...

Grozničeva:

Težak račun

Dijalekt Janko:

Kdo, tovariši, med vam
je v računstvu učenjak
in račun pravično reši,
ki je prav zares težak?

Dijalekt Stanko:

Jaz! Pogled v računskih zvezkih
vse po vrsti: pet, pet, pet!
Ne odlašaj, urno vprašaj,
domisljaveček ti, vseved!

Janko:

Prav, prijatelj, kar pričniva.
Nu, na primer mi povej,
koliko je 3 krat 1,
dobro mišl, prav preštej!

Stanko:

Kaj? Iz mene norce brateš,
čuvaj svojih se pesti,
abecedarčkom je znano,
da je trikrat ena tri.

Sivko

Volčji roman

To opazovanje je trajalo samo sekun-
do; potem sta se Bekster in Gerik za-
kakdila v malega.

Nedolžen je bil — to bi si bila lahko
misli. Bil je majhen, prešibak, prene-
umen — to bi si bila morala izpričevati,
če bi bila gentlemana. Gentlemana pa
Bekster in Gerik nista bila, samo zdelo
se je, da sta.

Razven tega v svoji vneti nista uteg-
nita premišljevali.

Buli ju je videl. Talkoj je pomislil na
Mušico in Valjka. Poznal je to vrsto
živali. Nič živalca ti niso storile; kadar
so bile videti nevarne, so se samo igra-
le tako. Zato je zarenčal in se potuhnil
na tla, kakor da hoče skočiti. To je bilo
pri njem vselej znamenje, da se je pri-
pravljen igrati.

A motil se je zelo.

Bekster in Gerik sta padla po njem,
pokazala zobe, ga trikrat prevrnili in
ga vsega ogrizla.

Buli je grenko spoznal: kojot, ki se je
delal tako prijaznega in se lovil z njim
ves božji dan, dokler ga ni pripeljal po
preribi prav do tod, ga je bil prodal in
izdal. Zdaj je čepel za vogalom hiše in
gledal. Ze pri mišji luknji na premiji se je
v svojih podlih kojotskih možganih ve-
selil tega prizora.

Buli si je to zapomnil.

V njegovo srečo sta bila razparjena
cucka drug drugemu na poti. Buli je
ušel, Smuknil je pod cepetajočimi pasji-

Janko:

Nápak!

Stanko:

Jaz te premikastim!

Janko:

Ne togoti se kot parv,
prosim, le potrpi malo,
videl boš, da mišaš prav.
»Trikrat ena bodi ena«,
zapovedal je naš kralj,
saj tri brate razkrojene
sem pod eno streho zbral!!
Srca so zaplamenela
v eno so se užgala tri,
v to srce jugoslovansko,
ene misli in krvi!»

Stanko:

Janko, prav si jo pogodil
in pognal me je v kozji rog,
s tabo iz srca zaključim;
»Domovino živj Bog!«

Gustav Strniša:

Miklavž

»Mama! Priporoči me svetemu Mi-
klavžu! Reci mu, naj mi prinese veliko,
lepo punčko! Ziva naj bo in veselo naj
se smeje!« je prosila Majdica svojo
mater. Obljubila je, da bo vedno pridna,
če jo Miklavž usliši.

Dobra mati se je nasmehnila:

»Boš že nekaj dobila, če nas Miklavž
ne pozabi. Sicer pa on vedno misli na
pridne otroke.«

Miklavžev večer se je približal. Maj-
dica mati, ki je bila žena pridnega čev-
ljarja, je baš tiste dni zbolela.

Dobrodušna Majdica je zdaj na vse
pozabila. Se na tisto lepo živo punčko,
katere si je tako želela, se ni spomnila.
Njena dobra mati je bila bolna in hčer-
ka je hodila samo okoli nje ter ji
stregla.

Mama se je hčerki večkrat nasmeh-
nila, jo poklicala k sebi in jo prav lju-
beče objela.

»Mamica! Kaj ne, saj boš kmalu
ozdravela?« jo je Majda ljubeče po-
vpraševala.

»I, seveda bom. Le nikar se ne boji!«
jo je tolažila mati.

Na Miklavžev večer so rožljali črni
parklji z železnimi verigami in strašili
po ulicah otročaje. V hiše, kjer so pre-
bivali starši s pridnimi otroki, je pa pri-
hajal Miklavž z bogatimi darovi.

K Majdici ni bilo nikogar. Z očetom
je sedela pri postelji svoje dobre ma-
me. Ko je bilo že zelo pozno, je oče
ukazal deklici, naj gre počivati. Opo-
zaril jo je tudi na Miklavža in nastavi-
la je na mizo lesen krožnik.

Medtem, ko je Majdica spala, je pri-
hajal na zemljo sam svet Miklavž.

Nekje v višavah je srečal dokomo-
go teto štorčlo z drobcem, ljubkim
otročičem v kljumu.

Štorčlja je hotela zleteti mimo njega.
Pa je svetnik zagrmel nad njo:

»Počkaj! Kam greš? Zakaj hočeš le-
teti dalje?«

»Mudi se mi, otroka nesem,« je od-
vrnila štorčlja.

Miklavž se je spomnil Majdice, ki je
želela živo punčko. Spomnil se je tudi,
kako je deklica pridna in kako zvesto
in požrtvovalno streže svoji materi.

»Nocoj pojdi z menoj!« je svetnik
ukazal štorčlji. »Ta večer je moj. Sam
Bog mi ga je podaril, da morem obda-
rovati vso pridno deco.«

Štorčlja je takoj ubogala in pohitela
z Miklavžem v tiho noč.

Obstala sta pod Majdičinim oknom.
Miklavž je pokazal štorčlji posteljo bol-
ne matere in štorčlja je takoj stegnila

svoj dolgi vrat in položila na posteljo
živo punčko.

Svetnik se je nasmehnil. Neviden je
priplaval v sobo in naložil Majdi na
mizo polno sladkih dobrot in drugih
stvari.

Ko se je deklica zjutraj prebudila od
samega veselja ni mogla izpregovoriti.
Na mamičini postelji je ležala prijazna
živa punčka. Lepše si Majdica še v
sanjah ni mogla želeli. Pa tudi miza je
bila vsa obložena.

»Vidiš, Miklavž te je uslišal,« je
smehljaje se dejal očka in dvignil v
narok svoje ljubko punčko, ki se je deklici
takoj prijazno nasmehnila.

Andersen:

Kaplja vode

Menda poznaš povečevalno steklo, ti-
sto malo, vzbočeno steklo, skozi kate-
ro vidiš vse stokrat večje, nego je v
resnici? Če ga držiš pred očesom in
skozenj opazuješ kapljo vode iz barija,
tedaj vidiš več ko tisoč živalč, ki jih
sicer nikoli nisi opazil v vodi. Tako je,
kakor krožnik poln morskih rakovic, ki
lazi vse vprek druga čez drugo in so
tako požrešne, da druga drugi odtrga-
vajo tipalke, noge, repke in robove, in
vendar so po svoje srečne in vesele.

Nu, pa je živel nekoč mož, ki so ga
ljudje imenovali Šlek-šlek, zakaj tako
mu je bilo ime. Vedno je hotel imeti od
vsega najboljšo, in če drugače ni šlo, si
je pomagal s čaranjem.

Pa ti sedi tepega dne za mizo, si drži
pred očesom povečevalno steklo in
opazuje kapljo, ki jo je bil zajel iz luže
v jarku. Kako je tam gomazilo in migo-
lelo! Na tisoče infuzorij se je prekopi-
cavalo, vrtele, poskakovalo, trgalo dru-
ga drugo in se žrlo med seboj.

»To je ostudno!« je zaklical star Šlek-
šlek. »Ali ne bi moglo živeti v miru dru-
ga poleg druge in pometati vsaka pred
svojim pragom?! Moram jih pobarvati,
da jih bom laže razločil.« je dejal in ka-
nil mednje drobno kapljičo tekočine, po-
dobne rdečemu vinu. A to je bila copr-
niška kri najboljše vrste; za cel groš jo
je bilo. Tedaj so postale vse te čudne
živalce po vsem telesu rožnato rdeče; bi-
lo je kakor mesto, kjer so se po ulicah
prerivali gol, divji možje.

»Kaj pa imaš tu?« ga je vprašal drugi
star čarovnik, ki ni imel nobenega ime-
na, kar je bilo najimnitnejše na njem.

»Če uganeš, kaj imam, je odvrnil
Šlek-šlek, »ti to podarim, a težko da bi
ugam!«

Čarovnik brez imena je pogledal sko-
zi povečevalno steklo. Resnično, bilo je
kakor mesto, kjer so ljudje begali pol-
blazni po ulicah. Bilo je strašno, a še
strašnejše je bilo to, da so drug drugega

na vratu je imel ovratnico s pločevina-
stimi ščitkom.

V ščitek je bilo vrezano: Sivko.

Gospodična Georgija ga je bila tako
krstila prvi dan. In okopala ga je bila v
milnici ter mu zavezala petljo okoli
vratu.

»Slaba pasma! Uhlje ima veliko pre-
kratk!« je rekel njen oče, podpolkov-
nik Morrison.

Ovčar Hiram je potreboval psa, Do-
bil se Sivka. Neko jutro je prišel in ga
vzel s seboj.

Zdaj ga je bil privezal k vozičku, ker
mu je bil že dvakrat ušel. Dvakrat je
moral Hiram k farmerju, da ga je dobil
nazaj. Neveljaven je bil zaradi tega, a
Sivka, svojevoljen psa, ni tepel. Božal ga

je in mu prigovarjal. Dejal mu je, da bo-
sta postala prijatelja, in da je za psa
lepše, če sme tokrat po preriji in po hri-
bih, kakor pa če mora s petljo na vratu
ždeti med štirimi stenami.

Sivko ga je poslušal samo z uhlji. Ko-
maj je bil prost, se je že obnil, da bi v
tretje pobegnil k farmerju. A tedaj je
prišla iz višave Hiramova pest in ga
zgrabila za tilnik.

Sivko je stisnil rep med noge in ob-
miroval. Ovčarju Hiramu je bilo hudo,
a zdaj ga je moral vendar privezati k
vozičku, zakaj preveč dela je imel, da
bi bil utegnil neprestano tekat za šče-
netom.

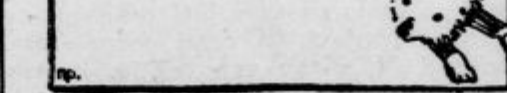
Vrv, s katero je bil privezan, je bila
dokaj dolga. Sivku ta stvar ni šla v gla-
vo. Ko se je Hiram oddaljil, jo je hotel
popihati, a vrv mu ni dala. Stoj! ga je
trznilo za vrat. In ni mogel proč, nika-
mor ni mogel.

Sivko se je vsedel; mislil je na oči.
Pozabil je na vrv, vstal in hotel oditi. A
spet ga je trznilo za vrat: stoj!

Ko se je Hiram vrnil, je visel Sivko
napol zadavljen na vrvi, ki mu ni šla
v glavo.

Hiram ga je odvezal, ga pobožal in
postavil predenj skledico z jedjo. Sivko
je videl Skornje. Legel je in počakal,
dokler niso izginili.

Hiram je poznal te vrste pokorščino,
ki ni prihajala iz srca; po prhuženih
uhljih jo je spoznal. Vzel je štiri lese, ki
so ležale pri dvokolnici. Jih postavil na
desno in levo, pred Sivka in za Sivka
in zabil na vogalih štiri kole; zdaj je bil

Znano vam je da
imate na licu, rokah in na
vsem telesu

brez števila majh-
nih in drobnih luk-
njic. Te luknjice se i-
menujejo znojnice. Če
so znojnice zmerom za-
mašene s prahom in
kužnimi klicami, pos-
tane kožna mastna in
dobite zajedavce in mo-
zolja, koža saina pa več
ali manj oboli. V vašem
interesu je, da se tega
obvarujete. To dose-
žete, če rabite vsak
dan milo Albus za
umivanje.

Milo Albus za umivanje odstranja iz
znojnic, nesnago in prah, kožo pa
pokrije s tanko in nevidno plastjo.
Milo Albus za umivanje: da naglo o-
bilno peno in deluje zelo ugodno in
blago ter kožo osveži. Milo Albus za
umivanje je v vsakem gospodinjstvu
neopredno potrebno.

KUPITE GA ŠE DANES!

Dobite v vsaki trgovini.

MILO ALBUS ZA UMIVANE

suvali, dregali, grizli in vlekli. Kar je
bilo spodaj, so vzdignili na vrh, in kar
je bilo zgoraj so potlačili na dno. »Glej,
glej, njegova noga je daljša od moje?
Ham! Proč z njo!« — »Tam ima nekdo
majhen izrastek za ušesom, majhen, ne-
dolžen izrastek, a boli ga, ne sme več
boleti!« In zadeli so se vanj in ga požr-
li zaradi neznanega izrastka. V kotič-
ku je nekdo sedel kakor sramežljivo de-
kle in si želel le, da bi ga pustili v miru.
A moral je iz svojega kotička; raztrgali
so ga in požrli.

»To je zelo zabavno,« je dejal čarov-
nik.

»Da, a veš kaj je to?« je vprašal
Šlek-šlek. »Si že potuhtal?«

»Saj je vendar čisto jasno,« je odgo-
voril drugi. »to je Ljubljana ali na kako
drugo mesto. Saj so vsa tako podobna
drugo drugemu.«

»Kamla umazane luže je!« je povedal
Šlek-šlek.

D. V.—n.:

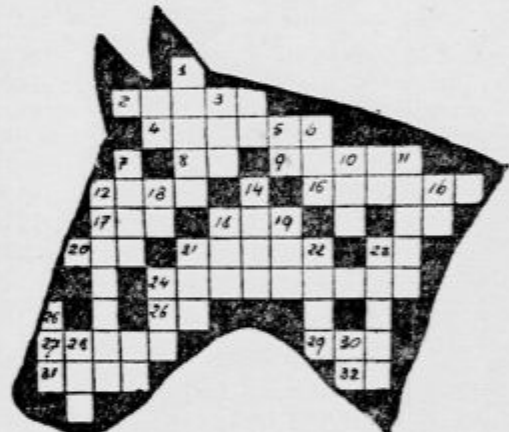
Miklavž

Ko zgrne se večerni mrak,
tja h gričku bo priplul oblak —
na njem svetnik častiti:
ga spremljal angelcev bo zbor,
Miklavž potkal bo na štor,
kjer so hudički skriti.

Tedaj pod zemljo zabobni,
iz jame ogenj zagori —
in trop hudičkov neugnan
s plamenom privrši na plan.

V vsak domek bo Miklavž prispel,
kjer priden otročič živi,
darilce ono vsak dobi,
ki si ga najbolj je želel.

Križanka „Glava“

Vodoravno: 2. redka kovina, 4. pijača
bogov, 8. dragocena kovina (kem. znak),
9. kovina, 12. grška boginja, 15. norveški
polarni raziskovalec, 17. se nahaja na ob-
razu, 18. ameriška kača, 20. svetopisemska
oseba, 21. belgijska kolonija v Afriki, 23.
kazalni zaimek, 24. prvi predsednik kitaj-
ske republike, 26. znamka avtomobila, 27.
slovenski geograf, 29. reka v Afriki, 31.
mohamedanski bog, 32. predlog. — Na-
pčno: 1. nerodovita pokrajina, 3. uradni
zapisek, 5. vzklík, 6. reka v Nemčiji, 7.
rojstni kraj Mohameda, 10. tatarski pogla-
var, 11. Turek, 12. indijski pozdrav, 13.
grška črka, 14. domača žival, 16. pesnitev,
18. vrednostni papir, 19. znamka avtomob-
bila, 21. gora v dravski banovini, 22. mo-
sko ime, 23. ameriški učenjak, 24. jed
(kmeček), 25. žensko ime, 28. žensko ime,
30. veznik.

Sivko s svojo skledico vred v hlevu.
Preskočiti ga ni mogel, za to je bil pre-
majhen. Poizkusil je pa vendarle, ko so
Škornji odšli. Točko časa je potekala,
da je bil od samega padanja truden na
smrt.

»Bedak!« je rekel Hiram, ko se je čez
nekaj ur vrnil od ovac. Sivko je ždel v
koitu svoje kletke, tiščal smrček med la-
tve in gledal v tisto stran, kjer je bila
farmarijeva hiša. Skledica z jedjo je
stala zraven njega.

Čedalje bolj čudno je postajalo Siv-
kovo življenje. Polotje je bilo prišlo in
mali volčič je rasel. Izgubil je bil mleč-
ne zobe in v njegovem žrebu so se po-
kazali prvi volčji zobje, ostri kakor bo-
dala. Smrček in šape so dobile obliko.
Trup se je zleknil.

Rasel je od tedna do tedna. Voljni puh
mu je izpadel kar v kosmih, zato pa mu
je zrasla trda, srčeča dlaka, prava volč-
ja.

In zdaj mu je bilo pasti ovce!

Hiram je imel prej izvrstnega psa,
škotskega ovčarja. Kadar je Hiram spal,
je Koli sam pazil na čredo. A nekega
dne je Koli gonil kojota; govedar, ki je
jahal mimo, je od daleč mislil, da je sam
kojot, in ga je ustrelil. Ovčar Hiram je
lokal za tem psom. Pokopal ga je na
preriji in mu nagrmadil kamena na
grob, da ne bi volkov izkopali trupla.
Ves dan je vlačil kamena na kup.

Spominjajte se slepih!

Kam je izginila gospa Tija?

Čudne in skrivnostne dogodbe zadnje poglavje: — Poskusni streli — Osem elegantnih kroglic nastopi — Opomin mrtvega brata — Beg gospe Tije — Vse je odpuščeno in pozabljeno

Moja prepadenost vprico baronovega tako nenadnega izjava s pištolo pa je bila samo trenutna. V isti mah sem že imel spet zbrane svoje živce in pogledal na uro, sem odvrnil ravno dušno:

— No, za majhen dvobojček bi pa že še bilo časa, zakaj ne? Ako vas veseli, dragi baron, sem na razpolago! Pa sem potegnil iz žepa svoj samokres.

Nato sem zapičil oči v baronove in menda so se svetile ravnotako lakovo in škodoželjno kot njegove, ko sem rekel:

— Saj sem itak hotel zahtevati od vas zadoščenja, gospod baron. Za gavgamelskega špijona! Krvavo ste me razžalili. Toda z oziroma na sicer izkazano mi gostoljubnost sem se premagoval. Zdaj pa... na vašo lastno željo, gospod baron... mi bo v največje veselje počiti vas kakor zajca!

— Samo za orožje se morava preje pobotati, gospod baron, pravično in pošteno! Sem nadaljeval, igraje se s samokresom. — Glejte, ta moja pištola je Mauser 6.35, na osem strelcev, krogle z bakrenim plaščem. Elegantne

Spet ena njegovih fakirskih čarobij. Bog ve, kaj je bil nabasal v pištolo! Teško sopeč sem napravil globok požirek iz čaše. V meni je vse vrel, toda premagoval sem se. In čez čas sem dejal:

— Kakor vidim, ste se tam v Indiji veliko naučili, gospod baron. Ne dvomim, da znate tudi ogenj žreti, na žebelih sedeti in morda celo iz trebuha govoriti. Vi bi si s takimi reči lahko prislužili lepe denarce. Potrebni ste, saj se vam bo kmalu podrla streha nad glavo!

Z mrzlo zlobo sem mu vrget to v obraz in z užitkom gledal, kako se je skrivil, ko udarjen z bičem. In njegove pesti so se skrčile grozeče...

Toda tudi z mojo potrepeljivostjo je bilo pri kraju. Planil sem pokonci, da se je prevrnil stol, in z naperjenim samokresom sem zarjul na barona:

— Ne ganite se! Ali pa vam požem vseh osem krogel v vamp! Pri mojdusu, požemem jih, če se le premaknete!

— Junaštvo! Revolver proti golim rokam! Čast! Je sikal baron. A ostal je mirno na mestu, samo mišice so mu kipele pod košuljo, kakor jezne kače.

— Vseeno! sem odvrnil — Sama sva. Ni je tu priče. In jaz... jaz sem sit vaših burk in norčarij, gospod baron. In če se ne da z vami govoriti zlepa, treba pač govoriti zgrda!

— Poslušajte, gospod baron! sem dejal nato z milejšim glasom, ko sem se bil nekoliko pomiril. — Saj hočem govoriti z vami prijateljsko... človek s človekom... v znamenju srca. Poslušajte me: Vsak čas bosta tukaj spod N., soprog gospe Tije, in detektiv dr. Klop. Ali hočete v resnici tirati stvar do skrajnosti? Ali se hočete po vsej sili osmešiti? Bodite pametni in naredite konec tej tragikomediji z gospo Tijo, dokler je še čas. Prihranite si blamažo, baron!

— Kaj veste vi, kaj je med nama! je rečel baron, v obraz kar črn od besa.

— Vse vem! Saj mi je ona sama vse povedala!

Baron me je debelo pogledal:

— Ona... vam? Kdaj?

— Nocoj. Na grobu vašega brata.

Videl sem, kako ga je zadela ta vest. Stisnil je ustnice in pobesil glavo. Mene je pa vzradostilo, da mu gospa Tija ni nič povedala o sestanku z menoj. Torej je le ni imel več popolnoma v oblasti! In morda, sem pomislil, morda zdaj ona tam kje posluša — o, gotovo posluša! Da bi le vse slišala! A nisem si upal okreniti glave, ker bi mi moj nasprotnik v tistem trenutku skočil na grlo ko tiger. Zato sem pa tem krepkeje povzdignil svoj glas, da se je razlegalo po graščini.

— Igra je za vas izgubljena, baron. Umaknite se častno!

— Če boste nehali mahati s tisto pištolo, vam bom nekaj povedal, je rekel baron, zdaj čisto mirno.

Takoj sem roko s samokresom vtaknil v žep. Baron pa je pokazal na sliki nad svojo glavo:

— Ali veste, da je mojega brata ona umorila? Brezsrčno je razdejala njegovo mlado življenje. In bil je tako dober, tako krasen dečko!

— Vse to vem, ljubi baron! In razumem in spoštujem vašo bol... Toda če sodimo njeno krivdo, je vaša krivda še veliko večja! Mar ne veste, kaj je ta ženska vse pretrpela? Ali ne veste, na kakšen tragičen način je izgubila svojega otroka? Če se je pregrešila, se je za to tudi pokorila. Več ko dovolj! Da ni bilo nič treba še pokore, ki ste ji jo naložili vi. To, kar vi zdaj počenjate s to ubogo, nesrečno, na duši tako bolno ženo, to je zločin! Protestirajte, kolikor hočete: zločin je to! Vsak pravičen človek vam bo to rekel. Glejte, deset let je zatemnevala senca vašega brata njeno življensko srečo.

— To se vidi: Vseh deset let se ni niti toliko spomnila njega, ki jo je tako ljubil, da je bila vsaj enkrat eno samo rožico položila na njegov grob! Je z grenko ironijo pripomnil baron.

— Tudi to je popravljeno, sem mu odvrnil. — In pustite že enkrat svojo viračnost, baron, bodite priazeneljivi! Glejte: V znamenju srca ste prišli po gospo Tijo in v znamenju srca vam je sledila... upajoč na odpuščenje vaše, ki ste njegov brat, in s tem na odrešenje od strahov, ki jo begajo... Vi pa, oskrnili ste znamenje srca in krivdo ste prevzeli to ubogo ženo: Mesto odpuščenja je našla pri vas maščevanje, mesto jo dvigniti, ste jo ponižali v prah. Grdo je vaše maščevanje, gospod baron, grdo, nizkотно in smešno. Smešno! (Spet me je popadla besnost.)

— Vraga, sem vpil. — Kakšen človek pa ste vi? Ali ste kristjan? — Ali ste pogan? Ali pa ste čisto navaden razbelj?

Baron je zdel nemo in negibno ko kip, a izgledal je, da mora vsak trenutek eksplodirati.

Gospod Hugon! sem ga nagovoril nato z milim, toplim glasom in noložil levico na srce. (Desnica je slejkoprej držala v žepu nabito pištolo.) Prosim vas... V znamenju srca vas prosim, v znamenju človekoljubja in usmiljenja in spomina na vašega brata: Pravite! Pokličite gospo Tijo in izrecite besedo, ki jo bo odrešila in njemu srca vrnila mir. Storite to, gos-

pod baron, da se bom mogel s spoštovanjem prikloniti pred vami in da bom lahko vaš zagovornik pred užaljenim soprogom gospe Tije!

Baron pa me je na te lepe besede samo srdito pogledal in siknil skoz zobe:

— Poberite se k vragu! Ne potrebujem vaših pridig. Jaz vem, kaj sem dolžan mrtvemu bratu. Moj brat —

Tedajci pa se je zgodilo nekaj čudovitega. Ali se je bil od silnega poka baronove pištole zhrallal žebelj ali kaj, skratka: V istem hipu, ko je gospod Hugon izgovoril »Moj brate«, je bratova slika padla s stene in njemu na glavo, da je kar omahnil.

— Ha! sem vzklilnil. — Opomin vašega brata iz groba, gospod Hugon! Zdaj vidite: On sam obsoja vašo osveto!

A baron ni rekel nič več; z glavo je ležal na mizi, in zdaj sem prestrašen zapazil, da mu je vrat ves krvav.

Prišel sem zvoniti in klicati: »Gospa Tija! Vode, vode!« — A gospe Tije ni bilo od nikoder; samo votel jek se je odzival na moje klicanje.

Med tem sem bil stopil k baronu in pregledal njegove poškodbe. Težki okovani okvir ga je bil udaril na teme — tam mu je že rasla debela bula, — in mu preko tilnika zarezal dolgo, a ne globoko rano. Torej nič hudega.

Ker nisem imel drugega, sem mu rano izpral z vinom in jo obvezal s servijeto. Na moja ogovarjanja gospod Hugon ni dal nobenega odgovora in tudi ganil se ni; čuti je bilo samo njegovo težko dihanje.

Nato sem šel iskat gospo Tijo po graščini. V kuhinji je ni bilo več. Prišel sem nekam v drug konec, kjer je bilo slišati interesantno smrčanje. Posvetim v kazemate: I seveda, tam je na razdrapani slamnjaki sladko spal z rumom napojeni čuvár graščine, hlapec Blažek, in razprostiral neverjetne duhove. Brž sem se spet umaknil. Zgoraj sem slednjič našel sobico gospe Tije. Na postelji je ležala njena obleka, kakor jo je imela nocoj na sebi. V ostalem mi je bilo takoj jasno, da je gospa Tija pobegnila iz graščine. A kam?

Ko sem se povrnil k baronu, sem ga našel v istem položaju ko prej, glavo na mizi; toda ramena so mu zdaj krčevito vzdrgetavala. Mož je jokal...

Pustil sem ga na miru in stopil venkaj na teraso. Medla mesečina, nikjer glasu, samo daleč tam na vasi lajanje psov. Šlo je že na dve čez polnoč, a še vedno ni bilo Klope in gospoda N. Ali se jima je kaj pripetilo? In kam je šla gospa Tija? Sploh pa nisem bil v stanu še kaj misliti, in svinčeno težka trudnost mi je legala na vse ude.

Podal sem se spet v hišo. Baron je zdaj spal. Hvala Bogu! Pa sem sebi porinil skupaj dva povegana fotelja in se ulegel noter. Cigareto sem si še našel, a dokadil je menda nisem, ker sem v trenutku zaspal ko ubit...

Na to pesem sem se spomnil, ko me je v nedolgo popoldne slučajno zaneslo na Kaimedgan, da se navijem svežega zraka. Tam se šetajo med alejami akacij dekleta, same beograjske služkinje, vsaka s svojim fantom, ki je ponavadi kaplar, ali podrednik, ali žandar. In večina teh deklet so Slovenke. Karone so nekoč polnile tržiški »Fordo Korone«, tako polnijo zdaj vsako nedeljo popoldne beograjski Kaimedgan. Večna pesem našega naroda — služiti! Seveda slovenske služkinje in kuharice so jako cenjene, v vseh malih oglaših lahko bereš, da iščejo služkinjo ali kuharico in — prednost imajo Slovenke! Slovenska kuharica ali služkinja je na njihovi borzi jako iskana roba, ker je — pravijo — solidna in poštena in bogoboječa! Prav tako kakor med financarji in žandarmi moški material.

Vaš človek, mi je dejal neki prijatelj Srb, je za razliko od našega predvsem uradnik, paragraf, služabnik, med tem ko je naš predvsem človek. Zato se vaši ljudje visoko cenijo v službi, ker so baš sila vestni in zvesti. Vaš človek si bo kak pregrešek v službi bolj očitil in bo bolj v strahu, kakor če bi se pregrešil recimo proti svojemu očetu ali materi.

Nasih ljudi je v Beogradu vedno več. Povsod naletiš na Slovenca in vsak je tukaj jako zadovoljen. Veliko zbirališče naših ljudi je seveda tam, kjer se dobi dobra kapljica. Posebno v Franzenstalu v Zemunu. Tam imajo Nemci, ki so se zdavnaj že naselili v te kraje, celo svojo vas in pridruženo izborni vino in še boljše mesnate izdelke: klobase, šunko, jetrnice, krvavice. Ob nedeljah je skoraj vedno vse slovenski Beograd tam in proti večeru se že razlega slovenska pesem tako, da se ti zdi, da si kije v Rošpuhu ali v Peklu. In smo daleč od doma vsi bratje, prijatelji, rojaki — izginejo na mah vse tiste naše skrite in prelepe čednosti in lastnosti, zaradi katerih nas je Cankar po pravici tako zlasal. Tukaj se bliščimo v najlepši luči in čisti kakor kristal, seveda.

Vreme je v Beogradu naravnost prelepo. Sonce nas greje in nebo je jasno kot ribje oko. Ker verjeti ne moremo, da tam v naši lepi Sloveniji dežuje, sneži... Kakor pišejo časopisi. Ta beograjska lepa vreme na se menda tudi vzrok, da si tukaj ljudje ne belijo dosti glave zaradi zime in malokdo pripravlja rezervo drv in premoga. Beograščani je pač Slovan od pete do glave: Komoden, vdan sanjarjenju in prav nič kalkulant, živi tako »časkajuč« iz dnevne v dan. Seveda, ko pritisne mraz, kakor je rečimo lansko zimo, tedaj nastane tekanje in iskanje drv od Poncija do Pilata.

— Ju, za Boga, brate, si videl kaj se je naredilo? Tako zime še nismo doživeli! Kije bi človek dobil kaj drv ali premoga?

— Ali veste, gospod, kje bi se dobil premog? Vi ste Slovenec, tam so veliki premogokopi, tam menda v Trifajtu? (Za Trifajtove nihe ne vé, kakor tudi ne za Ročsko Slatino ali Opatijo, ampak samo za Roj in Abacijo.)

— Čujte, ali je res, da ne morejo dostavljati v prestolnico premoga, ker so vse proge zasnežene? Kaj bo? Kaj bo?

Tako so lansko leto tarnali dan na dan beograjski meščani, ampak si letos skoraj nihče ni preskrbel rezerve, niti trgovci z lesom in drugim gorivom ne. Če ga človek vpraša zakaj ne, bo odgovoril:

— Ah, šta daleko je još zima, ima, brate, vremena!

In kdor je kaj trgovca zaslužil lahko lepe denarce z gorivom. Tako je neki naš rojak postal kar čez noč imovit mož, ki bil predvidel lansko hudo zimo in prijeljal semkaj dosti premoga. Kajti, ko nastane huda stiska ne vpraša nihče no cení.

go sta se držala objeta. Potem pa je povedala, kaj se je dogodilo v graščini. Od tistega strela pa do trenutka, ko je padla slika, je videla in slišala vse...

— Nato, je pravil detektiv, — sem rekel gospodu N., naj se z gospo Tijo kar lepo pelje domov in jutraj pošlje avto po naju, sam pa sem jo urno ubral semkaj. Dobil sem gospoda Hugona na dvorišču, ko si je baš umival glavo na vodnjaku. No, in potem sva imela dolg razgovor. Zgoraj v njegovih sobi. Napisal in izročil mi je tudi pismo na gospo Tijo, v katerem jo prosi odpuščenja. Zelo ginjaivo pismo! Davi pa se je odpeljal v Ljubljano. Tam imava za popoldne dogovorjen sestanek. Povedati vam moram namreč še to, da namerava gospod N. kupiti to graščino. Iz gotovih razlogov, saj razumete...

— Razumem. In tako bo na vse zadnje gospod N. pri vsej tej stvari napravil še dobro kupčijo. Ali pa baron?

— Najbrž oba se je zasmajal Klop.

— Kaj pa, sem vprašal, za-me gospod Hugon pa ni nič naročil?

— O da, pardon! Naročil mi je za vas najlepše pozdrave in da oprostite tistega gavgamelskega špijona...

— Hvala! sem se priklonil. — Sporočite mu enako od mene in da naj oprostí, da ga nisem ustrelil.

Detektiv se je smehljaj. Pred graščino je zatrobil najin avto.

Damske plašče najmodernejšje

gorke in trpežne od Din 300 naprej
modne, s kožuvinno od Din 400
otroške v vseh velikostih od Din 110
damske obleke iz barž od Din 175
jutranje halje iz barhenta in baržuna, otroške igralne in dekliske obleke iz barhenta in baržuna v vseh velikostih, damske in otroške predpasnice iz listra, klota, kretona, batista in sifona, v vseh najnovejših fazonah nudi:

F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.
Oglejte si blago in cene v naših povešanih izložbah!

ZA MIKLAVŽA PRIPRAVLJENA VELIKA IZBIRA PO ZNIZANIH CENAH.

Pismo iz Beograda

»Gori in doli v Belem gradu, šetala je s fantom mladim...«

Na to pesem sem se spomnil, ko me je v nedolgo popoldne slučajno zaneslo na Kaimedgan, da se navijem svežega zraka. Tam se šetajo med alejami akacij dekleta, same beograjske služkinje, vsaka s svojim fantom, ki je ponavadi kaplar, ali podrednik, ali žandar. In večina teh deklet so Slovenke. Karone so nekoč polnile tržiški »Fordo Korone«, tako polnijo zdaj vsako nedeljo popoldne beograjski Kaimedgan. Večna pesem našega naroda — služiti! Seveda slovenske služkinje in kuharice so jako cenjene, v vseh malih oglaših lahko bereš, da iščejo služkinjo ali kuharico in — prednost imajo Slovenke! Slovenska kuharica ali služkinja je na njihovi borzi jako iskana roba, ker je — pravijo — solidna in poštena in bogoboječa! Prav tako kakor med financarji in žandarmi moški material.

Vaš človek, mi je dejal neki prijatelj Srb, je za razliko od našega predvsem uradnik, paragraf, služabnik, med tem ko je naš predvsem človek. Zato se vaši ljudje visoko cenijo v službi, ker so baš sila vestni in zvesti. Vaš človek si bo kak pregrešek v službi bolj očitil in bo bolj v strahu, kakor če bi se pregrešil recimo proti svojemu očetu ali materi.

Nasih ljudi je v Beogradu vedno več. Povsod naletiš na Slovenca in vsak je tukaj jako zadovoljen. Veliko zbirališče naših ljudi je seveda tam, kjer se dobi dobra kapljica. Posebno v Franzenstalu v Zemunu. Tam imajo Nemci, ki so se zdavnaj že naselili v te kraje, celo svojo vas in pridruženo izborni vino in še boljše mesnate izdelke: klobase, šunko, jetrnice, krvavice. Ob nedeljah je skoraj vedno vse slovenski Beograd tam in proti večeru se že razlega slovenska pesem tako, da se ti zdi, da si kije v Rošpuhu ali v Peklu. In smo daleč od doma vsi bratje, prijatelji, rojaki — izginejo na mah vse tiste naše skrite in prelepe čednosti in lastnosti, zaradi katerih nas je Cankar po pravici tako zlasal. Tukaj se bliščimo v najlepši luči in čisti kakor kristal, seveda.

Vreme je v Beogradu naravnost prelepo. Sonce nas greje in nebo je jasno kot ribje oko. Ker verjeti ne moremo, da tam v naši lepi Sloveniji dežuje, sneži... Kakor pišejo časopisi. Ta beograjska lepa vreme na se menda tudi vzrok, da si tukaj ljudje ne belijo dosti glave zaradi zime in malokdo pripravlja rezervo drv in premoga. Beograščani je pač Slovan od pete do glave: Komoden, vdan sanjarjenju in prav nič kalkulant, živi tako »časkajuč« iz dnevne v dan. Seveda, ko pritisne mraz, kakor je rečimo lansko zimo, tedaj nastane tekanje in iskanje drv od Poncija do Pilata.

— Ju, za Boga, brate, si videl kaj se je naredilo? Tako zime še nismo doživeli! Kije bi človek dobil kaj drv ali premoga?

— Ali veste, gospod, kje bi se dobil premog? Vi ste Slovenec, tam so veliki premogokopi, tam menda v Trifajtu? (Za Trifajtove nihe ne vé, kakor tudi ne za Ročsko Slatino ali Opatijo, ampak samo za Roj in Abacijo.)

— Čujte, ali je res, da ne morejo dostavljati v prestolnico premoga, ker so vse proge zasnežene? Kaj bo? Kaj bo?

Tako so lansko leto tarnali dan na dan beograjski meščani, ampak si letos skoraj nihče ni preskrbel rezerve, niti trgovci z lesom in drugim gorivom ne. Če ga človek vpraša zakaj ne, bo odgovoril:

— Ah, šta daleko je još zima, ima, brate, vremena!

In kdor je kaj trgovca zaslužil lahko lepe denarce z gorivom. Tako je neki naš rojak postal kar čez noč imovit mož, ki bil predvidel lansko hudo zimo in prijeljal semkaj dosti premoga. Kajti, ko nastane huda stiska ne vpraša nihče no cení.

Moje Venetian lepilne preparate

dobite samo v

Drogeriji »Adrija«, Mr. ph. S. Borčić

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1

Elizabeth Arden

Hm, ali znati je treba, je rekel tisti, ki je prodal miren za repo, pravi naš pregovor.

V splošnem pa Beograd spreminja svojo zunanost vsak dan spet. Na vseh koncih in krajih rastejo pet, šest, sedem in celo večnastropne palače. Ko bo zvezan s Pančevom in Zemunom z mostovi bo čez noč velemost. Na Terazijah blešči že sedaj nešteto električnih reklam in ni več daleč čas, ko postanejo naša city. Tudi ulice tlakujejo. Tisto kamenje, ki je leta in leta ležalo ob hodnikih gre počasi v delo in stara turška kaldra izginja, nastaja pa moderna, čista, in elegantna asfaltirana ulica, ki je za nežne nožice lepih Beograjčank, posebno ob dežju, ko se v nji reflektirajo neštete barvaste lučke raznih reklam, naravnost prekrasen podstavek. Boge tukaj v Beogradu gleda človek ženskam rajši v nožice nego v obraze, ki so nenavadno kričeče našminkani in napudrani, da se ti skoraj gabi. Lahko bi dejal, če izvameš kakšen lep par nog, da lepih žensk tukaj ni. No, bomo videli kakšen bo rezultat za kraljico lepote — miss Jugoslavijo — ki ga je razpisalo »Vreme« in ki je menda vzbudilo precej zanimanja. Jaz ne verjamem, da bo kaka Beograjčanka deležna prve nagrade. Ji bodo pa že naša dekleta delala konkurenco!

V modi pa prevladuje tukaj krzno in škornji. Ah, kar na Moskvo in matuško Rusijo te opominjajo te, v vsakovrstne kožuhe in škornje obute damice, da jim komaj nasek moli iz njih »pelca« na katerega so tako ponosne, da ti o drugem sploh ne govorijo in se takoj strašansko užalijo, če ne opaziš ali če nimaš smisla za njihovega »medveda«, »polha« ali »hermelina«, ki je seveda samo spretno prebarvan zajec.

Družabno življenje je v polnem teku. Kavarni so nabito polne. Koncerti vsespovsod. Dancinji in zabavišča dobro obiskana. V kinematografih gneča, in se ne preline do blagajne, da bi si kupil vstopnico. Le gledališča (razen operete) čakajo na obiskovalce. Opera je prazna in tudi drama (razen ljudskih iger) ne vleče. Direktorji in gledališki igralci skomigajo z rameni in vzdihujejo »kriza — kriza«. Iščejo jo povsod: v literarni produkciji, v konkurenci kinematografa, radia, v dekadenci kulture, v pretiranem zanimanju za sport in vseh mogočih koncih in krajih, poskušajo jo sanirati na ta in oni način, krpajo tu, krpajo tam — pravega vzroka in pravega leka vendarle ne morejo najti. Zdi se pa, da se je teater v formi kakršnega nam se danes predstavlja, preživel in da mora poiskati nove poti. Zato pa je menda treba predvsem sposobne voditelje, ki bi znal usmerjati iskanje pravilno in ki bi predvsem znali odkopiti novega igralca, novega režiserja in novega literata. Stari birokrati, profesorji, bivši policijski komisarji in kdo vse pri nas dandanes ne vodi teatra, niso zato sposobni. Mora priti človek, ki bo občutil puls današnje dobe in bo znal pogledati v dušo sodobnega človeka, da mu da hrano, ki jo le-ta potrebuje. Morda bo novi gledališki zakon, ki bo kmalu izšel in ki bo dal teaterskemu delovanju več svobode (predvsem bo ukinil vse te, svobodni razmah, zavirajoče takse in dovoljenja) pripomogel k pametnejšim in boljšim iniciativam. Čim več privatne iniciative, tem manj igralskega proletarijata in upravnege diletantizma.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Seveda lepih idej imamo Jugoslovenci silno mnogo, samo primanjkuje nam najvažnejše reči — kapitala — da jih realiziramo. Vendar nova doba obeta nove, lepše čase.

Kraljestvo mode

Umetnost štedenja

Malo je žen, ki ne bi obžalovala prejšnje enostavnosti oblek, dasi je letošnja moda v vsakem oziru zanimiva in popolnoma v stanju povdariti lepoto stasa (ali, kar je še važnejše, zakriti njega nedostatke). Razen tega se novi modni stil v svoji bogatosti prijetno razlikuje od »pokojne« garconne — linije, ki je lepote žejnemu očesu že presedela po svoji okorni neženstosti. Neštivilne so prednosti nove mode; pomankljivost ima samo eno: draga je. Dolga krila za popoldne in zvečer (nedvomno najvažnejši predpis nove mode), viseči konci, serpentine in volani, zvončasta oblika — vse to zahteva za eno samo obleko tolikšno množino blaga, kolikor smo ga prej porabili za najmanj dve. Obenem pa se je seznam modnih blagov pomnožil za nekaj markantnih, a dragih novosti.

Za ženo, ki je primorana štediti, je torej velikega pomena, če zna povečati svojo garderobo z modernizacijo starih oblek, kar ni tako težavno kot se zdi na prvi pogled. Letos se namreč visoko ceni kombiniranje različnih blagov. Pomagamo si torej lahko z umno sestavo barv in blaga.

Največjo pozornost zahteva t. zv. »mala obleka« lanske sezone, ki se nosi pod plaščem ali kožuhom in izgleda na prvi pogled še precej moderna. V resnici pa jo je treba popolnoma predelati, da zopet postane sodobna. Na naši prvi skici kažemo tako obleko, katere krilo je prekratko, živovt predolg, njen enostavni V izrehek pa se ne strinja z novo modo, ki zahteva skrbno in mikavno opremo okoli vratu. Tu se poslužimo široke, v sredi nabrane proge, ki stori, da izgleda život krašji in obenem podaljša krilo. Izrehek in rokave opremimo z enostavno svetlo garnituro.

Še večje možnosti prenarejevanja nam nudijo juperske obleke, ki so šele letos končnoveljavno prišle iz mode. Gornji del take obleke moramo predelati, tako da se tesno prijemlje telesu; treba ga je tudi primerno skrajšati. Krilo take obleke, ki je navadno nagubano, razlikamo in ga potem z lahko zvončasto ukrojimo. Podaljšek preskrbimo s progo iz tula, ki se ponavljiva v obliki nabranih rokavov. V tem primeru je zelo aparen kroj krila, ki je v sprednjem in zadnjem delu daljši, kakor na obeh straneh. Takšno prenarejeno obleko kaže naša druga slika.

Tudi plašč je spremenil svojo obliko. Všeite zvončaste dele starega modela moramo odstraniti, zarezati, ki smo jih tako povzročili pa zakrijemo s programi iz robčkov, ki se v lepem loku nadaljujejo preko boka. Lanski dolgi in ozki kožuhovinsti ovrtniki s pomočjo manšet predelamo v ovrtnik, ki je visok in bogat, nabrane rokave pa naj zaključuje le ozki trak kožuhovine. (Zadnja slika).

Da se izognemo stroškom nove večerne obleke, nam pomaga kakšna stara toaletta v obliki žakija ali košulje, kakor se je

nosila pred nekaj leti. Serpentinaste dele iz georgetta ali gaze v barvi obleke pritr-dimo okoli krila in dobili smo večerni model najnovejšega stila! (Prva slika v zadnji vrsti).

Iz vsega tega vidimo, da se ni posebno težko prilagoditi novi modi, tudi če niso finančna sredstva dovolj izdatna. Glavno je pač: dober okus in dar spretnega kombiniranja.

Četverodelni turistovski kostum

Je nov in posrečen domislek športne mode. Preko knikerbokerice (hlače za smučanje ali izlete v gore) nosimo pleten pullover

ali pa se poslužimo novega slip-in-jumperja, ki se nosi pod pasom v hlačah in tako povzroča kratkoživoten izgled (kakor to zahteva nova moda). V hladnem vremenu oblečemo prepasano jopico iz istega blaga kot hlače, a vrat ovijemo z volnenim šalom. Na potovanju pa kostim dopolnjuje v sredi zapeto krilo, ki se nosi preko hlače.

Pred nakupom moških zimskih oblačil oglejte si velikansko zalogo v konfekcijski industriji **Josip Iv nč** LJUBLJANA, Dunajska c. št. 7. Lastni ročni izdelki! Cene brez konkurence!

Trajno, vodno in navadno ondulacijo

dnevne in večerne frizure, barvanje las in vsa lasna dela najbolje izvršuje

ENGELBERT FRANCHETTI irizer za gospode in dame Ljubljana, Dunajska cesta 20 nasproti kavarni »Evropa«. 14616

Dame pozor!

Za Miklavža

od 1./12. do 6./12. 1929

50 svil. in voln. oblek po Din 100 —
50 " " " " " " " " 200 —
50 " " " " " " " " 300 —

Ne zamudite redke prilike!

P. Maždič,
Ljubljana

Aleksandrova cesta št. 1

Bluza v krilo!

Moderna bluza se nosi pod pasom v krilu, kar pomeni, da se je moda vrnila k predvojnim modnim slikam. Zato je tudi v prejšnji bluza postala bolj ženska in bolj

komplikirana; tu se poslužujemo že davno zavrženih azurjev, vezenin, naborov, robčkov, dolgih vrst gumbov, čipk, jabotjev, kakor so jih poznale že naše matere. Tudi so bluze vedno svetlejšje od pripadajočih kostimov. Nekaj zadnjih modelov te vrste kaže naša slika.

Volnene nogavice no cinižnih cenah pri **J. Höfler, Miklošičeva 14**

A T E L J E
ZA NOTRANJO
ARHITEKTURO
ING. ARH. J. OMAHEN
ING. ARH. D. SERAJNIK
LJUBLJANA
KOLODVORSKA
ULICA ŠT. 28/II

Če boste uporabljali **KOLINSKO CIKORIJO**, si boste ohranili zdrave živce. In zdrave živce v današnjih časih potrebujemo vsi. Zato opozorite Vaše gospodinjice, da kupujejo samo **KOLINSKO CIKORIJO**, ki je izredno hranljiva.

Za Miklavža najlepše vrtnice, nageljčke, kakteje in druge cvetlice v cvetličarni **Ivan Šimenc, Ljubljana, Selenburgova ulica.** 14590

Ostanke

manufakturnega blaga nabavite za

Miklavža in Božič

najceneje pri

JULIJ JANČIGAR, Dunajska cesta 17/I.

100 Din pri plašču

prihranite ako ga kupite le v trgovini

Tomšič, Sv. Petra c. 38

Dobite tudi zelo močne moške triko hlače in srajce po 29 Din. Enako rokavice, nogavice, kravate in vso drugo manufakturno po izjemno nizkih cenah. Dobro blago in nizke cene to so Vaši odstotki! 16588a

„Pyrota“ v Celju

edna tvornica raket v Jugoslaviji, ima v zalogi in prodaja najcenejše in najboljše:

Čudežne svečke

za Božič, rakete, žabice, petarde (topiče), brizgace (šišalce), beng, vzgallce, baklje za bakljade, aparate proti vplomu itd.

Zahtevajte novi cenik za l. 1929.

dežju, vetru in snežu

NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzota in vlažnost od- vzemajo vašo kožo; trajno za kožo važne hranilne sestavine in pospešujejo s tem prerano nagubano- nost obraza. Vaša koža pa potrebuje svečega zraka. Tu vas varuje NIVEA-CREME pred ne- ugodnimi vremenskimi vplivi. Samo NIVEA- CREME vsebuje EUCERIT. Ta obvaruje nežno kožno stanišče osušeno in prepreči nastajanje gub in rug. — Doze po 3, 5, 10 in 22 Din. — Tube po 9 in 14 Din.

NIVEA-CREME prodajne v kodo in ne ostanja nikakega bleška.

Odpremo skladišče:

MARIBOR - MELJSKA CESTA 56.

Zdravniška posvetovalnica

G. V. G. p. S. J. ob B. J. Motite se, če mislite, da je naša »posvetovalnica« nekaka »posredovalnica« za priporočanje in razpe- čevanje farmacevtskih in kozmetičnih pre- paratov. V privatno korespondenco se ne spuščamo. — G. M. R. v M. Vzrokov je lah- ko več. Pojav lahko temelji na lokalnih od- nošajih, je pa lahko tudi izraz splošnega obolenja. V prvem primeru so zopet lahko vzroki notranji ali zunanji. Če del te veli- ko pri električni luči, osobito, če je jaka in če delate v njeni bližini, je čisto mogoče, da bo v njej, ki vsebuje mnogo ultravijole- tnih žarkov, iskalni vzrok. Zdravljenje je po- dano v tem primeru ob sebi. Ne izpostav- lajte se taki luči, omejite delo, na oči pa mrzle obkladke čez noč, event. namažite rahlo robove vek z 1% borovim belim vaze- linom. — G. M. M. v L. Kjerkoli dopušča prostor in razmere, naj bi spal vsak sam zase v svoji zračni in svežli sobi in najmanj vsak sam v svoji postelji. Če postavljate dve postelji, druge ob drugo je nehižje- nično, iz slo razlogov neprimerno in vrh vsega še skrajno neokusno. Če velja to na- čelo že za zdrave ljudi, velja tembolj za bolnike. Prav tako je seveda tudi obsojati, da leži zdrav človek zraven bolnega v isti postelji, s čimer prizadeva bolniku nepri- like in mu nehoti stopnjuje trpljenje, sa- memu sebi pa kviri zdravje, a si tudi v gotovih primerih lahko nakopije bolezen in smrt. Kar velja za odrasle, velja v nezmaj- šani meri tudi za otroke. Otok naj spi sam. Ležišča na tleh ali blizu tal niso priporo- čljiva, že zato ne, ker jim manjka venti- lacije od spodaj, ne glede na prah in nesna- go. Ležišče bodi ne le snažno, ampak tudi zračno, odeja rahla, prodorna. Pernica ni priporočljiva. — G. F. Š. v M. Ne naseđajte premetenim sleparjem. — G. D. Z. na B. p. S. Zal ne poznamo takih sredstev. Edino zdravilno sredstvo, ki pa, žal, tudi mnogo- krat odreže, je prisilna vsaj 1—2 leti traja- joča abstinenca. — G. J. N. v B. Guhe na obrazu ne nastanejo zbog navedene bolezni, glede katere ni moči podati nobenega na- sveta, ker bolezen lahko zdravi samo zdrav- nik. — G. M. P. v Z. Radi vam verujemo, da vas ti in oni, verjetno zgolj duševno na- stali pojavi begajo, motijo, vznemirjajo in vas delajo nesrečno. Vsekakor ne smete svoje bolezni gojiti. To poženje in z njo združeno posebno slast, če se je tudi ne za- vedate, treba korenito zatreti. Svetujemo vam, da je najboljši, če vstopite za nekaj tednov na živčni oddelek splošne bolnice v Ljubljani. — G. M. L. v R. Kar opisujete, so verjetno kocianske uši. Poskusite se na- mazati parkrat s sledečim mazilom: beta- naftol 5 gr, masti 50 gr. Drugi dan se dobro nadrgnite z milom, se skopljite ali vsaj umijte s toplo vodo in se potem še na no- vo namažite. Če bi to ne pomagalo, prosite zdravnika, da vam napiše dvadestotno belo precipitarno mazilo. — G. J. G. v D. p. C.

Zobni atelje

Albine Forster
v Dolenjem Logatcu

se preselil v svojo novo hišo (prva poleg občinske) ter bo v svrhu renoviranja od 2. do 5. de- cembra zaprt. 14562

Ali še ne veste

da nastanejo bolečine v želodcu in čre- vesu, hemoroidi, glavobol, nervoznost, nespečnost, slab apetit vsled neurejene prebave, katero sigurno in uspešno ozdravi obče priznani Figol eliksir. Prepričajte se čim prej, da uredi pre- izkušena zdravilna specialiteta »Figol eliksir« vašo prebavo in vas na ta na- čin privede do ugodnega razpoloženja.

»Figol« proizvaja in razpošilja s po- što proti povzetju obenem z navodilom o uporabi lekarna dr. Semedič, Dubrov- nik 2/43.

Originalni zavojček z omotom in poštno, 3 steklenice Din 105, 8 ste- klenic Din 245, a ena steklenica Din 40. Uspešno delovanje »Figola« potrju- jejo vsakodnevne zahvalnice.

Javna zahvala.

P. n. lekarna dr. Semedič, Dubrovnik 2/43. Pred štirimi meseci sem začutil bolečine v želodcu, tako da sem izgubil vsak tek do jedi.

Z uporabo »Figola« me je želodec prenehal boleti in po štirih mesecih sem zopet zadobil tek. Hočem se vam zahvaliti za zdravilno pijačo »Figola«, ki je za želodec najboljši sredstvo in ki ga bom povsod imel v spominu.

Z velespoštovanjem Hamid Mutić, sahadžija, Poča, 14. septembra 1928.

V 17 BARVAH

je razstavljen novi, mali, prenosljivi, kvalitetni pisalni stroj

„ERIKK“, v izločbah trvdke

THE REX CO., Ljubljana

Gradišče 10 (za dramskim gledališčem)

Krasno, koristno in moderno darilo za Božič in druge prilike.

14603

Za Miklavža

kupite najceneje igrače v

BAZARJU

S. STUPICA, LJUBLJANA,

Vodnikov trg 5 — Sv. Petra cesta 7.

Din 8.— Oglejte si zalogo! Din 12.—

Za Miklavža!

kupite poceni raznovrstne moške in deške oble- ke, zimske suknje, perilo in pletenine kakor tudi raznovrstno manufakturno blago edino le pri evdki

Josip Olup

ker moje geslo je, dobro blago, nizke cene.

LJUBLJANA, Stari trg št. 2,

na vogalu.

Salonit

cementno azbestni škrit

je za pokrivanje zgradb naj- boljši material.

Miklavž

lahko izbere najrazličnejše ostanke po skrajno nizkih cenah, kakor tudi drugo primerno manufakturno blago za svoje darovance pri

OBLAČILNICI ZA SLOVENIJO

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7.

Primerna

Miklavževa darila

Ign. Žargi - Ljubljana

Sv. Petra c. 3 in 11. 15659

Sprememba voznege reda

na avtobusprogi Ljubljana-Blagovica,

Vranks.

Avtobus odhaja iz Ljubljane ob delavnihih

ob 11.30 in ob 16. popoldne.

Ob nedeljah in praznikih ob 8. 12. in ob 16

popoldne ter 19. zvečer.

Vozni red proti Ljubljani ostane nespre-

menjen. 14642

Avtobus podjetje Adamčič

Kožuhovinaste plašče

že od Din 2500.—

dalje v veliki izbiri nudi ceni. damam

trvdka

L. ROT, Ljubljana, Mestni trg 9

Zaloga vseh vrst krzna po solidnih cenah

Strojenje, barvanje, izdelovanje

kožuhovine.

Sport

Glavna skupščina Jugoslov. saveza hazene in ženskih sportov

Prenos sedeže savezne uprave v Zagreb — Zbor saveznih hazenskih sodnikov se seli v Beograd — Zanimiva konstatacija delegatije Atene o delovanju dosedanje uprave JHSA.

Nedavno se je vršila glavna skupščina JHS, ki jo je vodil podpredsednik g. Nikolić iz Beograda. Uvodoma je moral konstatirati, da je nivo hazenskega sporta v naši državi v tekočem letu znatno padel. V tej poslovni dobi je prišlo do raznih velikih sporov, ki jih savezna uprava ni znala ublažiti oziroma izgladiti, zaradi česar je hazenski sport veliko trpel. Zlasti je zapustil globoko vrzel v našem sportu spor med JHS in zagrebškimi hazenimi podsavezom zaradi lamskih dogodkov ob priliki tekme za državno prvenstvo med zagrebško Concordijo in ljubljansko Ilirijo in dogodkov, ki so jim sledili, ki ga sedanja uprava zaradi pomanjkanja avtoritete ni znala likvidirati, zaradi česar je njeno delovanje v tej zadevi bilo samo v škodo sportu. Tekmovanje za državno prvenstvo je zaradi njene neposobnosti ostalo za letošnje leto odprto. Dotaknil se je v svojih izjavah tudi neagilne in slabega poslovanja beograjskega hazena podsaveza, ki je moral v svrhu saniranja razmer v svojem delovanju na zahtevo savezne uprave sklicati izredno skupščino. Ta pa je v vsakem oziru uspešna, kajti v novi upravni odbor se je pritegnilo mnogo prejšnjih sposobnih in agilnih delavcev, ki jamčijo, da bo njih delovanje usmerjeno v izboljšanje razmer v hazenskem sportu na teritoriju BHPa in v napredek istega.

Po izvolitvi skupščinskih funkcionarjev je verifikacijski odbor ugotovil glasovalno pravico 23 klubov, dočim je odločil mnogim klubom s teritorija BHPa, ki niso zadostili raznim dolžnostim.

Od 48 klubov, ki so člani JHSA ni bilo torej na skupščini pravomerno zastopanih niti polovica; klubi iz Slovenije pa so pokazali svojo visoko disciplino, kajti vsi oni, ki so imeli glasovalno pravico, so bili po svojih delegatih zastopani. (Ilirija, Maribor, Mura, Atena, Sava, Javornik, Celje, Ptuj).

Zapisnik zadnje redne skupščine je bil sprejet s konstatacijo, da sedanja uprava ni izvršila mnogih nalog zadnje glavne skupščine (odigranje državnega prvenstva; uvedba rokomet; tiskanje pravil JNS in pravil igre; razdelitev kolanj drž. pravkom za l. 1927. in za l. 1928.; obvestitev raznih oseb, ki so stekle veliko zaslug za hazenski sport, da so bile na zadnji redni skupščini JNSA izvoljene za častne člane; prošnja Nj. Vel. kraljici Mariji za protektorat nad JHS; izmenjava prostih kart med funkcionarji JHS in JNS za vsa tekmovalja, itd.).

Tajnikovo poročilo

beleži v tekočem letu za savezno upravo absolutno negativen uspeh, ki je posledica nezdavnih razmer v našem sportu, katerim so se pridružile tudi osebne difference med posameznimi organi uprave. Finančno stanje uprave je bilo zelo kritično, zaradi česar se ni mogla odločiti za organizacijo večjih prireditvev. Da izboljša nekoliko svoje finančno stanje je uvedla savezni davek (50 para na vsako vetopnico), ki pa je prinesel malo dohodkov, kajti v polni meri je tozadevno zadostil dolžnostim samo Ljublj. hazena podsavez, dočim od ostalih dveh podsavezov ZP in BPA ni uprava prejela ničesar. Uprava je bila v pogajanjih s čehoslovvaškim Savezom hazene in ženskih sportov za realizacijo dvomatcha. Pogajanja so bila ugodno zaključena toda v začetku je molčestnost Rokomet, nato pa nedelavnost naše uprave zakrivila, da je dvomatch padel v vodo. Izvedbo državnega prvenstva je uprava sistirala v glavnem zaradi nesigurnosti dovoljnega finančnega izida. Tekmovalja med reprezentancami mest za Stefanovičev pokal so se ugodno razvijala, formalna pogreška v BHP in pozna sezona sta zakrivila, da se tekmovalja niso končala.

Zunanje vezi je imela uprava s internacionalno žensko federacijo in s savezi sodnih držav, notranje vezi so obstojale v glavnem samo z LHP.

Kljub tem skrajno slabim dejstvom se je število novega članstva povečalo za 13 na 48. Velik vzrok nedelavnosti dosedanje odbora sta bili demisijski predsednikov ge. Pajničeve in g. Dramičanina, kakor tudi dejstvo, da se predsednik JHS ni udeležil niti ene seje, zaradi česar so vse seje zadnjega časa bile nesklepne in je moral preostali odbor izvoliti tročlanski odbor s pooblastilom, da vodi agende do glavne skupščine. Poročilo konstatira, da je zlasti mariborski, ljubljanski in beograjski tisk podpiral hazenski sport, v prvi vrsti pa omenja ljubljanski dnevnik »Jutro«, službeno glasilo JNS in mu v imenu skupščine izreka zahvalo.

„Kam pa hitiš Franc!“

»Grem v gramofonsko trgovino v bližini kolodvora.« Ni ti potreba iti tako daleč, ker gramofonska trdka se je preselila na Miklošičevo cesto 20 v Okrožni urad, tam dobiš vsakovrstne gramofone in plošče.

»Potem pa nimam daleč in grem kar tja.«

„Tebnik“

Josip Banjai

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20.

V palači Okrožnega urada.

15678

Poročilo tehničnega referenta

je vsebovalo konstatacijo, da uprava ni mogla aranžirati nobene reprezentativne tekme; odigranje drž. prvenstva je bilo sistirano; izdelane so bile pozicije tekmovalja za Stefanovičev pokal, ki se pa tudi ni moglo izvršiti.

Blagajna je v glavnem črpala sredstva iz članarine in saveznega danka. V polni meri je temu zadostil samo LHP, dočim BHP ni poslal savezni blagajni niti vpisnine in članarine svojih klubov, niti saveznega danka. Kljub temu se je dolg JHS značil za 2500 Din na veoto okrog 10.000 Din.

V debati,

katero se je udeležilo mnogo delegatov, (gg. Cuvaj, Betetto, Nikolić, Sanein, Kern, Schneller in organi odstopajoče uprave) je bilo poudarjano, da je uprava slabo poslovala in zelo malo delala. Zagreb je radevolje pripravil povrniti se v JHS in nuditi skupno pomoč za napredek hazenskega sporta, kajti on je nekak most med Ljubljano in Beogradom. G. Betetto je povdarjal, da savezna uprava ni imela zadostne opore pri klubih in podsavezih. Tiskovni referent JHS, G. Kern je izjavil, da bi bilo pisanje o hazeni v tekočem letu z ozirom na razmere v savezni upravi samo škodljivo hazenskemu sportu.

Na predlog revizorja g. Betetta je bil po deljen odbor auditorij s konstatacijo, da ni izvršil nekaterih važnih sklepov, ki mu jih nalagajo pravila in sklepi glavne skupščine.

Pred volitvami

je teh. referent g. Schneller poročal o razgovorih ki so se vodili med funkcionarji hazenskega sporta iz Zagreba, Beograda in Ljubljane v svrhu prenosa sedeža saveza v Zagreb. Po tozadevni stvarni debati je soglasno bil spremljen § 2. sav. pravil v pogledu sedeža savezne uprave in sprejet sklep, da se uprava prenese v Zagreb.

Ga. Krotova je izrekla z ozirom na kritiko o delovanju odstopajoče uprave zanimivo konstatacijo, da je pogrešala telesovzgojni zdravstveni moment v delovanju JHS, in je apelirala na bodoči odbor, naj to vprašanje temeljiteje prouči.

Po zagrebškem delegatu g. Cuvaju predložena lista novega odbora je bila soglasno izvoljena. Izvoljeni so bili: Predsednik dr. Prebeg, podpredsednik gg. Nikolić (Beograd), dr. Riboli (Z), Schneller (Ljubljana); tajnik I. g. Radošević tajnik I. Dognanović; blagajnik g. Vidmajer Ljubo; teh. referent g. Cuvaj; odborniki: gg. Haiman, Kepert, Cajzberger, Breberina, Stetić, g. Sudar, ga. Vidali, dr. Černe; nadzorni odbor: gg. Zaugl, Mardešić, Kovač.

Zagrebški delegat g. Cuvaj je postavil več zanimivih predlogov, ki izpreminjajo upravno razdelitev JHS in ki so bili vsi soglasno sprejeti: 1. JHS se razdeli na dva upravna področja: vzhodni in zapadni podsavez, ki sta razdeljena s črto. Slav. Brod-Split. Sedež prvega je Beograd, sedež drugega pa Ljubljana. V ljubljanski podsavez spadata tudi teritoriji bivšega ZHP-a v Zagrebu; 2. V vsakem mestu, kjer se nahajajo vsaj trije klubi, se osnuje medklubski odbor, v mestih z manjšim številom klubov določata podsaveza svojega eksponenta. 3. Sedež zbora hazenskih sodnikov se prenese v Beograd. 4. Novi upravni odbor mora do 15. februarja 1930. izdelati nova pravila in nato sklicati izredno skupščino.

Med eventualijami

je skupščina obravnavala vprašanje črtanja ASK Primorja iz članstva in ki to vprašanje prepustila v rešitev novemu upravnemu odboru. — V bodoče ne more uprava JHS sprejeti nobenega kluba, dokler ne plača JHS-u vpisnine in članarine. — Za TKD Ateno je bila verifirana s pravico takojšnjega nastopa gđ. Godler, čije verifikacije je ljublj. hazenski podsavez zavajeval.

Po ostri debati, pri kateri je bila večina delegatov mnenja, da je uprava LHP neupravičeno kaznovala SK Muro z globo 400 dinarjev zaradi nenastopa pri ponovno diktriranih prvenstvenih tekmah proti Iliriji in Mariboru, je bilo ugodno protestu SK Mure in so bile prv. tekme Mura : Ilirija in Maribor : Ilirija verifirane s 6 : 0 za prvoimenovani družini, kazen 400 Din pa črtana. S tem si je družina Mure priborila prvenstvo Slovenije za l. 1929. — Za službeno glasilo JHS so bili določeni dnevnik: »Jutro« (Ljubljana), Jugo-sport (Beograd) in Jutarnji List ter Novosti (Zagreb).

Skupščina je končala v popolnem soglasju pristojnih delegatov z željo, da bi novi upravni odbor usmeril svoje delovanje v procvit hazenskemu sportu v naši državi.

Nato se je vršila še kratka skupščina Zbora hazenskih sodnikov v Beogradu, ki je za novo poslovno dobo izvolila naslednji odbor: predsednik: g. Nikolić, tajnik: g. Ninković, odborniki: gg. Schneller (Ljubljana), Cuvaj (Zagreb), Hauke in Joksić. SS.

Grožnja ali kaj?

V »Jutarnjem Listu« čitamo, da se je na glavni skupščini Haška, ki se je vršila pred par dnevi razpravljalo tudi o postopanju delegatov ljubljanskih klubov na zadnji skupščini JNS in da je bilo soglasno sklenjeno, da se naloži novemu odboru dolžnost, da skupno z ostalimi klubi dostojno odgovori na takto postopanje proti Zagrebčanom.

Skoraj nam je zastala sapa, ko smo čitali gornji sklep, ki so ga storili oni sportniki, ki so baš na zadnji skupščini JNS apelirali na sportno zavednost delegatov ter prosili, naj se pusti sedež JNS v Zagrebu. Ali je mogoče sportna zavednost to, da se pripravljajo bojkot onih klubov, čiji delegati so se poslužili v pravihli utemeljene pravice, da po svoji najboljši vesti oddajo svobodno svoj glas komurkoli. Naši delegati so odšli v Zagreb popolnoma nezveani. Pokajali se niso niti z Zagrebčanmi niti z Beograjčani. Poslušali so argumente, ki so jih iznesli razni govorniki ter se odločili — za Beograd. Sedaj pa jih čaka od

strani Zagreba huda kazen — bojkot.

S svojim sklepom so Haškovi, ki ji je Slovenija vedno sprejela z velikimi simpatijami, dokazali, da oni ne poznajo sportne zavednosti in da so bili motivi, ki so vodili Zagrebčane pri njihovem ostrem odporu proti prenosu sedeža JNS v Beograd, vendarne drugačni nego interes našega celokupnega nogometnega sporta.

Naši klubi se tei grožnji ne bodo ustrašili. Mnogokrat jih je Zagreb prepustil samim sebi, pa kljub temu niso propadli. Prihajali bodo k nam pač oni klubi, ki poznajo sportno zavednost in ki vedo, da je naloga sporta telesna vzgoja naše mladine in ne izpolnitev pretiranih ambicij gotovih krogov.

OBLEKE ZA PLES

Najprimernejša
Miklavževa darila!

Tovarniška zaloga damskih in otroških predpasnikov v vseh velikostih.

Sam najnovejši dunajski izdelki!
Cene skrajno solidne.

Se priporoča specialna trgovina za dame in otroke.

M. Kristofić Bučar
Ljubljana, Stari trg 9.

OBLEKE ZA PLES

Tek uedinjenja

Danes ob 16. uri se vrši skozi mesto »Tek uedinjenja«, ki ga v drugič priredi ASK Primorje pod pokroviteljstvom bana g. inž. Dušana Serneca.

Start bo točno ob 16. uri pred palačo Kreditne banke in cilj pred Narodnim domom.

Tek, ki je lani vzbudil med občinstvom mnogo zanimanja, bo brezdvoma privabil tudi danes maso občinstva, da prisostvujejo boju atletov za osvojitve pokala, dragocenega darila bana dravske banovine. Prvi trije plasirani v vsaki skupini pa prejmejo spominske plakete.

Darila so razstavljena v izložbi Zvezne knjigarne na križišču Aleksandrove in Selenburgove ulice. Pokal je izdelala po načrtu g. arh. Spiniča trdka Fuchs, spominske plakete pa so po načrtu kiparja g. Kalina izdelale Strojne tovarne in livarne.

Program tega je zelo obsežen. Tekmovala bo na dveh progah v celoti 12 skupin, ki so razdeljene po starosti in dosedanjih uspehih tekmovalcev. — Najzanimivejši bo boj skupine, v kateri se bodo na daljši progi borili za osvojitve pokala naši najboljši atleti. Bila se bo borba med Beogradom (olimpijonom in večkratni rekorder Stefanović), Zagrebom (Kumer), Celovcem (Sussutti) ter Ljubljano (Sporn, Slapničar, Perko i. dr.). Istočasno bo to borba starih rivalov Primorja in Ilirije. Oster boj se obeta tudi v skupinah mlajših, kjer sta Ilirija in Primorje zastavila vse najboljše moči.

Ob 15.30 se bo v vogalni dvorani restavracije Zvezda ob prisotnosti zastopstev oblasti in sportnih organizacij, vršilo svečano podpisovanje vseh tekmovalcev v že lani uvedeno zlato knjigo, ki jo je poklonil tedanji veliki župan dr. Vodopivec, nakar se bo zmagovalcu poklonil pokal, ostalim pa spominske plakete.

OBLEKE ZA PLES

iz najfinejših črnih spec. kamgarnov, kakor tudi Marengo in modro blago v veliki izbiri, najfinejše in najcenejše

PRI NOVAKU

Ljubljana Kongresni trg 15.

SK Ilirija : ŽSK Hermes

Danes ob 14.45 bo na igrišču Ilirije prijateljska tekma med Hermesom in Ilirijo. Srečanja obeh moštvo so bila vedno zelo zanimiva in je pričakovati tudi danes napete tekme. Ilirija bo nastopila v kompletni postavi. Napad bo vodil bivši igralec splitskega Hajduka Knežević, ki se je prijavil za Ilirijo. Hermes nastopi v najmočnejši postavi in je pozval Ilirijo na tekmo, da dokaže, da niso njegovi uspehi tekmo zadnjega časa le slučajni. Moštvo Šiskarjev je bilo vedno na glasu kot izredno kombinatorno in je posebno njihov napadni kvintet pokazal dostikrat naravnost vzorno kombinacijsko igro.

Kot predigra se vrši ob 13.45 na istem igrišču

prijateljska hazenska tekma sevnške Save in Ilirije.

Družino Save bomo videli tokrat prvič v Ljubljani. Bavi se aktivno s hazeno šele prvo leto, vendar pa je že v svojih prvih nastopih proti našim vodilnim klubom dosegla pomembne uspehe, ki ji prerokujejo lepo bodočnost.

Vstopnina za obe tekmi skupna.

Službene objave LNP. (Iz seje upr. odb. 29. XI.) Soglasno se vzame na znanje poročilo delegatov LNP na glavni skupščini JNS v Zagrebu. SK Jadran se poziva, da z ozirom na objave v časopisih v roku treh dni doprineše LNP pismeno prijavo proti osebam, ki so soudeležene pri kapranju igralcev, kakor tudi ev. dokaze. ISSK Mariboru. SK Rapidu in SK Svobodi v Mariboru se dvigne zabrana igranja za l. december ter se jim dovoli nastop na turnirju mariborskih klubov. Dopis SK Železničarja od 18. XI. glede odškodnine za pokojnega igralca Paulina se odstopi JNS. Odobri se prijateljska tekma SK Ilirija : ŽSK Hermes dne 1. XII. Dvoli se gostovanje igralcu Kneževiću, člana SK Hajduka, pri SK Iliriji dne 1. XII. Tajnik I.

S. K. Slovan (zabavni odsek). Plesne vaje vsak torek ob 20. pri Jerneju (nasproti tovarne Polak). Vabijo se vsi člani in prijatelji kluba.

S. K. Slovan (težko - atletična sekcija). V ponedeljek ob 19. zopet redni trening v telovadnici na Poljanski cesti. Nove priave se sprejemajo istotam. Dostojan telovadnico bodo imeli samo oni, ki položijo 20 Din za pristopnino takoj pri vpisu. To velja tudi za stare člane.

Pri Mraku na Rimski cesti

danes izborne domače krvavice. Fina štajerska portogalka. 14652

Smučarski klub Ljubljana ima v sredo 4. decembra ob 20. šestanec vseh članov in članic v damski sobi kavarne »Emona«. Dnevni red: Razprava o otvoritvi klubove koče v Planici (Tamar) in kratko predavanje g. Delkina o orientaciji v zimi.

ZSK Hermes. Za današnje tekmo proti Iliriji naj bodo naslednji igralci točno ob 14. v garderobi na igrišču Ilirije: Burja, Serneć, Marinko, Košenina, Kos, Glavič, Zafokar, Trobevsček, Puba, Svetić, Klančnik, Molko in Rafko. Prihodnja seja centralnega odbora bo v četrtek dne 5. t. m. pri Štepiju. Pozivajo se vsi člani smučarske sekcije, da javijo svoje naslove na naslov tajnika gosp. Jegliča. Istotam se sprejemajo tudi novi člani in članice, ki se želijo v letošnjem letu posvetiti zimskemu sportu.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes dopoldne od pol enajste ure dalje trening ob vsakom vremenu na igrišču za igralce, ki ne nastopajo po pokladni prot SK Savi. Za tekmo proti SK Savi imajo biti točno ob 13.30 v garderobi: Iva, Petrič, Reni, Stana K., Nada, Vida, Darinka. Vse, ki imajo klubovo opremo še doma, naj prinesejo isto s seboj na igrišče.

SK Ilirija (iz tajništva). V torek bo zadnja plenarna seja pred občinim zborom v običajnem lokalni. Vsi gg. načelniki naj pripravijo točno izdelana poročila za občni zbor in uredijo naračunski članarino ter točne obračune kolekove, katere je izročiti II. tajniku g. Šurčiju. K seji se vabijo tudi revizorji.

ASK Primorje (lahkotlačska sekcija). Slučajnica za tekmovalce se nahaja v kopališču Slon, vhod iz Frančiškanske ulice. Tu se morajo javiti sledeči atleti najpozneje ob 15. uri: Zorja I. in II., Slapničar, Perko, Gregor, Ogrin, Miklavž, Zajc, Lenarčič, Calceari, Mart, Trušec, Sabec, Putinja, Raič I., II., Mitja, Franci, Urnek, Zdešar, Čenič, Pečnik, Kobal, Nacy, Ribnikar, Beranek, Oražem, Pele, Gabersček, Hansi G., in vsi drugi, kateri imajo naimeu telovadur. Seboj morajo prinesiti opremo in copate. Vsi imenovani se morajo brezpozvolno odzvati pozivu in se podrediti klubski disciplini, ker bodo v nasprotnem slučaju predani v disciplinski postopek upravnemu odboru. — Načelnik.

Tek uedinjenja. Vsi tekmovalci morajo biti najpozneje ob 15. uri v stadijoni ki se nahaja v kopališču Slon, Frančiškanska ulica.

Sokol

O začetku našega zleta

Sirom naše lepe Jugoslavije se vrše danes sokolske proslave dneva Uedinjenja. Vsa naša društva brez izjeme se spominjajo na svojih akademijah in javnih nastopih ter v internih proslavah onega slavnega dne 1. decembra 1918. leta, ko je kralj Aleksander odgovoril na addresso združenih zastopnikov vseh jugoslovenskih pokrajin in proglasil nato združitve vseh jugoslovenskih pokrajin v enotno, združeno kraljevino Jugoslavijo, domovino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Sokolstvo pa je bila ona prav jugoslovenska organizacija, ki je spoznalo globoki pomen kraljevih besed in je takoj ob prvi priliki, na l. jugoslovenskem saboru v Novem Sadu proglasilo razid vseh plemenitih sokolskih zvez in uedinjenje vsega Sokolstva v Jugoslovenski sokolski savez. S tem činom je pokazalo jasno pot vsem ostalim kulturnim in prosvetnim organizacijam cele države, ki jo morajo hoditi, ako naj se dovrši ona stavba enotnosti jugoslovenske, kakor so si jo zamislili vsi misleci in rodoljubi preteklih dni in ki so si jo živo predstavljali vsi naši dobrovolci in ostali junaki našega rodu, ki so na bojnih poljahnah polagali svoje življenje na žrtvino domovine.

Danes se v dvanajststikrat vrača oni spominski datum. In zopet je danes Jugoslovensko Sokolstvo ona organizacija, ki korporativno, po vseh svojih gnezdi in društvi praznuje spomin na tedanji slavnostni akt uedinjenja.

Toda danes pa stopamo tudi v naše zlato leto. Jugoslov. sokolski savez priredi leta 1930. v ponosnem Beogradu svoj II. vesokolski zlet. Ali si bi bilo misliti boljše in lepše priliko za otvoritev zletnih dni od današnjega, ko je tako rekoč razgrnjena vsa naša zgodovina lubezni do naroda pred nami? — Danes, ko se zbira pod sokolski prapor vsi oni bratje in sestre, ki so tekmo leta 1929. pristopili v naše vrste, da položijo slavnostno prisego zvestobe sokolski misli, danes je oni dan, ko nam stopijo pred oči vse naše dolžnosti in naloge, ki jih moramo dovršiti, da bo naš zlet kolikor mogoče sijalen po znanosti strani in moralno vreden po notranosti. Čakajo nas zvezne tekme, javni nastopi, manifestacije, skratka celotni obratun o našem delu pred vso jugoslovensko, slovansko in svetovno javnostjo, zato je

Moč osebnega vpliva

11 učnih pisem

za hipnotizem, sugestijo, telepatijo itd. Org. amerik metode Popolen uspeh garantiraj! Krasna knjiga z navodili in prilogi Dm 28 Pošilja: »Veda in znanost, Celje, Razlagova 8.

Izgubljen akademski znak

višjega kurza Vojne akademije. Najditelj naj prinese proti nagradi na oglasni oddelk »Jutra«. 15690

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani 30. novembra 1929.

Višina barometra 808.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v m in sek.	Oblačn.	Padavine	
							Vrsta	višina
Ljubljana		759.4	11	81	WNW 2	10		
Maribor		762	6	90	FW 2	8		
Zagreb		759.9	10	80	NW 3	9		
Beograd	8.	761.4	5	80	SE 2	7		4.2
Sarajevo		759.3	10	70	NW 3	8		
Dubrovnik								
Skopje	7	765.3	2	90	mirno	10		
Split		761.3	10	90	ENE 2			

Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 12.6 C, najnižja 8.2 C.

Solnce vzhaja ob 7.18, zahaja ob 16.20, luna vzhaja ob 9.1, zahaja ob 16.38.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Milo vreme, morda tudi nekaj padavin, posebno v južnih Alpah.

potrebno, da napremo vse sile, da homo moralo in idejno slavili našo popolno zmago.

Dan 1. decembra je sokolski, je državni praznik. Povsem naravna je stvar, da ga praznuje Sokolstvo z vso slovesnostjo, ki jo v svoji skromnosti premore. Saj so baš sokolska gesla ona, ki smere za tem, da se ustvari na vseh poljih, v celem našem narodnem življenju močna vez skupnosti, smisel za skupno življenje in skupne uspehe. Ta naša gesla morajo zmazati in že zmagoje.

En narod, en kralj, eno Sokolstvo! — Zdravo!

Novi prednjaki. V nedeljo so polagali v sokolski telovadnici v Kranju izpite prednjaki in prednjacice iz raznih sokolskih društev na Gorenjskem, kateri so pred kratkim posejali 10 dnevnih prednjaki tečaj, ki ga je vodil prednjak JSS brat Lojze Vrhnovec. Ta tečaj je bil eden najboljših, kar jih je priredila GSZ ter je pokazal, da so najboljši uspehi doseženi le, ako se vrši tečaj 10 — 14 dni zaporedoma, ne pa kot se je vršilo dosedaj, da se je vršilo samo v nedeljah. Pri izpitu so tvorili izpravevalno komisijo župni načelnik br. Franc Ažman, župni starosta Janko Sajovic, župni tajnik Josip Cvar, župni nadzornik Matija Sušnik ter zdravnik br. dr. Josip Bežek, profesor brata Ivan Kolar in Marčun st., Fran Benedik in načelnica s Mic Pečnikova ter podnačelnica sestra Nadina Kušarjeva. Od 11. tečajnikov jih je polagalo izpite 7 bratov in 3 sestre. Izpit sta z odličnim uspehom položila brata Bokal Stane z Jesenice in Moster Slavka iz Stražišča, z dobrim uspehom pa sestra Pečnik Emica iz Kranja, Pogacnik Ela z Jesenice, br. Rožman Adolf in Potuček Avgust iz Kranja, br. Rakar Franjo z Javornika, Meglič Vinko in Roblek Boris iz Tržiča ter z zadovoljivim uspehom s. Kati Potočnik iz Skofje Loke. Zal v tečaj niso poslala nikogar baš ona društva, ki dobrih prednjakov najbolj potrebujejo.

Sokolski Glasnik je izšel za praznik 1. decembra v povečani in svečani obliki. Na desnovi strani so daljša razmatrivanja o sokolskih geslih, nakar sledi cela vrsta zanimivih člankov, ki se nanašajo na razne pojave v sokolskem življenju. Omembe je vreden članek o duševni pripravi sokolskega članstva za zlet v Beogradu, zanimal bo gotovo tudi članek dr. Murnika: Kultura in telovadba, itd. Vse ostale redne rubrike Sokolskega Glasnika so seveda zelo razširjene in prinašajo obilo raznoličnega gradiva iz starejšinstva JSS, iz žup in dru

JADRA NSKA STRAŽA

**OBČE NARODNO UDRUŽENJE ZA OBRAMBO
IN NAPREDEK NAŠEGA MORJA IN PRIMORJA**

POZIVA

vse nacionalne državljane NAŠE DOMOVINE da podprejo njeno delo in razvoj: z vstopanjem v članstvo, S KUPOVANJEM, čitanjem in uporabljanjem njenih objav in člankov in s PRI-SPEVANJEM DENARNIH ZNESKOV v njen fond.

Jadranska Straža je vznikla kot izraz najsodobnejše in najnujnejše potrebe narodnega življenja. Narava in odpornost našega primorca sta prinesli naši mladi državi naš največji narodni zaklad, našo obalo, ki je ena najlepših na svetu, a zaradi svoje razčlenjenosti in dolžine nudi našemu narodu veličastne pogoje za miren in umerjen napredek in ekonomsko izboljšanje. Toda temu narodnemu imetku preti **velika nevarnost**: z ene strani tujec, ki ve, koliko je naša obala vredna, in bi hotel biti neomejen gospodar našega morja, a z druge strani naša lastna nepoučenost, radi katere se često zanemarjajo največji interesi narodne obrane, delavnosti in napredka našega Primorja.

Proti obema se Jadranska Straža bori in dela, iz leta v leto vedno živahneje in uspešneje. Napade tujcev odbija s kulturno propagando, z jačanjem narodne zavesti in podpiranjem razvoja naše vojne in trgovske mornarice in ribarstva — a domačo nevednost razpršuje z izdajanjem svojega glasila »**Jadranska Straža**«, almanaha »**Jadranska Straža**«, žepnih in ribarskih koledarjev, glasila za mladino »**Mladi Stražar**« in velikega števila brošur, albumov, razglednic, umetniških slik in prilog, nadalje s prirejanjem pomorsko - propagandnih kurzov, z ustanavljanjem Pomorskega muzeja in Pomorske biblioteke, z organizacijo izletov iz notranjosti na Jadran, z vzdrževanjem ferijalnih mladinskih letovišč na Jadranu, z izleti po morju, s predavanji in mornariškimi dnevi v notranjosti dežele, s filmskimi in skioptičnimi predstavami itd. Razen tega pa upa Jadranska Straža, da bo v najkrajšem času mogla ostvariti svoj stari cilj, da podari šolsko ladjo naši vojni mornarici.

Vse to delo zahteva **velikih moralnih in materijalnih sredstev**. Tega dela, ki ga je Jadranska Straža tako lepo in čvrsto uvedla, ona ne sme opustiti ali oslabiti. Na drugi obali Jadrana je jadranska propaganda v polnem teku, vsako leto se bolj utrjuje, vedno brezobzirnejša je in nam nevarnejša. Italijani imajo celo vrsto društev, ustanovljenih za širjenje t. zv. jadranske zavesti t. j. — povejmo odkrito — za odvzemanje tujege t. j. našega. Poleg predvojne »LEGA NAZIONALE«, danes »LEGA CULTURALE«, ki ji je tudi v Dalmaciji dovoljena propaganda na najširši osnovi, in razen starega znanega propagandističnega društva »DANTE ALIGHIERI« so se ustanovile za časa vojne in zlasti po vojni v Italiji te-le nacionalne organizacije: »PRO DALMAZIA«, »COSCIENZA ADRIATICA« (Jadranska vest), »PRO MARE NOSTRO« (Za naše morje), »COMITATI DI AZIONE DALMATICA« (odbori za dalmatinsko akcijo), ki jih ustanavlja po celi deželi »ASSOCIAZIONE VOLONTARI DI GUERRA« (Udruženje vojnih dobrovoljcev), »GRUPPO DI AZIONE DALMAZIA PER LE SCUOLE ITALIANE« (akcijski odbor za italijanske šole v Dalmaciji), »SOCIETA DALMATICA DI STORIA PATRIA« (Dalmatinsko udruženje za domovinsko zgodovino), Udruženje »NICCOLO TOMMASEO«, »UDRUZENJA DALMATINSKIH IREDENTISTOV«, ki se formirajo po vseh večjih mestih Italije, razna sportna društva, ki nosijo ime »DALMAZIA« in mnogi »COMITATI DI GIOVANI« (Omladinski odbori).

Vse te organizacije podpirajo napol oficijelne zadruge »LEGA NAVALE« (Pomorska liga), »ENTE NAZIONALE ADRIATICO«, »GARIBALDI«, LJUDSKA VSEUČILIŠČA in mnogo drugih, ki jih je težko naštet. Vse te organizacije so stopile v službo italijanske nacije za propagando in vse imajo nalogo, da razvijejo pomorsko jadransko zavest, ki ji je končni cilj oživotvorenje t. zv. zgodovinske pravice Italije, da osvoji celo Jadransko morje in našo Dalmacijo, pa da potem spremeni Jadran v italijansko jezero.

**MI IMAMO SAMO UDRUŽENJE JADRANSKO STRAŽO.
ZATO JE TREBA, DA V TEM DELU JADRANSKE
STRAŽE UČESTVUJE CEL NAROD, VSI SLOJI IN VSI
KRAJI NAŠE ZEMLJE.**

Dosedanja delavnost Jadranske Straže zares kaže, da je njena ideja prodrla v vse sloje in vse kraje naše domovine. Njena organizacija se je s pomočjo vseh dobromiselnih rodoljubov povsod razširila ter šteje 374 podružnic s približno 40.000 člani. To je lepo število — **TODA TO NI TOLIKO, KOLIKOR BI TA VZVIŠENA IDEJA NARODNE OBRANE IN NAPREDKA NAŠEGA MORJA MOGLA ZAHTEVATI, DA JADRANSKA STRAŽA ZAMORE IZVRŠITI TISTO KAR SE OD NJE ZAHTEVA — MORA IMETI — IN MORE IMETI! — PAR MILIJONOV ČLANOV!**

Zato je kongres Jadranske Straže v juliju 1929 razglasil geslo:

SEDANJE ŠTEVILO ČLANOV UDRUŽENJA SE MORA V NAJKRAJŠEM ČASU POVEČATI NA 100.000, KER JE TO PREDPOGOJ, DA SE KASNEJE ČLANSTVO ŠE BOLJ POVEČA, UDRUŽENJE ŠE BOLJ OJAČA, A IDEJA ŠE BOLJ UTRDI.

Vsak mora skušati, da v Jadransko Stražo vpiše čim večje število članov, a niti eden rodoljub, ki želi dobro svoji domovini, ne sme odbiti vstopa v to našo najpotrebnejšo narodno organizacijo!

VSAKDO, KI PREBERE TA ČLANEK, NAJ VZAME KARTO IN DOSTAVI ADRESO SVOJIH ZNANCEV — POŽRTVOVALNIH PATRIJOTOV, KI BI BILI VOLJNI, DA, ČETUDI Z NAJMANJŠO ČLANARINO, VSTOPIJO V ČLANSTVO »JADRANSKE STRAŽE«. NAJ NIHČE NE OPUSTI SVOJE SVETE NACIJONALNE DOLŽNOSTI!

Poleg tega priporočamo vsem članom, da **čitajo in se naročijo na društvene periodične časopise** »Jadranska Straža« (mesečni ilustrirani glasnik) in »Mladi Stražar« (list podmladka Jadranske Straže), ter da **kupujejo kole-darje** »Naš Mornar«, »Žepni Kole-dar« in »Ribarski Kole-dar« in da **redno nabavljajo naše edicije**. Istotako se pri-poroča vsem članom, da **kupujejo, rabijo in zahtevajo samo predmete Jadranske Straže**: pisalni papir, črnilo, vžigalice, razglednice, gumi-arabikum, svinčnike, peresa, karbon-papir in pečatni vosek. S tem bodo zelo podpirali Jadransko Stražo v moralnem in materijalnem pogledu in ji po-magali, da izpolni svoje naloge.

OB VSAKI PRILIKI PA BI SE MORAL DOBER
ČLAN IN PRIJATELJ JADRANSKE STRAŽE SPOMNITI
S PRISPEVKOM V NJEN FOND.

**JADRANSKA STRAŽA PRIČAKUJE VSE DOBRE
RODOLJUBE POD SVOJ PRAPOR! NJENI CILJI SO
NAJAKTUALNEJŠI IN NAJNUJNEJŠI! DOKLER JE
ŠE ČAS, VSAK NA DELO ZA OBRAMBO IN NAPRE-
DEK NAŠEGA MORJA IN POMORSTVA!**

Člani Jadranske Straže so:

- a) redni, ki plačajo mesečni prispevek od 1—5 Din;
b) podporniki, ki plačajo mesečno 10 Din. Ti dobivajo brezplačno revijo »Jadranska Straža«;
c) utemeljitelji, ki plačajo enkrat za vselej 500 Din;
d) dobrotvori, ki plačajo enkrat za vselej 1000 Din in
e) veliki dobrotvori, ki plačajo enkrat za vselej najmanj 10.000 Din v gotovini ali v obvezni obljudi.

Prijave za vpis v članstvo je treba dostaviti krajevni organizaciji Jadranske Straže, če pa taka ne obstoji, naj se pošljejo pristojnemu Oblastnemu Odboru ali pa naravnost izvrševalnemu Odboru Jadranske Straže, Split, ki bo z njimi dalje postopal po predpisih društvenih pravil.

Gospodarstvo

Organizacija gospodarskih zbornic

Z novo razdelitvijo države na banovine je postavljeno v ospredje tudi vprašanje organizacije gospodarskih zbornic, kajti na eni strani je dan banovinom tako širok delokrog, da one ne morejo ostati brez poluradnih ustanov kot posvetovalnih organov v gospodarskih vprašanjih, na drugi strani pa se delokrog številnih obstoječih zbornic ne krije z območjem banovin.

O vprašanju sistema zbornic (ekupnih ali ločenih) se je zlasti v zadnjem času vodilo mnogo diskusij. Slovenski gospodarski krogi zastopajo odločno stališče za skupne trgovsko - obrtno - industrijske zbornice, dočim v ostalih pokrajinah naše države nazirajo v tem pogledu ni enotno. V Beogradu obstojajo, kakor znano, tri zbornice, in sicer posebna Trgovska zbornica, posebna Obrtna zbornica in posebna Industrijska zbornica. Naravno je, da se beograjski gospodarski krogi, ki so se v ta sistem močno uveljavili, protijo združitvi teh treh zbornic v skupno zbornico. Manj razumljivo je seveda, da se Savez hrvatskih obrtnikov zavzema za ločene obrtne zbornice. Hrvatski trgovci, ki so se še pred kratkim precej zavzemali za ločene trgovske zbornice, so v zadnjem času opustili vsako propagando ter so pristali na skupne zbornice.

Kakor je podoba, je tudi med beograjskimi krogi prišel popuščati odpor proti skupnim zbornicam. V tem pogledu je značilen članek, ki ga je v večerjski beograjski »Politiki« objavil gosp. H. Dragičević. Njegova izjava je v glavnem naslednja: Skupne zbornice v krajih preko Save in Dunava so po njegovem naziranju finančno in organizatorno močnejše. One lažje vzdržujejo dovolj število potrebnega strokovnega osebja in imajo tudi manjše stroške. Njihova neugodna stran leži v tem, da ne izražajo izrazitih in posebnih težejih posameznih gospodarskih panog. Zato pa obstojajo na teritorijih teh zbornic številne neodvisne zveze (gremiji) za zaščito posebnih interesov trgovcev, obrtnikov in industrije. Pri ločenih zbornicah ni te ločitve, ker so te zbornice čisto stanovske. Zato so tudi glede na težnje srbijanskih gospodarskih krogov odpadle pri obravnavi važnih gospodarskih vprašanj številne intervencije posameznih stanovskih zvez. Nemogoče je, da bi se v vseh banovinah ustanovile ločene zbornice. Ekonomija sil in denarnih sredstev zahteva, da se skupne zbornice ustanovijo povsod, tudi tam, kjer obstajajo pogoji za ločene zbornice. Zato je treba v naši državi ustanoviti devet banovinskih skupnih zbornic. Za uspešno zaščito težejih posameznih gospodarskih panog je treba v teh skupnih zbornicah ustanoviti posebne odseke (za trgovino, obrt, industrijo itd.) ter jim zagotoviti potrebno avtonomijo. Po pisčevem naziranju bi bilo umestno in trenutno najbolje, da se v skupnih zbornicah ustanovijo tudi posebni kmetijski odseki. Slovenski gospodarski krogi bodo s tem naziranjem večinoma soglasni.

Gosp. Dragičević pa se v svojih nadaljnjih izjavah vrača zopet k sistemu skupnih centralnih in ločenih zbornic za vso državo, ki bi bile v Beogradu, na kar pa naši gospodarski krogi gotovo ne bodo pristali. On je namreč mnenja, da bi bilo poleg skupnih zbornic potrebno ustanoviti za vsako gospodarsko panogo v Beogradu posebno ločeno zbornico, ki bi zastopala interese določene stanu za vso državo. Te ločene centralne zbornice v Beogradu naj bi tudi vzdrževale zvezo s splošno državno upravo, dočim bi skupne banovinske zbornice delovale samo na svojem področju. Tako rešitev odločno nasprotuje nalogam skupnih zbornic, ki bi bile degradirane na nivo provincialnih gospodarskih ustanov. Namen skupnih zbornic je med drugim tudi ta, da izgladijo nasprotstva med posameznimi gospodarskimi panogami: če bi pa s splošno državno upravo v Beogradu smele obsejati le centralne ločene zbornice, potem bi ta nasprotstva morala izraznati državna uprava, kar gotovo ni v interesu gospodarstva niti države uprave.

Za zaščito špecijalnih težejih posameznih gospodarskih stanov namreč nikakor ni potrebno ustanoviti centralne ločene zbornice, kajti to nalogo lahko z enakim uspehom vršijo centralne zveze obveznih organizacij (gremijev) trgovcev, obrtnikov, industrije itd., kakor je to predvideno v načrtu novega obrtnega zakona. Hrvatskim trgovcem je n. pr. pr. predvidena ustanovitev obveznih trgovskih gremijev in njihovih zvez dala povod, da so opustili prizadevanje za ustanovitve posebnih trgovskih zbornic.

Vsekakor na nas veseli, da tudi beograjski krogi pričenjajo smoznavati, da je uvedba sistema skupnih zbornic najprimernejša. V zvezi s tem nam je tem manj razumljivo, da je Društvo bančnih zavodov v Ljubljani baš te dni potom svojega predstavnika na konferenci bančnih združenj v Beogradu pristalo na projekt ločenih bančnih zbornic, odnočno centralne bančne zbornice v Beogradu, ki je vendar še nedavno v svojem letnem poročilu zavzelo nasprotno temu vprašanju odločno stališče. (V vprašanju, ali naj se ustanovi centralna bančna zbornica ali pa v vsaki banovini posebna pokrovilska bančna zbornica, na konferenci ni prišlo do soglasja prav tako glede sedanja event. centralne zbornice, predstavlja evjovinskih denarnih zavodov pa sploh niso prisostvovali konferenci, ker so v principu proti bančnim zbornicam.) Ne glede na to, da tudi vsi slovenski denarni zavodi ne pristajajo na ustanovitve bančnih zbornic, moramo glede ustanovitve bančnih zbornic zavzeti odločno odločilno stališče, ker ne gre tu delati izjeme. Ustanovitve bančnih zbornic bi ustvarila prejšnje za ustanovitve posebnih obrtnih, industrijskih, trgovskih, rudarskih, gošilniških in drugih zbornic. S tem bi zbornice izubile svoj prvotni namen, skupno gospodarstvo pa bi izgubilo močnejšo zaščitnico kajti nasprotje interesov številnih zbornic bi skupnosti le škodovalo.

„Naše domače gospodarstvo“

Inž. Novak Popović in dr. Dušan Mišić: Naša domača privreda. Beograd 1929. Cena 120 Din. Uprava kraljevega fonda je lani razpisala nagrado za najboljši spis o enotnem domačem gospodarstvu. Prvo nagrado sta dobila inž. Novak Popović in dr. Dušan Mišić za svoje delo »Naša domača privreda«. S tem je uprava priznala, da je bilo to delo najbolje od vseh predloženih. Knjiga je tiska-

na na 600 straneh velike osminke in je zelo skrbno sestavljena. Ze iz statističnih podatkov, ki jih navaja iz vseh gospodarskih panog, je jasno videti, koliko dragoceno gradivo in podatkov je zbrano v tej knjigi, ki nam podaja celoten pregled našega gospodarstva: kmetijstva, industrije, trgovine.

Prvi del obsega faktorje, ki so odločilni za razvoj našega domačega gospodarstva. Predvsem opisujeta pisca pomen države za domače gospodarstvo, navajata državni gospodarski program in govorita o državni finančni politiki. Kot nadaljnje faktorje navajata samoupravne oblasti, denarne zavode in ustanove ter njihovo politiko, denar na tržišču, prometne naprave, in sicer železniški pomorski in rečni promet. V drugem delu obravnavata pisatelja stanje glavnih gospodarskih panog v naši državi. Inž. Novak Popović je izčrpen obdelal v tem delu knjige poljedelstvo v ožjem pomenu besede in pa sumarstvo. Dr. Dušan Mišić pa piše o naši živinoreji. Tudi ti pregledi morejo služiti vsakemu narodnemu gospodarju kot temelj za njegove študije. Prav posebej zanimiv je pregled o zdravilnih in aromatičnih zeliščih. Najboljše del je pač: industrija. Sestavlja ga je inž. Novak Popović, ki najprvo piše o naravnih pogojih za razvoj industrije v naši državi (naravne pogonske sile, sirovine), o organizaciji, o gospodarskem in nacionalnem značaju naše industrije. V zadnjem poglavju pa podaja opis stanja industrije v Jugoslaviji. Natančno opisuje posamezne industrije in njihovo kapaciteto. Iz tega jasnega pregleda je tudi razvidno, katere industrije pri nas še nimamo in katere industrije bi mogle pri nas event. še obstajati.

O trgovini (notranji in zunanji) piše dr. Dušan Mišić. V tem poglavju nam podaja natančen splošni pregled naše trgovine, razpoložljivosti in pomen trgovine, kretanje cen in pa opis in delovanje naših borz. V drugem oddelku pa čitamo o naši zunanji politiki, o izvozu in uvozu ter o organizaciji naše zunanje trgovinske politike.

Zelo važen je tretji del, v katerem piše pisatelja o možnosti napredka našega domačega gospodarstva. Iz prvih dveh delov je na eni strani razvidno, da je splošno stanje našega domačega gospodarstva nepopolno, na drugi strani pa vidimo, da imamo neizčrpane možnosti in pogoje za sigurni napredek vseh panog našega gospodarstva. Naš gospodarski napredek otežkočajo in ovirajo predvsem nezadostna organizacija, sposobnost in strokovno znanje posameznikov. Toda te težkoče se dajo v najkrajšem času odpraviti z dobro voljo in zadostno ljubeznijo do rodne grude. Država je danes glavni faktor pri pospeševanju našega narodnega gospodarstva. Od njenega sistematičnega dela moremo pričakovati okrepitev materijelnega blagostanja naroda ali na nasprotno tudi oslabeitev. Sprito kapitalistične uredbe države in svobodne konkurence pa je privatna inicijativa še vedno ostala oni veliki regulator gospodarskega življenja.

Kar se tiče denarstva, govori knjiga zelo obširno o bankarstvu, pač pa vse premalo poudarja pomen in važnost naših regulativnih hranilnic in kreditnih zadrug, ki imajo prav za prav svojo zibel v Sloveniji. Kakšnega pomena za narodno gospodarstvo so baš hranilnice, vidimo iz dejstva, da je po vzgledu ljubljanske mestne občine ustanovila tudi zagrebška občina svojo Mestno hranilnico in pred kratkim tudi beograjska. Prav tako je tudi z zadružništvom. Roko v roki z napredkom zadružništva gre brez dvoma razvoj kmetijstva. Brez zdravega zadružništva ni naprednega kmetijstva.

Po naših mislih bi spadalo v to knjigo tudi zavarovalništvo, ki sicer ne vpliva direktno na razvoj narodnega gospodarstva, vendar pa je velevažno obrambno sredstvo proti propadanju gospodarstva v primeru nezgod itd. Eno važno panogo našega narodnega gospodarstva sta sta gosp. pisatelja vendarle povsem prezrla. In to je turški promet. Ne bomo tukaj govorili o velikem narodnogospodarskem pomenu te panoge, ker ti ni naloga tega našega poročila. Vendar pa moramo konstatirati ta pomanjkljaj v tem sicer izbornem delu.

Brez nadaljnjega pa moramo priznati, da nam knjiga izčrpano podaja celoten pregled našega domačega gospodarstva in nam obenem kaže tudi pota po katerih se more to naše sedaj še nepopolno gospodarstvo uspešno razvijati. In to je mogoče! Vsak naš teoretik, na tudi praktični narodni gospodar bi moral čitati to knjigo in si jo tudi nabaviti. Priporočamo jo vsem prav ločno.

R. M.

— Ekspanzija madžarske - švicarskega koncerna lesne industrije »Ofac« v Jugoslaviji. Iz Zagreba poročajo, da je madžarsko - švicarski koncern »Ofac« lesna industrija d. d., kupil večino delnic Narodne šumske industrije d. d. v Zagrebu in s tem znova povzel svoj koncern v Jugoslaviji. »Ofac« je že l. 1926. prevzela dve lesni industrijski družbi »Slavijac« in »Dome« v Zagrebu in si je letos z nakupom delnic pridobila tudi vpliv na družbo »Varad«, lesna industrija d. d. v Sarajevu. Pred meseci je skušala prevzeti od države tudi podjetje »Šinade« (preje Steinbeis), kar pa ji ni uspelo. Glede na povečanje svoje udeležbe v Jugoslaviji, bo »Ofac« povišala svojo delniško glavnico od 12 na 16 milijonov švicarskih frankov.

— Nemški hmeljski provenienčni zakon sprejet. Iz Berlina poročajo, da je nemški Reichstag 28. novembra v drugem in tretjem čitanju sprejel zakon o provenienčnem označevanju hmelja, ki se bo po izvršenih pripravah pričel izvajati v početku prihodnje hmeljske kampanje. O določbah tega zakona, ki je tudi za naše hmeljarstvo velike važnosti, bomo še poročali.

— Prodaja kisove kisline. Ker je minist-

— Prodaja kisove kisline. Ker je minist-

— Razvoj domače tekstilne industrije. G. Marko Rosner, veletrgovec v Mariboru, je pristopil kot družabnik k podjetju »Mehanična tkalnica, družba z o. z.« v Celju, ki jo je ustanovil bivši centralni ravnatelj zagrebške Tvornice za pamučnu industrijo d. d. (Herm. Pollacka sinovi) gosp. Henrik Weinberger. Tvorica tega podjetja se nahaja v lastnem, po najmodernejših načelih nanovo zgrajenem posloju in je opremljena z najnovejšimi stroji. Izdelovala bo vsakovrstno bombažno blago.

— Gospodarska konjunktura v Evropi. Berlinski inštitut za proučevanje konjunkturo obravnava v svojem zadnjem poročilu razvoj konjunkturo v Evropi. Iz poročila in priloženega konjunktornega zemljevida je razvidno, da se je konjunktura v vsej srednji Evropi poslabšala, predvsem v Nemčiji, Poljski, Italiji, Čehoslovaški, Avstriji, Madžarski in Rumuniji. Jugoslavija je poleg Danske in Norveške edina država v srednji Evropi, kjer se je gospodarska konjunktura zaradi dobre letine nekoliko zboljšala. V depresiji je konjunktura v Angliji, Španiji, Rumuniji, Bolgariji in Grčiji. Ugodna konjunktura vlada edino še v Franciji, Belgiji, Nizozemski, Danski in Švedski, vendar ni izključeno, da bo tudi v teh državah prišlo do poslabšanja.

— Dobave. Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 10. decembra ponudbe glede dobave 2000 komadov brezovih metel. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 12. decembra ponudbe glede dobave časopisov ter glede dobave ključavnic, ključev itd. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 18. decembra ponudbe glede dobave 500 kg minijev harve, 1000 kg karbola, 500 kg kurbolineja, 100 kg čistega toplotnega loja, 3000 kg masti za jamske vozčke in glede dobave osov. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema ponudbe glede dobave raznega električnega materiala. (Predmetni oglasi so na ogled v Zbornici za TOI.) Dne 10. decembra se bo vršila pri dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija glede dobave mesa, mleka in kruha za čas od 1. januarja do 31. marca 1930. (Pogoji so na vpogled v pisarni komisarja omenjene bolnice.)

— Prodaja starega železa. Pri direkciji državnega rudnika Zabukovca pri Celju se bo vršila dne 13. decembra oteralna licitacija glede prodaje za 13.000 kg starega železa. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni direkciji.)

Položaj na naših borzah

105 milijonov Din deviznega prometa v novembu.

Ljubljana, 30. novembra. Na ljubljanski borzi je bil devizni promet v početku tedna zelo velik, zadnje dni pa je bila potreba po devizah malenkostna, kar je razumljivo glede na bližajočo se ultimo. Skupni tedenski promet je navzlic temu znašal 26,6 milijona Din napram 26,7, 18,7, 27,7 in 21,8 v zadnjih štirih tednih. Dinar je bil tekom tedna dalje zelo čvrst, kar je posledica nadaljnje krepitve švicarskega franka. Deviza Newyork je v Curihu nazadovala že na 515,05, dočim je še pred meseci notirala 519 do 520. Z nadaljnjim dviganjem švicarskega franka pa ni več računati, ker je frank dosegel že tako visoko stanje, da je švica že pričel, uvažati zlato. Pred dnevi je švicarska Narodna banka kupila znatne količine zlata v Newyorku. Tečaj deviz so na jugoslovenskih borzah kazali popuščajočo tendenco. Deviza na Newyork je nazadovala od 56,37 na 56,34, dočim so ostale devize glede na prilično čvrsto držanje Londona ostale v glavnem nespremenjene.

V novembu je znašal devizni promet ljubljanske borze 104,9 milijona Din napram 91,8 milijona Din v istem mesecu preteklega leta. V prvih 11 mesecih pa je devizni promet znašal 894 milijonov Din napram 865 milijonov Din v istem razdobju preteklega leta. Pričakovati je, da bo letošnji promet ljubljanske borze v tekočem letu dosegel milijardo Din.

Po zadnji hosi v Vojni škodi in nazadovanju tečajev v zadnjem tednu, so te-

čaji Vojne škode v pretekem tednu le ne bistveno valovali. V sredo je sicer tečaj za aranžma padel na 432, drugi dan pa se je zopet dvignil ter se je večeraj Vojna škoda trgovala po 435 do 436 kakor koncem zadnjega tedna. Od ostalih državnih papirjev je bilo tekom tedna nekaj prometa v agrarnih obveznicah po 51.50 do 52.50, dočim v investicijskem posloju pri denarnem tečaju 85 ni bilo blaga. Bančne vrednosti so ostale v glavnem zanemarljive, ne ter je bilo nekaj zaključkov v Unibanki. Jugobanki in Praštedioni po nespremenjenih tečajih. Tudi za industrijske vrednote je bilo malo zanimanja. Slavonija se je dalje okrepila, ter trgovala po 155 do 160, koncem tedna pa je že notirala 160 do 170. Tečaj Trboveliske je ostal slab ter je nazadovao na 445 do 455 brez prometa. V ostalem so bili tekom tedna le še zaključki v Tivnici vazonov po 140, Gutman po 180 in Ljevaonici po 190.

Devize in valute.

Ljubljana. (Prosti promet) Berlin 13.5125 Curih 1095.9. Dunaj 7.9441. London 275.40 Newyork 56.34. Pariz 222.96. Praga 167.45. Trst 515.05.

Curih. Zagreb 9.1275. Londn 25.13. Newyork 515.05. Pariz 20.29. Milan 26.97. Berlin 123.26. Dunaj 72.49. Praga 15.2775.

Žitni trg

Ljubljana, 30. novembra.

Na svetovnem žitnem trgu se je pretekli teden v vedno izrazitejši obliki uveljavila čvrstejša tendenca. Ze zadnje soboto se je pšenica (za december) na čikaški borzi okrepila od 122 in tri osminke na 124 in tri osminke centa, na kateri višini je cena valovala tudi v početku tedna, dočim se je večeraj dvignila že na 126¼ centa. Tudi na kontinentalnih tržiščih se je položaj tekom tedna bistveno popravil. Na budimpeštanski termineški borzi se je pšenica za mare dvignila od 23.68 na 23.92 penza. Konsum sicer še ni nastopil na trg z večjim povpraševanjem, vendar je prav verjetno, da se bo čvrsta tendenca tudi nadalje obdržala.

Na voivodinskem žitnem trgu je situacija v prvi polovici tedna ostala še v glavnem nespremenjena, zadnje dni pa so se tudi pri nas cene dvignile ter stane danes baška vaconska pšenica že okrog 190 Din za 100 kg. Tudi nakupi pšenice za izvoz so postali živahniji.

Povpraševanje po moki »0« je bilo zadnje dni v Vojvodini prav živahno. Ker na so mlini v fini moki ekoro razprodani, dočim so zaloge temnejše moke še vedno znatne, se je cena moki »0« dvignila na 310 Din in še višje.

Čvrsta tendenca v pšenici na ceno koruzi ni imela skoro nikakega vpliva ter so tečaji ostali napram zadnjemu tednu nespremenjeni, vendar pa tudi ni opaziti nikake nagibnosti k popuščanju. Isto velja za oves in ječmen.

Tudi na ljubljanski borzi so se cene napram zadnjemu tednu okrepile za nekaj točk. Baška pšenica stane (ico slovenska) nastaja pri plačilu v 30 dneih) za 77 kg težko blago 232,5 235 Din, za 78 kg težko blago na 240 — 242,5 Din. Moka »0« notira fco Ljubljana pri takojšnjem plačilu 365 — 370 Din, umetno sušena koruza pa (fco slovenska) nastaja pri plačilu v 30 dneih) 192,5 do 195 Din.

+ Novosadska blagovna borza (30. novembra.) Tendence prijazna. Promet: 15 vagonov pšenice, 62 vagonov koruze, 22 vagonov ovsu in 3 vag. moke. Pšenica: baška 77 kg 190 — 195, 78 kg 192,5 — 195, sremška 180 — 185. Oves: baški 137,5 — 142,5. Ječmen: baški 120 — 125. Koruza baška in sremška 105 — 107,5; s kakovostno garancijo 112,5 — 115; za december-januar 117,5 do 120; za marec, ladja Dunav 132,5 — 135; umetno sušena 135 — 137,5. Moka »0« 300 do 310; »2« 270 — 280; »5« 245 — 255; »6« 195 — 200. Otrubi: baški 97,5 — 100.

+ Dunajska borza za kmetijske proizvode (29. t. m.) Situacija tržišča je bila v splošnem prijazenja. Ponudniki so dvignili ceno pšenici in koruzi za 1—2 češka vinarja. Plavajoča jugoslovenska pšenica se nudi po 1.40 Kc ex šlep Dunaj, podunavska koruza na za marec - april po 99 — 100 Kc. Uradni tečajji še niso bili povišani.

+

V globoki žalosti naznanjamo pretržno vest, da je naša nad vse ljubljena hčerka in sestra

Jvanka Pagon

dne 29. t. m. po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažljivi sveto vere mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 1. decembra ob pol 4. popoldne na tukajšnje pokopališče.

Kranj, 29. novembra 1929.

15673 ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala

Za izraženo nam sožalje povodom smrti naše nepozabne soproge, mamiče in tebe, gospe

Stefnina Bukovec

za mnogostravno spremljevo ter povsem skrbno društvu »Slavice« za lepo petje izrekamo tem potom najlepšo zahvalo. Sv. maša za dušo blagopokojne se bo brala dne 4. decembra ob pol 6. uri v farani cerkvi v Trnovem.

Ljubljana, 30. novembra 1929.

Josip Bukovec, soproga. — Vlasta in Sonja hčerke. — Ferdinand in Henrik bratja, nečaka.

15665

INTERESENTI za nakup glasovirjev POZOR!

Na novo dospele modeli prvovrstnih tovarn glasovirjev nam omogočajo ponuditi našim odjemalcem glasovirje najboljših znanih po posebno brezkonkurenčnih cenah. Predno kupite, ogledite si na vsak način našo zalogo in vpoštevajte naš strokovni nasvet.

Najbogatejša izbira prvih tovarniških znamk!

Najnižje cene! Najugodnejši mesečni obroki!

Th. Bäuerle

Maribor, Gosposka ulica 56.

Ustanovljeno 1850.

Najstarejša hiša glasovirjev v Jugoslaviji.

Pred nakupom precizijske ure

oglejte si v moji trgovini svetovne švicarske znamke

Doxa

Omeža

Longines

Schaffhausen

F. Čuden

Ljubljana

Piešernova ulica 1

Božična darila!

Kašelj

pa naj bo njegov izvor tak ali tak, Nam vedno takoj olajšajo razkožne pastilje

VALDA,

neprekosljiv izdelek zoper prsni prehlad, nahod, grlobol, vnetje krhlja, akuzne in kronične katarje, gripo, influenco, nadušno, zasoplost itd.

Pazite dobro: Zahtevajte v vseh lekarnah in drogerijah samo izvirne pastilje

VALDA

v škatlicah z napisom »Valda«.

Naročajte

JAKOPIČEV ZBORNIK

Pozor! Dober zaslužek.

Prodajalce

za naše švedske posnema'nike'

iščemo v vsakem kraju proti dobremu plačilu

„Tehna“ družba z o. z.

Ljubli-na, Mestni trg 25/1

CENIK

trajna in kratka

Din

49

Površine in metrov

Din

64

A. KIFFMANN

Maribor 136/a

specijalitet samo boljših vr

Budilke

poceni

L. Vilhar

urur

LJUBLJANA

Sv. Petra c. 36

Ilirija

kokes

Dunajska c. 46.

Telefon 28-20

Za Miklavža!

Planeta podloge

za dežne plašče,

dežne plašče,

peljane,

galoše,

snežne čevlje,

Razne torbice,

gamaše, itd.

prodaja po izredno

nizkih cenah

MARTIN JANČIGAJ

LJUBLJANA

Tavčarjeva 1

Radiotehnika Tone Poljšak,

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 5

Najcenejša in najsolidnejša radio-tyrdka

SENZACIJA! Trocevni aparat za priključek na električni tok Din 1900—

Kdor zida v deževnem in mrzlem vremenu naj ne pozabi na

HERAKLIT-PLOŠČE

Nepriemerno hitreše zidanje, takoj uporabljivo zidovje, ker se takoj suši, v vsakem letnem času se lahko zida. Izolira proti mrazu. — 10 cm debela stena = 55 cm debel zid iz opeke.

Zahtevajte informacije pri zalozi:

Material trg. dr. z o. z., Dunajska c. 36.

GR. II.

Ženske skrbi

ne prenehajo nikdar — skrbi za mladost in lepoto...

Ako tudi Vas mučijo te tajne skrbi, tedaj poskusite enkrat FELLERJEVO ELSA-CREME-POMADO, katera s svojimi posebnimi sestavinami brani, varuje in pomlajuje Vašo kožo. Močnejši, solnčni pege, razjedavi — vse izgine brez sledu, kakor tudi gube, te prezgodnje znanilke starosti! Za nego las močna ELSA-POMADA ZA RAST LAS, ki krepi lasišče, odstranjuje prhljaj in napravi lasne mehkne in blesteče.

Po pošti 2 lončka ene ali po 1 lonček vsake Elsa-pomade stane 40 Din franko, ako se denar vpošlje naprej, po povzetju 50 Din.

ELSA-SHAMPOO izvstven za pranje glave — 1 kom. 3 Din 50.

ELSA-MILA zdravlja in lepote v 7 vrstah: mleko iz liličnega mleka, liličine kreme, iz rumenjaka, glicerina, boraksovo, katanovo in mleko za britje.

Po pošti 5 kom. Elsa-mila na izbiro stane 52 Din franko, ako se denar pošlje naprej, po povzetju 62 Din.

Dan za dnevno neguje telo z Elsa-preparati!

To pomaga!

Dobiva se povsod!

Kjer ne, izvolite naročiti naravnost pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar,

Stubica Donja, Elsatrg 245.

Najpopolnejši in najcenejši aparat za množenje, poslednji uspeh nemške industrije. Multor Co., Beograd, Obiljež vnač br. 35. Telef. 33-01. 201a

Že skozi 20 let

prodaja najboljšo češko in angleško suknjo za obleke in plašče, volneno blago, platno, šifon, flanel, odeje, preproge perje, puh itd.

I. N. SOSTARIČ,

Maribor, Aleksandrova cesta št. 13.

Najnižje cene, točna postrežba. Blagovolite se prepričati!

DR. SCHAEFER-JEV EPILEPSAN

proti epilepsiji, krčem, padavici

Ze petnajst let najboljšo preizkušeno sredstvo. Vsak dan dohajajo nova priznanja.

Pobliznja pojasnila daje in razpošilja

Lekarna pri Sv. Stefanu, Mr. M. Fister,

Ostijek III.

Izvanredna ponudba!

Za deževni letni čas priporočamo, da se nabavite

kožno pelerino za dež

C. O. V. tehta samo 110 gramov, imitacija ribje

kože Imm. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker

ne prepušča mokrote. Je komodno zložljiva, kakor

možna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko

s seboj, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva

za dame in gospode (tudi za otroke), v dežju in

snegu, za izlete in sport.

Reklama cena s posebno kapuco in etuijem samo

70 Din franco, zacinjena, poslana po pošt-nem

povzetju, 2 kosa 138 Din. Razpošilja A.

Marik, export, Praha XII, Londýnska 57.

(Če ne bi ugajalo, jamčimo zameno.)

Naslov natančno napisati. 13941

KRASNE TLAKOVE

za veže, cerkve izdeluje in poklada

Cementarna Gostinčar

p. Dol pri Ljubljani.

14097

Solidna postrežba! — Zahtevajte ponudbo!

Zvonarna in livarna, St. Vid nad Ljubljano

Zvonovi za cerkve iz zajamčeno prvostvne

bronovine v akordnem skladu in v vseh velikostih.

Odlikujejo se po izredno lepem, čistem in močno donečem glasu.

Mnogobrojna priznanja na razpolago.

Kovinolivarna - Zelezolivarna

Vlivanje odlitkov po vzorcu, modelih ali načrtu iz litega železa, bakra, fosforne

litine, medenine, aluminija, cinka, svinca in drugih kovin — surovo lito ali po želji obdelane.

Odlitki za ležaje, vagonete, peči, štedilnike,

spominske plošče, telovadno orodje, avtomobile, za vse industrijske

ter obrtne svrhe v najboljši in zajamčeni kvaliteti.

Konkurenčne cene! — Hitra in točna postrežba!

PRAVILNA POT KI VODI DO OZORAVLJENJA ŽIVCEV!

Boleči, iscrpani živci pre-
nijo življenje, povzročajo
mnogo trpljenja, kakor
zbadanje, nadležne boleli-
ne, omedlevice, strahli-
vost, šumenje v ušesih,
močnejše pri prehladi, jezli-
vost, pomanjkanje volje
za delo in druge slabe
pojave.

Moja, ravno kar imela po-
učna razprava Vam kaže
pravo pot, kako se boste

osvobodili vseh teh
bolečin!

V njej so opisani vsi vzro-
ki, postanki in zdravljenje
živčnih bolezni po dolgo-
letnih izkušnjah.

Ta evanđeljska zdravja po
svojim vsakomur

popolnoma
zastonj

Če ga zahteva od doljnega
misliva.

Treće zahvalne potrjuje edini obstoječi uspeh neumornega vestnega iskajočega delar — do-
brobiti bolehalčnega a šlovesiva. Kdor spada k veliki četi živno bolnih in kdor bojuje na teh
mnogostovnih bojavih, si mora nabaviti moje knjižico utehi!

Prepričajte se sami

da Vam ničesar neresničnega ne obljubljam, ker pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma
brezplačno in franko poučno razpravo. Zadoštuje dopisnica na:

ERNST PASTERNAK, BERLIN, S. O.

Michaelkirchplatz Nr. 23, Abt. 319.

B. Pauer - Ljubljana

družba z o. z.

Sv. Petra c. 48 Sv. Petra c. 48

Tvornica keksov-biskvita-vafe jnov

Okraski (nakit) za božična drevesca, rojstvo, verižice (girlande)
angelski las, sneg, zlato in srebrno nit, bengal-
lične vžgalice, čudežne sveče, sveče, držala za sveče, jaslvice v raznih velikostih,
pastirčke, vogalne pričke, božične in novoletne razglednice v veliki izbiri in najceneje
pri trdki **Osvald Dobeie v Ljubljani, pred Skofijo 15**

Istotam kupite zelo ugodno razno trikotajo, pletenine, nogavice, rokavice, žepne robce,
kravate, naramnice, dokolenice, gamaše, ovratnike i. t. d. 14692

Na debelo: Velika zaloga pisemskega svilen in krep papirja **Na drobo:**

Hiše v Gradcu in okolici

prodajajo najhitreje

Wiener u. Komp. Graz
Junglerrgasse 1.

Vsa pojasnila, ocenitve itd. ra je
volje in brezplačno.

14585

Mesarja- prekajevalca,

s kapitalom kot družabnika išče
večje pod etje v Ljubljani. Ponu-
dbe pod „Hladilnica na razpolago“.

14670

Elektrotehnično velepodjetje sprejme
blagovni oddelek

trgovca

s strokovnim znanjem, ki je več srbo-
hrvaščine in nemščine. Ponudbe s curri-
culum vitae pod »Za 21562« na Publicitas
d. d. Zagreb, Gunduličeva 11.

ELEGANTNA
DAMA

KUPUJE
ZA PLAŠČ

VEDNO
NAJMODERNEJŠE
VZORCE

OGLEDITE SI
NAŠO BOGATO IZBIRO

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

Inserirajte v „JUTRO“!

Če Vašo korist
se prepričajte o naših cenah
in blagu!

Za Miklavža Vam nudimo!

Naročila po pošti
se izvršujejo točno in vestno
po povzetju!

Za dame:

rokavice trik.	od Din 15.—	mašice bomb.	Din 18.—
" Napp. podl. la	72.—	" volnene	" 58.—
" " " la	78.—	hlače triko	" 17.—
" šerni usnj.	75.—	" " debele	" 28.—
" jelen. " la	108.—	" " volnene	" 47.—
nogavice bomb.	7.50	srajce šifon	" 27.—
" 1/2 voln.	18.—	kombine šifon	" 48.—
" čist. voln.	25.—	" svil. trik.	" 72.—

Krasna izbira
damskih torbic,
bluz, svilenega
in batist perla,
finih Bengerjev
vohnenih
in maco srajce,
hlače in Ribana
kombinejev

Za gospode:

rokavice trik.	Din 15.—	srajce trik. debele	Din 38.—
" voln. la	" 28.—	hlače " " "	" 35.—
" Napp. podl.	" 88.—	maje 1/2 voln.	" 58.—
" jelen. usnj. la	" 118.—	hlače 1/2 "	" 64.—
nogavice bomb. trp.	" 7.—	srajce bel. damast	" 48.—
" 1/2 voln.	" 9.—	" " 2 zap. la	" 78.—
" volnene	" 22.—	" svil. popel.	" 92.—
" " la	" 29.—	gamaši	" 30.—

Velika zaloga
moškega Ben-
gerjevega perila
v pol in čisti
volni, kravate,
žepnih robcev,
listnic, dežni-
kov, dokolenic
i. t. d.

Za otroke:

nogavice bomb.	od Din 4.75
" volnene	" 17.—
rokavice	" 11.—
čepice	" 7.—
mašice bomb.	" 14.—
hlače trik. dob.	" 24.—
" volnene	" 30.—
oblečke	" 78.—

**Za otroška da-
rita so najpri-
mernejše naše
platnene obe-
ke, praktične v
lepih živih bar-
vah in po zelo
ugodnih cenah.**

Pletenine

za dame moderne intarzija in za gospode fine telovnike, puloverje,
tudi v cenejši kvaliteti velika izbira! Cene strogo solidne!

P. ŠTERK nasl.

Miloš Karničnik, Ljubljana

Stari
trg 18

Vse vrste koledarjev

od najpreprostejših do najfinišnih izdelave
za vse stroke
v slovenskem in srbsko-hrvaškem je-
ziku (v latinici in cirilici) se dobijo pri

Novi založbi v. s. o. s.
Ljubljana
Zahtevajte poudrbo!

OGAN LJUBLJANA
234
Dunajska cesta 17
Vsakodnevno poho-
stvo za opremo
stanovanj in pisarn

TRAPEZ

Samo ta znamka
vam jamči za od-
lično kakovost vrh-
nih in snežnih čevl-
jev. Vsak par se
pred ekspedicijo
kontrolira in opremi
s tovarn. številko.

Kupite še danes
„Trapez“
vrhne in snežne
čevlje, ker so ti
najboljši!

Obi. koncesijonirana
Šoferska šola
GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Dunajska cesta 15
Pisarna in informacije: Rutarjeva 9
Zahtevajte prospekte!

BOTOT

Edina zobna voda katere je odobrila
PARIŠKA MEDICINSKA AKADEMIJA
Najstarejša tovarna sveta. Ustanovljena l. 1753.

Izšla je

Blasnikova
VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1930, ki ima 365 dni
»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slo-
venski koledar, ki je bil že od naših
pradedov najbolj upoštevan in je še dan-
es najbolj obljubljen.
V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar člo-
vek potrebuje vsak dan: Katoliški ko-
ledar z nebesnimi, sončnimi, luninimi,
vremenskiimi in dnevnimi znamenji; —
sončne in lunine mrke; — lunine spre-
membe; — koledar za pravoslavne in
protestante; — pošne določbe za Ju-
goslavijo; — lestvice za kolke na me-
nice, pobotnice, kupne pogodbe in ra-
čune; — konzulate tujih držav v Ljub-
ljani in Zagrebu; — vse sejne na Kranj-
skem, Koroškem, Stajerskem, Prekmurju,
Medžaniji in v Jukiški Benečiji; —
pregled o koncu brežosti živine; — tabelo
hektarov v orah; — popis vseh važnih
domačih in tujih dogodkov v preteklem
letu; — tabele za računanje obresti; —
življenjepis važnih in odličnih oseb s
slikami; — oznake predmetov, ki jih
rabi kmetovalec in žena v hiši.
»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh
večjih trgovinah in se lahko naroči tudi
pismeno pri založniku:
tiskarni J. Blasnik nasl.
d. d. v Ljubljani.

Kupim stalno

kostanjev
taninski les

smrekove skone cele in drobljene,
rabljene sode od stroj. in jedil. olja, po
najugodnejših cenah, takojšnje plačilo.
Franc Oset, Sv. Peter v Sav. dol.

Prvovrstna glasbila
direktno iz
TVORNICE
odn. tvora. skladišča.
Veliki ilustrovani
CENIK
dobite zastonj! Zahtevajte ga pri največji
razpošiljalnici glasbil v Jugoslaviji
Meinel & Herold
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
PODRUŽNICA MARIBOR št. 101 B

Violine	od 95 Din nav.
Tambure	98 " "
Mandoline	136 " "
Trube	505 " "
Gramofoni	345 " "
Ročne harmonike	od 85 Din nav.

TO JE

NAJBOLJŠA
ČOKOLADA

TOVARNA ČOKOLADE
RODA LA CIGOGNE
ZEMUN

Mladost,

svežost, lepota!
CREME
DARUVARY

Najbolj dovršene proizvode moderne in
znanstvene kozmetike. Kar po prvi upo-
rabi postane koža sveža, mehka in fina,
odstrani vso nečistočo, mozolje, spuša-
je, pege, rdečico nosu in drugo. Na za-
htevo smo razposlali okoli 30.000 po-
kušajnih puščic ter na temelju tega pre-
jeli mnogo priznanj in sad 30.000 naro-
čil. Ne verujte nikomur, ampak zahte-
vajte brezplačno poskusno puščico, da
se prepričate. Pošljemo Vam jo brez-
plačno, ako nam pošljete na stroške v
znamkah Din 2.—. Originalne trioglate
puščice dobite po ceni od Din 15.— v
vsaki boljši strokovni trgovini. S pošto
pošljete: 112-a

Apoteka BLUM, Subotica 3.

Zahtni
kanarčki
v letni hiši poveli iz slovi-
te močkratke šole v Marzu. 10
mark in višje. predpovoli, pla-
mčica par. kletke, pila,
tlača sdravila. Veleinteresa-
tes cenovnik s dragocenimi
pobudami zastonj. — (Velo-
rejs) Grosszucht Heydenreich,
Bad Soderobe 150, Marz.

MICHELISOVA MOČILANA
KUDELJE I TVORNICA
UŽETA D. D.,
Stara Palanka, Bačka
poštini predal 17
ustanovljena 1884
priporoča po konkurenčni ceni

vrvi
za transmisijske pogone
kakor različne vrvi za dvigala, ladje in
splave iz prvovrstne bakke konopje
tehnično najpopolnejše dovršene v raz-
ličnih dimenzijah.
Specijaliteta: transmisijske vrvi z pa-
tentiranimi spojki (Seilschluss).

Lepota nog

Nogavice iz gume dajejo nogi vitko in dra-
gestno obliko. Današnja moda zahteva lepo
in graciozno obliko noge, a to se doseže
s nošenjem gumnatih nogavic. Noga
se ne utruja, a obenem so pokrite vse no-
žake, kakor tudi krčne žile (Krampfadern).
Nogavice iz čiste ameriške gume brez šiva,
tenke, popolnoma prozorne dajo lepo vitko
nogo do kolena. Brez šiva, v barvi kože
(Fleischfarbe) par 180 Din. Pletene gum-
nogavice iz najfinjšega trikota za krčne
žile do kolena par 190 Din; nogavice čes-
koleno in etegno samo po mesi od 310 Din
naprej.

Pleša
in ispadanje las je največja nevar-
nost za staro in mlado. V 34 urah za-
stavimo ispadanje las za vedno,
odpravimo vse priljalj srbce, bra-
ste in nesoglasje s »ESPARCETTE«
od dr. Dorraine & Cie., Pariz. — Lase bodo odr-
vali in sopes bujno rasti. — Za uspeh garantiramo, —
Garnitura stane 60 Din.
CENTIFOLIA, kozmetički zavod, Zagreb, Jurčičeva 8.
Zahtevajte takoj brezplačne ilustrirane cenike!

Pozor!
Zahtevajte povsod pri vaših cenjenih
trgovcih le **Kernove** biskvite,
deserte in napolitanke, ker so
najboljše. — Izdeluje jih edino le
A. KERN
14689 Tovarna kekse KERNJ.

Kupujem **orehove** in plačujem najboljše
vsako **klade** dnevne cene.
množino **klade**
Franc Podopnik,
ekspert trdega lesa
MARIBOR, Težna 37,
Telefon 2316

Veliko izbiro
snežnih čevljev in galoš
najboljših svetovnih znamk ter nepre-
močljivih sportnih čevljev in gošerjev
najboljšega domačega izdelka priporoča
tvrdka
A. Žibert 14205
Ljubljana, Prešernova ulica

Hisni posestniki
Stavbeniki
Najdovršenejša s koksom kurjena peč sedanjosti je
AMERICAN HEATING
Samo 4 kg koksa za vsakih 100 kubčnih metrov za
24 ur. Neprekinjen ogenj od jeseni do pomladi proti
samo enkratni dnevni minimalni dopolnitvi. Ne opu-
stite, da se ne bi obrnili na generalno zastopstvo za
Jugoslavijo **AMERIKAN HEATING, Marovska ul. 15,**
Zagreb. 14569

Ceni. občinstvu, znanec in prijateljem vljudo na-
znanjam, da sem prevzela dobro znano
gostilno Bender
v Mariboru, Taborska ulica 4
Točila bom izbrano kapljico iz ljutomerskih gor,
kakor tudi prav dober jabolčnik po zelo nizkih cenah.
Okusno pripravljena mirza in topla jedila ob vsakem
dnevem in nočnem času vedno na izbiro.
Za obilen poset se priporoča
14506 **Rezika Kegel, gostilničarka.**

GOSPODINJE!
226
To je priznано
najboljši
dvojno koncentrirani
paradižnikov
ekstrakt
Dobi se v vseh trgovinah!
Zahtevajte pri nakupu paradižniko-
vega ekstrakta izrecno znamko
„MELLONI“

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavica
Din 50,000.000—
Skupne rezerve na:
Din 10,000.000—

Ustanovljena 1900. **CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA** (Ustanovljena 1900.)
PODRUŽNICE:
Brezice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto,
Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Trst.

BRZOJAVNI NASLOV: BANKA LJUBLJANA.
Telefon št. 2861, 2413,
2502 in 2503.
se oridoroča za vse bančne posle.

Knjige se dobijo po Din 12.— v Ljubljani:
v oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici.
v Tiskovni zadrugi v Prešernovi ulici
v Ekspozituri »Jutra« v Šiški na Celovski cesti ter
v **podružnicah »Jutra« v Mariboru in v Celju.**
Poštna naročila je nasloviti na upravo »Jutra« v Ljubljani.

Trgovci in športni klubi

naročajo na debelo

smučarske in druge čepicepri **Albinu Fazbecu v Kranju**
Slovenija 14679/a**Ines!! Blagodat onim**

ki jim izpadajo lasje. Že po parkratni uporabi ustavi izpadanje las in pospešuje njih rast. Sredstvo, ki nadkrijuje vse dosedanje iznajdbe. Preizkušeno od uglednih oseb. Lonček 38 Din. — Glavno zastopstvo Ines, Merosodna ulica številka 1-1.

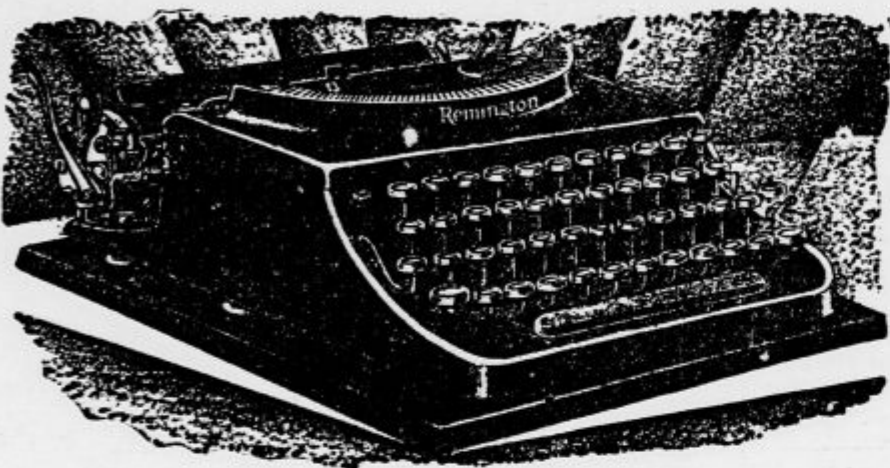
Dalmatinski vinotoč 15682

Poljanska cesta 17, toči pristna dalmatinska vina iz lastnih vinogradov. Priporočam se, da se prepričate o prvovrstni kapljici za Miklavža in božične praznike. Za obilen obisk prosim V. MILOŠ.

SLIKE

so najlepši okras stanovanja, najpriladnejši darovi za Božič in neveste, ker so najtrajnejši spomin na darovalca. Vse slike prodajamo z ali brez okvirja, v vseh izdelavih in velikostih. Najsofiniše jih izdeluje

Umjetno nakladni zavod RUBENS, Zagreb, Vlačka ul. 53. 14574

Darujte lepa in obenem praktična darila! Novi model REMINGTON NORMAL je pravi pisalni strojček za dom, potovanje in pisarno.

Telefon 3 4 5 6

A. PRELOG

LJUBLJANA MARIJIN TRG

REMINGTON uporablja 5,600.000 ljudi. Pišite tudi Vi na REMINGTON.

Igrače in lepa darila

nudi v največji izbiri in nizkih cenah Sv. **F. & M. SCHMITT** Ljubljana Pred Škofijo 2 Lingarjeva 4

Damске ob eke

periko, steznike in trebušne pasove (elastične) izdeluje po najnovejših krojih in izredno nizkih cenah damski modni atelje

Terezija Kranjc Ljubljana - Vodmat, Društvena ulica 23
prej Sv. Petra cesta 28. 15667**2 tona avtomobila 2**

1 in pol tonski Fiat in 2 tonski Ford. i motocikl Indian s priklopcem s kompletno avtomobilsko opremo za popravila. 2 peči na žaganje vse v najboljšem stanju radi preselitve na prodaj. **JURIJ EHL, Maribor, Maistrova ul. 6**

Tudi reven Miklavž

prav lahko bogato obdari, ako se zgleda v konfekcijski trgovini K Derenda, Ljubljana, Gradišče št. 4, nasproti dram. gledališča.

Samo tam dobi v pestri izbiri v vseh velikostih otroške in fantovske suknjiče razne kakovosti, kakor tudi moške obleke za vse like in male.

Velika izbira moških sukenj, dolgih in kratkih, in tudi usnjatih, vse po neverjetno nizkih cenah.

Oglejte si pred nakupom in prepričani boste sami.

Samo dobro blago v trpežni izdelavi. 15663

KLAVIRJI!

Tovarna klavirjev Seiler, Nemčija, ustanovljena l. 1840. izdeluje prvovrstne instrumente, nepro-kostljive v glasu in izdelavi. Zastopstvo R. WARBINEK, tovarna in izposojevalnica klavir-jev, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska cesta 2. 14514

Pazite!

Preden daste snežne čevlje in galoše v popravilo, si ogledajte delo v prvi strokovni delavnici. Tam se izvršuje specialno delo vseh vrst gumi kakor tudi čepgumni čevljev. 15664

AUGUST ŠKOF.

Za dramskim gledališčem.

Igriška ulica 10.

Autoprometno podjetje Rakek - Star trg

naznanja, da spremeni s 1. decembrom svoj vozni red in sicer: Odhod avtobusa, ki vozi v Ljubljano iz Starega trga ob 6. uri in odhod iz Ljubljane ob 17. uri, tako, da bo prihajal v Staro trg ob 19.15. — Na progi Rakek-Staro trg pa bo vozil iz Starega trga ob 4.15 in obratno iz Rakeka ob 16. in odhod iz Rakeka proti Staremu trgu ob 7.55 nazaj v Rakek pa 18.30, tako da bodo potniki, ki žele obiskati Loško dolino, imeli omogočen povratek še istega dne. 15674

Zahvala

Ob priliki prebriske izgube našega soproga in očeta, gospoda

Josipa Koširja

izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so v velikem številu spremili draga pokojnika na njegovi zadnji poti, zlasti č. gg. duhovnikom, dalje zdravniku dr. Krajcu (Leonšče v Ljubljani) in primariju dr. Pavliču (Novo mesto), ki mu je do zadnjega stal požrtvovalno ob strani. Iskreno se zahvaljujemo za številne izraze sožalja in za poklonjene vence, gg. pevcem za genljivo zapete žalostinke, dalje Trgovskemu gremiju, Sokolu, gasilcem, Obrtnemu društvu, POOD in drugim, ki so se spomnili pokojnika ob njegovi prezgodnji smrti.

Novo mesto, 30. novembra 1929.

Rodbina Koširjeva**Za zimske suknje**

ulstre, raglane, Trencheote

najmodernejša angleška in češka sukna v največji izbiri pri

NOVAK LJUBLJANA

KONGRESNI TRG šte. 15

specijalna trgovina sukna

Zelo znižane cene!**! Kar želite !****COLUMBIA** ENGLISH IMPORT

govček namizni in itd. gram-fon znamke Columbia, Odeon, His Master's Voice i d., kakor tudi plošče v zelo veliki izbiri dobite pri

'Tehnik' Josip Banjai

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 20

(D palači Okrož. urada)

Prodaja tudi na obroke! Cene brezkonkurenčne!

Pazite na naslov!

Najlepša in najkoristnejša **Miklavževa in božična darila** so šivalni stroj **Gritzner in Adler** ter pisalni stroj **Urania**. Telefon 2013

JOS. PETELINC, LJUBLJANA

poleg Prešernovega spomenika ob vodi

Večletna garancija. Zahtevajte ponudbo.

Težke in poltežke konje za delo nabavlja najceneje **Julio Hoffmann, Čakovec, Medjimurje.** 15679

STROJNI INŽENJER po možnosti z inozemsko prakso, se išče za vodstvo VEČJE TOVARNE v Ljubljani. — Mlajši gospodje imajo prednost. — Ponudbe s sliko, popisom dosedanjega službovanja in zahtevno plače, je poslati na upravo »Lutra« pod šifro »Domača industrija«. 1569-a

STROJNI INŽENJER

po možnosti z inozemsko prakso, se išče za vodstvo VEČJE TOVARNE v Ljubljani. — Mlajši gospodje imajo prednost. — Ponudbe s sliko, popisom dosedanjega službovanja in zahtevno plače, je poslati na upravo »Lutra« pod šifro »Domača industrija«. 1569-a

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 28. nov. t. l. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— št. 30.985.

Din 500.— 5715, 7503, 7587, 7651, 7659, 14.115, 17.922, 20.002, 20.036, 20.054, 30.925, 30.963, 30.983, 34.617, 34.695, 34.720, 34.736, 34.750, 34.755, 34.774, 40.599, 40.600, 53.403, 53.423, 55.263, 66.617, 66.631, 66.662, 75.780, 84.526, 84.551, 84.587, 84.609, 84.665, 84.689, 91.714, 91.748, 99.706, 99.755, 99.892, 100.735, 100.750, 103.176, 109.772, 109.806, 109.814, 109.829, 109.851, 109.853, 115.619, 120.136, 120.270, 120.287, 123.806, 123.853, 123.922, 123.945, 123.963.

Žrebanje se bo vršilo do 2. decembra 1929. Za tekoči razred so vse srečke razprodane. Dobitke bomo izplačevali od 17. decembra dalje.

Za novo kolo bomo pravočasno priložili naročilnice. Srečke pridejo v promet po 10. decembru.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19.

S čim napravim veselje?

Manucure - kaseta

od Din 20

D. nogavice melé
zelo trpežne

Din 36

D. večerni šali, svileni
z dolgimi resami

od Din 265

Pyžama vzorčasta
iz najfinejših flanel

Din 168

Šivalna garnitura

„ 40

D. nogavice
iz čiste volne

„ 60 Din 36

D. obleka pletena
iz najfinejših volne

„ 290

Pyžama iz double ilan.

„ 260

Česalna garnitura

„ 80

D. nogavice
iz pralne Bemberg svile

„ 23

D. vestice pletene
iz la. četr volne

„ 75

Suknjič jutranji
iz double flanel

„ 220

Torbice za dame

„ 48

D. domača halja
iz double flanel

„ 175

D. pullover vzorčast

„ 95

Suknjič jutranji
iz čiste volne (Kamelhaar)

„ 385

Torbice otroške

„ 14

D. domača halja
iz najfinejših flanel

„ 128

D. tricot hlače volnene

„ 48

D. pullover vzorčasti
iz la. četr volne

„ 168 Din 94

Garnitura za britje

„ 136

D. rokavice usnjene
podložene, prvovrstne

„ 74

D. tricot hlače bomb.

„ 18

Vestica modna
iz najboljšega materijala

„ 180

D. robci, tucat

„ 30

D. rokavice tricot
zimске

„ 15

D. tricot kombineža

„ 28

Svilene rute

„ 118

Otroški robci, tucat

„ 22

Samoveznice
najnovejši vzorci

„ 60 Din 45

Kljub nizkim cenam - prvovrstno blago!

RADIO

na odplačilo!

3 ELEKTRONSKI APARAT, sprejema vso Evropo v zvočniku z najfinejšimi elektronkami (Philips ali Bartum), 1 akumulator Varta 8 Amp., 1 anodna baterija 90 voltov, komplet antenski in zemeljski material in 1 posebno lin zvočnik s krasno svileni sliko pri naplaku Din 300.—, še 12 obrokov po Din 180.— mesečno, pri točnem odplačevanju brez obresti ali drugih stroškov.

4 ELEKTRONSKI APARAT Z 4. vse priključne, kakor zgoraj pri naplaku Din 300.—, še 12 mesečnih obrokov po Din 225.—.

Za dobro delovanje jamčimo.

V zalogi vse vrste radio-aparatur po najnižjih dnevnih cenah, aparati za priključitev na omrežje brez baterij, veličanska zaloga sestavnih delov, veliki aparati za restavracije in kino-podjetja, ki nadomestujejo največjo godbo in kjer se lahko poleg radia uporabljajo tudi gramofonske plošče.

RADIO FRANC BAR

Ljubljana, Mestni trg 5, tel. 2407

Za Miklavža in Božič naročite že sedaj, postavim vam pa aparat na željo tudi pozneje.

RADIOCENIK 1930 FRANC BAR, LJUBLJANA je izšel. Zahtevajte brezplačno pošiljatev!

PUH - PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Stroje

za izdelavo čevljarskih lesenih klinčkov in zobotrebcov

povsem nove, še nikoli rabljene, za kompletno tovarno prodam daleko izpod dnevne cene ali pa pristopim z istimi in s primerno zgradbo kot družabnik. Zaslugek velik, možnost prodaje zagotovljena. — Cenjene ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Sretna budućnost«. 15541

Vi morete

zidati

tudi v mrazu, ako malto primešate
»ANTIFREDDIN«

Dobavi Vam ga
Ljubljanska komercialna
družba
Ljubljana, Bleiweisova 18.

Veliko izbero miklavževih in božičnih daril

nudi po zmernih cenah na drobno in debelo staroznana slaščičarna T. NOVOTNY, Gosposvetska c. 2 ter se priporoča za obilen obisk. 14544

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah. 183

Pozor!

Pozor!

Najpraktičnejša darila za Miklavža in Božič:

Umetniške, študijske, tempera in druge šolske barve. „DEKA“ barve za slikanje na svilo. Relief barve, tuše, paste, stojala za slikanje. slikarsko platno in čopiče dobite v največji izbiri in po najnižjih cenah samo pri tvrdki 14669

„Orient“ d. z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta 14.

Prikladno darilo za Miklavža!

Vsaka ekonomična gospodinja uporablja za kuhanje kave in čaja le

amerikansko kanglo!

V zalogi ima samo

KARL ZUPANC, KRANJ

Zahtevajte prospekte!

Pozor peki!

Predno kupite električni stroj za mešanje testa, oglejte si naš proizvod v pekarni pri:

g. J. Sašek, Šiška, Celovška cesta 62.

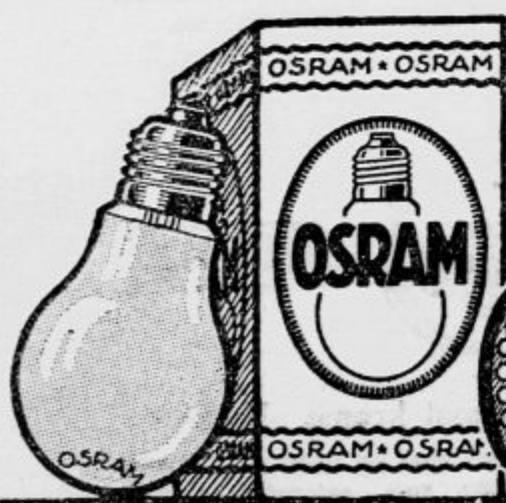
Stroj za izdelavo kajzeric v pekarni:

g. V. Žužeka, Škofja Loka

Njih solidna, čvrsta in natančna konstrukcija jamči za dolgoletno brezhibno uporabo.

Potrebne informacije daje iz prijaznosti gori navedeni.

Severočeská vozovka a strojirna společnost s. r. o. v České Lípě

Razsvetli bolje!

Notranje matirane žarnice olajšajo dobro razdelitev svetlobe.

OSRAM

Povprašaj elektro-strokovnjaka.

Premog in drva

v najboljši vrsti dobavlja

I. Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Telefon št. 3009. 246

S. Müller

- i sinovi -

prvi hrvatski g.

telji biljardov

Zagreb

Razpis.

Velika, prostorna, popolnoma opremljena kavarna in restavracija

„EMONA“

ležeča v centru mesta Ljubljane se s 1. marcem 1930 daje v najem.

Ponudbe je vložiti do 31. 12. 1929.

Podrobna pojasnila pri Upravi Ljubljanske Kreditne banke v Ljubljani.

14162

Zahvala.

Ob priliki prebriske izgube nepozabne mamice, sestre, tete in svakinje, gospe

Zofije Stroj

izrekam najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so v tako častnem številu spremili blagopokojnico na zadnji poti, kakor tudi vsem onim, ki so na katerikoli način skušali lajšati mojo neizmerno bol. Posebno se zahvaljujem č. duhovščini, požarni brambi Begunje in Hlebce, pevcem, darovalcem krasnih vencev in šopkov in sploh vsem, ki so izrazili svoje sožalje in sočustvovanje.

Zapuže, dne 30. nov. 1929.

14655

Anči, hčerka in ostalo sorodstvo.

Potrebuje li nove čevlje?

VAŠI POLETNI ČEVLJI SO ZA TO LETO DOPOLNILI SVOJO SLUŽBO.

Dovoljujemo si predložiti Vam izbero jesenske in zimske obutve za Vas in vso obitelj. Razven tega najdete tu izbero potrebnih, ki bo povečala koristno uporabo Vaše obutve, ki jo od nje zahtevate.

Din 79.—

Za najmlajše

Vrsta 3671-60700

Izdelano iz črnega boka, lahka, v pravi široki obliki, ki bo ustrezala vsem zahtevam mlade otroške nogo.

Din 129.—

Malim princesam

Vrsta 2843-60705

Lahkani čevljički na zapenka. Za materinega neobojnega, pripravno za jesen, ob dežju in snegu so nosijo s sučnatimi čevlji.

Din 149.—

Eleganca tudi za dečke

Vrsta 3633-40924

To je princ pri teh čevljih iz črnega rujavega ali črnega boka na zadrgo. Gumasta peta omogoča elastično hojo, gumasti vložek pod stopalom varuje nogo vlago.

Din 129.—

En par vzdrži kot trije

3223-40808

Dečkom ni mogoče z njih odtrgati stopala. Dobro izdelano gornjo usnjo, prepojeno z ribjim oljem, podplat iz ladjanom. Izdrži gašenje po blatu in vsako drugo deško zabavo, ako namazate gornji del vsaki dan z našim ribjim oljem.

Din 149.—

Največji gospodi

3673-60922

Otroški čevlji iz mehkega boka iz posebno čvrstega indijskega kipsa. Opremljeni z gumastim podplatikom, ki se ne obrabi tako naglo kot usnje. Pred vlogo čevlji ta čevlji gumasti okvir in gumasti vložek med stopalom in gornjim delom čevlja.

Din 229.—

Vrsta 1845-60919

Iz najboljšega laka, udoben čevlji za vsako priložnost. Ista oblika in izdelava iz rumenega ali črnega boka izjemno za Din 169.

Din 229.—

Vrsta 1645-84955

Vedno moderan, vedno elegantni čevlji za šetanje in izleta. Vsaka šolarica mora dopolniti svoje toaletne s temi čevlji, ki so kombinirani v barvah popar in siena.

Din 229.—

Vrsta 1645-84952

Priljubljena obutov za šetanje vseh dam, ki prilagodevajo toaletno Moderna žurnala. Prednost majhna noga, draž kombiniranih barv.

Din 229.—

Vrsta 3645-84955

Dovršena oblika športnega značaja. Nizek podpetnik, široka zaponka, komoda lazona privlači pažnjo športnega sveta. Vašega športnega kostuma ali plašča si ne morete misliti brez take obutve.

Din 229.—

Menjava je življenje

6825-60962

Menjajte čevlje na zapenke s čevlji na zadrgo. Z mnogimi dobrimi menjavami si lahko napravite življenje prijetno. Ena teh drobnih menjav je tudi menjava obutve, ki osvaja nogo in ščiti obutve. Kadar se skriva sonce, skrijte takisto čevlje na zapenke in obute šole na zadrgo.

Din 229.—

9815-60305

Lahkani odprti čevlji za pice in družbe vedno priljubljenosti. Istotaki iz črnega semlja za isto ceno.

Din 229.—

9845-60148

Iz najboljšega laka s diskretno kombinacijo pod zaponko in modernim sponom.

Din 229.—

Komteske

9645-80243

Vsak mesec nov model — to je princip naše nove organizacije. Ta model je eden zadnjih, izdelan iz črnega boka v kombinaciji topaz-siena ali iz črnega semlja s lakom.

Din 229.—

9945-60105

Priljubljena obutov naših odličnikov. Iz prave črnega laka delana v tri širine. Istotaki iz črnega levroja izjemno za Din 169.

Din 229.—

1845-60588

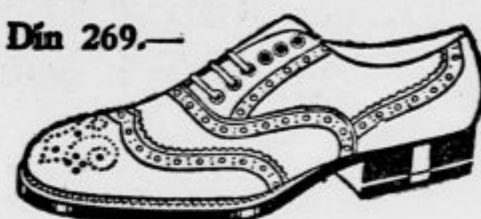
Udobni elegantni čevlji iz črnega laka s kombinacijo prave kralje kože. Siano kralj tam samo Din 229.—

Uložki iz plutovine

v čevlje se priporočajo posebno za nogo, ki se pot. Na večer jih vzemite iz čevljev in jih posušite. Veliko koristno so zlasti za gumaste čevlje in metuljke. Varujejo obutve škodljivega splova poje in nogo pred zimo.

Din 269.—

Naš poslednji model

Vrsta 9637-70964

S športnim čevlji morate dopolniti svojo garderobo. Ta model, izdelava, oblika in cena so naš ponos.

Din 269.—

Vrsta 9837-60721

Solidni čevlji odličnega gospoda iz najboljšega laka, črnega in rumenega boka, vse za enako ceno. Vodno na zalogi v vseh dotičnih in širinah.

Din 269.—

Vrsta 3637-60922

Karakter moškega obutve je popolnoma izražen v tej obliki. Priljubljena lazona v Angliji in Ameriki. — Ne želi se nogo ne žepa. Iz rumenega ali črnega boka za enako ceno.

Din 269.—

Elegantni čevlji

Vrsta 9677-60922

Imamo jih nekoliko širine na skladišču. Potrebno dopolnite moške zimske garderobe, polušljasta oblika. Prilaga se zelo dobro okoli členka in ne lahko dobro zadržava. Prvo vrsto čvrst podplat. Popolna Goodellar svetovska konstrukcija.

Din 269.—

Pravi športni čevlji

Vrsta 3267-40900

Gornji del iz specielnega temnega, duhi boka. Iz gornjega usnja, z nepremičnim jezikom obvaruje nogo pred vlago in tudi točilo, če broditte po vodi, snegu ali blatu. Gumasti vložek med podplatom prepreča propuščanje vode.

Prednost kreme »Bata«

Z njo se doseže blek kot zrcalo, obvaruje usnjo slabega učinka vode, nadomešča izgubljeno maščobo.

Bata